

GORENJSKI GLAS®

Leto LVI - ISSN 0352 - 6666 - št. 28 - CENA 180 SIT (14 HRK)

Kranj, torek, 8. aprila 2003

Foto: Tina Dokl

Z dražbo do stanovanja

Mestna občina Kranj ima sicer lepo število stanovanj, kar 433, od teh 364 neprofitnih, 48 socialnih, tri službena, sedemnajst kadrovskih in eno profitno. Novih ni že več let in mlade kranjske družine, ki nimajo ravno "obupnih" stanovanjskih razmer in nedostojno nizkih plač, nimajo nikakršnega upanja, da bi na spisku prosilcev s točkami prilezle na vrh in "zadele" eno od redkih izpraznjenih občinskih stanovanj.

V obnovljeni občinski hiši v Kopaljski ulici, tik ob letnem kopaljšču, bo v kratkem vseljivih pet lepih stanovanj. Prav toliko jih bo kmalu tudi v nadmestni hiši v Tomšičevi ulici v starem mestnem jedru. Namenjena bodo mladim družinam, je odločil župan in mestnemu svetu predlagal sprejem pravilnika o oddajanju profitnih stanovanj. Ta je v svojih zahtevah precej ohlapnejši od pravilnikov, ki urejata oddajo neprofitnih in socialnih stanovanj. Med drugim ne terja stalnega prebivališča v mestni občini, ne postavlja dohodkovnega cenusa, ne predpisuje ogledov bivalnih razmer prosilcev in sestave prednostne liste.

Občina bo nova profitna stanovanja oddajala v najem na javni dražbi. Gre za popolno novost, vsaj v Kranju, ki poenostavlja in ceni sam postopek oddaje, hkrati pa je tudi najbolj poštena. Nihče ne bo mogel očitati, da je karkoli smrdelo po protekciji. Stanovanje ne bo pač dobil tisti, ki bo na dražbi ponudil največ. Izklicna cena bo deset odstotkov nad neprofitno najemnino, izračunano po državni metodologiji. Občina bo "zaslužila", najemnik pa bo najbrž tudi zadovoljen, saj bodo profitne najemnine za občinska stanovanja še vedno nižje kot pri zasebnikih.

Gotovo pa ima tak način oddaje stanovanj za občino še eno pomembno prednost. Mlada družina se bo čez nekaj let iz razmeroma majhnega stanovanja zelo verjetno preselila v svoje večje stanovanje ali celo hišo in tako bo prazno stanovanje spet na voljo novi mladi družini. Doslej so se občinska stanovanja praznila praviloma šele s smrtjo najemnika.

Helena Jelovčan

72. Glasova preja

Najlepša dežela v Evropi

"Dolina od Ljubljane do Podkorenja je najlepša, kar sem jih videl v Evropi." Tega ni zatrdil v svojo deželo zagledani Gorenjec, temveč Sir Humphry Davy, slaviti angleški naravoslovec, ko je 10. avgusta 1827 potoval skozi naše kraje. Od 1. maja 2004 bo najlepša dežela v Evropi skupaj s Slovenijo tudi del EU. Kaj vse njo in nas, ki v njej prebivamo, čaka v tej zvezi?

ske zadeve v Vladi RS in gorenjskim rojakom, rojenim v Kropi. Z njim se bo pogovarjal publicist Miha Naglič. Vabljeni vsi, ki vas ta vprašanja zanimajo, še posebej pa tisti, ki jih najbolj: gorenjski poslanci, župani, gospodarstveniki, mediji ...

Število obiskovalcev bo omejeno, zato pričakujemo, da nam boste vaš obisk pravočasno sporočili na GORENJSKI GLAS na

Na Glasovi preji, ki bo v četrtek, 10. aprila, ob 19. uri v Galeriji Krvina v Gorenji vasi, bomo iskali odgovore z gostom dr. Janezom Potočnikom, ministrom za evrop-

telefonsko številko 04/201-42-00 ali v GALERIJO KRIVINA v Gorenji vasi na telefonsko številko 04/510-73-00.

Sponzorji: Galerija Krvina; Genis, d.o.o., Ljubljana, Bogataj Janko, s.p. - kuhanje malic za podjetja; Stanka Homec - Kmetija Pr Čum, Studor 5; Kmetija Pustotnik Gorenja vas.

HONDA
ŽIBERT
NOVI ACCORD
TEL.: 04/23 43 100

EKO
d.o.o.

Z GOTOVINSKIM PLAČILOM DO NAJCENEJŠEGA KURILNEGA OLJA
ČIŠČENJE CISTERN
tel.: 04/23 15 742

barcaffè

Upokojenci hočejo višji regres

Država naj za izjemne pokojnine ne jemlje iz pokojninske blagajne. Regres naj bi zvišali postopoma, do leta 2006.

Ljubljana - Na rednem letnem občnem zboru društev upokojencev Slovenije je predsednik Zveze društev upokojencev Vinko Gobec med drugim pohvalno spregovoril o delu v društvih, ki jih je kar 453 in v katera je včlanjenih 234.413 upokojencev, saj je njihovo delo pestro in zanimivo. Lani se je na novo v društva včlanilo več kot 12 tisoč upokojencev.

Zveza društev upokojencev je med drugim zelo aktivno sodelovala pri oblikovanju nove pokojninske zakonodaje, vendar opažajo nekatere nepravilnosti. Zveza društev se bo v prihodnje zavze-

mala za postopno povečanje regresa za upokojence, tako da naj bi bil regres leta 2006 ali 2007 vsaj 70 odstotkov regresa zaposlenih. Zdjaj znaša le 40 odstotkov regresa, ki ga prejemajo zaposleni. Državno pokojnino morajo po mnenju upokojencev dobiti le tisti upravičenci, ki so socialno ogroženi, zato je pri njeni odmeri treba bolj upoštevati dohodek na družinskega člana in ne samo lastnino. Dobi naj jo le tisti, ki resnič-

no nima nič. Najprej so predvideli, da bo državno pokojnino dobilo okoli tisoč upravičencev, zdaj se je številka povzpela že na 13 tisoč. Poslanci Desusa bodo vložili predlog za spremembo zakona o dodelitvi izjemnih pokojnin, za katere ni bilo plačanih nobenih prispevkov, nobena izjemna pokojnina pa ni manjša kot 250 tisoč tolarjev mesečno. Pri dodelitvi izjemnih pokojnin sploh ni nobenih kriterijev: ne premoženjskega stanja, ne socialnega kriterija. Nerazumljivo je, da je bilo samo leta 1994 podeljenih kar 60 izjemnih pokojnin. Nemogoče je, da nas je 60 državljanov tako promoviralo v svetu, da so si zaslužili ta finančni privilegij! Skupaj pa 647

državljanov prejema izjemne pokojnine. Upokojenci, ki so vslo delovno dobo plačevali prispevke za pokojnino in ki so dočakali zaostritev pokojninske reforme, so ogorčeni, da so izjemne pokojnine izplačane iz pokojninske blagajne. Če država že hoče tako nagraditi posameznike, naj to plača iz drugih virov, ne pa iz pokojninske blagajne. V pokojninski blagajni je letno 732 milijard tolarjev in "samo" 510 milijard tolarjev se nameni za pokojnine. Vse seže le v pokojninsko blagajno; zdaj veterani, zdaj prispevki za otroke, zdaj dopolnilno zdravstveno zavarovanje in pokojninska blagajna tega zanesljivo ne bo vzdržala.

Darinka Sedej

Pogrebci SHP ovadeni

Kranj - Ovadeni so ravnatelj ter vsi člani upravnega odbora hranilno-kreditne službe SHP. Po lanskem stečaju so kriminalisti iz gospodarskega oddelka od junija do zdaj preiskovali poslovanje SHP in več gospodarskih družb, ki so z njo sodelovale, pridobili dokumentacijo o nekaterih poslih in drugih državnih institucij ter opravili informativne razgovore kar s 93 ljudmi.

Rezultat je zajetna ovadba, ki obsega kar 144 strani in 884 prilog. Sedmerica naj bi zagrešila kar pet različnih kaznivih dejanj, in sicer povzročitev stečaja z nevestnim gospodarjenjem, ponarejanje poslovnih listin, oškodovanje upnikov, poslovno goljufijo in goljufijo. Z njimi naj bi povzročili skupaj 1,191 milijarde tolarjev premoženjske škode. Simon Velički je povedal, da so kriminalisti v zahtevni preiskavi vseskozi tesno sodelovali z okrožnim državnim tožilstvom v Kranju, podlagi za ovadbo pa sta bili tudi ovadba Banke Slovenije in ovadba varčevalcev Slovenske hranilnice in posojilnice. H. J. Več na 13. strani

Zima miga z repom

"Zima ne šenka," je oni dan dejal sivolasi mož. Tudi letošnja ne. Po dolgi in topli jeseni je prišla pozno, zdaj pa se zdi, kot da se ji ne mudi oditi. V četrtek je v višjih predelih Gorenjske nametla celo do 40 centimetrov snega, v nedeljsko jutro pa se je pokrajina prebudila pobeljena tudi v nižinah. Snegu, ki zapade spomladi in praviloma hitro skopni, pravimo beraški gnoj. V nižinah o njem včeraj dejansko ni bilo več sledu, ostale pa so nizke temperature in mrzle sape, ki za april niso prav nič spodobne.

H.J., foto: Tina Dokl

9 770352 666018

GORENJSKI GLAS
MALI OGLASI
Gorenjski glas, d.o.o., Kranj
Zoisova 1, 4000 Kranj

Vlada je zapovedala varčevanje

Napovedi o težavah v letošnjem proračunu so se uresničile. Nekatere napovedi, ki so bile osnova za pripravo proračuna, so bile nerealne. Vlada je sprejela ukrepe za varčevanje in osnove za pripravo rebalansa proračuna.

Ljubljana - Vlada je v sporočilu s seje, na kateri so obravnavali ukrepe za uravnoteženje proračuna in pripravo rebalansa, zapisala, da so bili prihodki letošnjega proračuna načrtovani na 1395 milijard tolarjev. Analitiki gospodarskih gibanj so že januarja opozorili, da pričakovanja niso bila uresničljiva. V finančnem ministertvu so nazadnje izračunali, da se bo izpad prihodkov gibal med 41 in 60 milijardami tolarjev, pla-

niže gospodarske rasti pa se zmanjšuje zaposlenost.

Do konca marca se je nabralo v proračunu dobrih 320 milijard tolarjev, kar predstavlja le 23 odstotkov načrtovanih prihodkov letošnjega proračuna. Odhodkov je bilo za 349,2 milijarde tolarjev ali 24,3 odstotka celoletnih odhodkov. V prvem trimesečju je proračunski primanjkljaj že dosegel 28,4 milijarde tolarjev. Vlada je sprejela nekatere ukrepe. Novi

potovanja, subvencije in že začete investicije. Do sprejema novega kadrovskega načrta ne bodo dovoljene nove zaposlitve, z že izdanimi sklepi o zaposlitvi pa mora soglašati kadrovska služba vlade.

Bo vlada prodala letalo

Minister za finance dr. Dušan Mramor je povedal, da se z ministrstvi že dogovarjajo o črtanju odhodkov, ki niso smiselni in nimajo posebnih učinkov. Vlada razmišlja o ponovni uvedbi 14-dnevnega oblikovanja cen naftnih derivatov. Problem je davčni dolg, ki znaša okrog 170 milijard tolarjev, vendar je finančni minister zadovoljen z izterjavo in ne načrtuje sprememb v vodstvu davčne uprave. Predsednik vlade Anton Rop je o položaju v državi govoril tudi gospodarstvenikom. Dejal je, da slovenska gospodarska rast ne bo 3,7-odstotna, kot je bilo načrtovano, ampak okrog 3-odstotna. Letna stopnja inflacije bo 3,1 odstotka nad povprečno evropsko inflacijo. Povprečna cena nafte se bo s 25 povišala na 33 ameriških dolarjev, javno finančni primanjkljaj pa bo ostal s sprejemljivih okvirih in bo manjši kot v številnih evropskih državah. Predsednik vlade je napovedal tudi ukrepe za cenejšo in učinkovitejšo državno upravo in prizadevanja, da bi socialni part-

nerji sprejeli čim bolj trden in realen dogovor o politiki plač. Število upravnih enot naj bi s sedanjih 58 zmanjšali na 24 in ustrezno znižali število zaposlenih. Letošnje leto bo v marsičem odločilno za razvoj države. Če bomo zastali, ne bomo mogli izkoristiti prednosti zaradi članstva v Evropski uniji. Predsednik vlade je konec preteklega ted-

na presenetil z novico, da utegne vlada prodati ali dati v zakup 9,5 milijarde vredno vladno letalo. Ukrepi vlade niso povzročili velikih nasprotovanj, čeprav se je v nekaterih ministrstvih pojavila bojazn, da bo uresničevanje že sprejetih programov ogroženo. Janez Podobnik, vodja poslanske skupine Slovenske ljudske stranke, je

opozoril, da ne bi smeli varčevati na račun gradnje avtocest. Nekateri ekonomisti, med njimi dr. Franci Križanič, opozarjajo na možne negativne posledice takega varčevanja, zlasti pri naložbeni dejavnosti in zaposlovanju ter plačilni disciplini, ki jo najpogosteje krši prav država.

Jože Košnjek, foto: Tina Dokl

Vlada je sprejela varčevalne ukrepe, ki naj bi razbremenili državni proračun.

niran pa je bil na največ 15 milijard. Za tak položaj so domači in tuji vzroki. Domača gospodarska rast je nižja od načrtovane, svetovni dogodki, zlasti vojna v Iraku in priprave nanjo, pa dvigujejo ceno nafte in ameriškega dolarja. Rast izvoza se zmanjšuje, zaradi

postopki oddaje javnih naročil se bodo lahko začeli samo s soglasjem vlade, ministertvo za finance pa bo preverilo že začete postopke oddaje javnih naročil. Državni proračun ne bo sprejemal novih obveznosti za plačilo blaga in storitev. Izjema so nujna službena

Kdo bo zaščitil stanovalce

Poslanec državnega zbora Bogomir Vnučec (SMS) je januarja spraševal ministra Janeza Kopača, kdo bo zaščitil stanovalce na Zgoši pri Begunjah.

Janša nezadovoljen z zunanjo politiko

Če vlada ne bo razčistila svoje zunanje politike, bomo morali to narediti na seji državnega zbora, pravi predsednik Socialdemokratske stranke Janez Janša.

Ljubljana - Janez Janša je pre-

Janez Janša

ričan, da nobena država nima toliko težav z zunanjo politiko kot Slovenija. Zato v stranki razmišljajo o predlogu za izredno sejo državnega zbora, na kateri bi obravnavali razmere in usmeritve v slovenski zunanji politiki ter naredili konec blamažam, ki se dogajajo vsak dan. Za ta korak se bo treba odločiti, če vlada tega ne bo naredila sama. Na vprašanje novinar-

jev, kakšno je stališče njegove stranke do vojne, je dejal, da jo je treba čimprej končati s čimmanj žrtvami, sedanji režim pa mora pasti. Leto 1991, ko je režim ostal na oblasti in pobil nasprotnike na severu in jugu, se ne sme ponoviti. Povojna ureditev Iraka mora biti dogovorjena v Organizaciji združenih narodov, glavno vlogo pa bodo morali dobiti Iranci. Na kritike zunanje politike vlade se je že odzval predsednik Anton Rop. Med drugim je dejal, da je stališče vlade jasno, medtem ko Janez Janša in njegova stranka svojega stališča še nista povedala. J.K.

Ljubljana - Poslanec Stranke mladih Slovenije Bogomir Vnučec iz Radovljice je na seji državnega zbora 27. januarja vprašal ministra za okolje, prostor in energijo Janeza Kopača, kdo bo zaščitil stanovalce v novih stanovanjih na Zgoši pri Begunjah in kakšen je pri nas nadzor nad spoštovanjem predpisov o varni gradnji in kdo je dolžan zagotoviti odpravo pomanjkljivosti. Vprašanje in odgovor sta bila objavljena v Poročevalcu državnega zbora z dne 3. aprila. Poslanec Bogomir Vnučec je navedel primer stanovanjskega objekta na Zgoši pri Begunjah ob tovarni Sukno. Stanovanja so bila prodana, med kupci pa so bile tudi mlade družine. S tehničnim prevzemom stavbe je bilo potrjeno, da so stanovanja varna in primerna za bivanje. Kasneje se je izkazalo drugače, saj so se pokazale številne pomanjkljivosti. Kdo je dolžan varo-

vati pravico do zdravega življenjskega okolja, ki je ustavna pravica, je vprašal poslanec Bogomir Vnučec. Nerazumljivo pa je dejstvo, da se morajo za uveljavitev te pravice boriti neposredno prizadeti, ki morajo sprožiti postopke in se pritoževati.

Minister za okolje, prostor in energijo Janez Kopač je pojasnil, da gre za zadevo s področja civilnega prava, za razmerje med tistimi, ki so sklenili kupoprodajno pogodbo. V takšnih primerih upravni organ ne more in ne sme nobeni od vpletenih strank nalogati, da mora nekaj storiti ali nečesa ne stori. To lahko stori samo sodišče. Če se kupci z investitorjem, ki jim je prodal stanovanje z napako, ne bodo uspeli dogovoriti za odpravo napak ali skleniti ustreznega dogovora, je najprimernejša in edini način za uveljavitev pravic civilna tožba. Zato bi bilo najprimerneje, da prizadeti

Poslanci Stranke mladih Slovenije. Prvi z leve Bogomir Vnučec.

stanovalci oziroma lastniki stanovanj poiščejo pravno pomoč pri strokovnjaku, ki bo vložil tožbo. Minister je v odgovoru pojasnil, da tudi 458. člen obligacijskega zakona določa, da prodajalec odgovarja za stvarne napake, tudi za tiste, ki se pokažejo potem, ko je

nevarnost od prodajalca že prešla na kupca. Zato tudi menim, da opravljeni tehnični pregled tega stanovanjskega objekta ne more biti razlog, da bi bil investitor kot prodajalec odvezan svoje odgovornosti.

Jože Košnjek

Nacionalni testi v devetletkah

Do 25. aprila bo potekal ustni ali praktični preizkus znanja tudi za gorenjske učence 3. in 9. razredov prvega in drugega kroga uvajanja devetletne osnovne šole.

Ljubljana - Mag. Darko Zupanc, direktor Državnega izpitnega centra v Ljubljani, je sporočil, da bo nacionalni preizkus znanja v kar 97 osnovnih šolah opravljalo 3.294 učencev iz 3. razreda ter v 26 osnovnih šolah 1.152 učencev 9. razreda. V 3. razredu opravljajo učenci nacionalni preizkus znanja iz slovenščine (ali italijanščine ali madžarščine) in matematike, v 9. razredu pa iz slovenščine in matematike ter enega izbranega predmeta od desetih obveznih. Največ se jih je odločilo za geografijo, športno vzgojo in angleščino, najmanj pa za nemščino.

Ustni oziroma praktični del nacionalnih preizkusov znanja se pri posameznih predmetih izvaja na različne načine," pojasnjuje Darko Zupanc: "V 3. razredu imajo učenci pri slovenščini in madžarščini govorni nastop, pri italijanščini ustno odgovarjajo na zastavljena vprašanja, pri matematiki pa ustno odgovarjajo na vprašanja ob konkretni dejavnosti. V 9. razredu pri predmetih matematika in zgodovina ustnega oziroma praktičnega dela nacionalnih preizkusov znanja ni. Pri slovenščini imajo govorni nastop, pri angleščini in nemščini ustno odgovarjajo na vprašanja, pri ostalih predmetih pa je preizkus oblikovan kot terenske vaje (geografija), praktični preizkus (biologija, fizika, kemija, športna vzgoja, glasbena vzgoja) ali praktični izdelek (likovna vzgoja)." Pisni del preverjanja se bo začel 7. maja 2003.

Katja Dolenc

Evropski paket je še zajeten

Ljubljana - Vlada se je pretekli teden seznanila s potekom prilaganja naše zakonodaje z zakonodajo Evropske unije. V letošnjih prvih treh mesecih je sprejela 33 od predvidenih 97 predpisov, in sicer 4 zakone, 11 podzakonskih aktov vlade in 18 podzakonskih aktov ministrstev. Med aprilom in junijem pa naj bi sprejela 17 zakonov, 6 podzakonskih aktov vlade in 63 podzakonskih aktov ministrstev. V razpravi o prihodnji ureditvi Evrope je vlada menila, da je treba obdržati sedanjo raven odnosov med ustanovami Evropske unije, med ustanovami unije in državami članicami in med članicami samimi. Pri vodenju najpomembnejših organov Unije mora veljati še naprej načelo kroženja in načelo ena država članica en komisar. Razen Slovenije zagovarjajo takšna stališča še Portugalska, Irsko, Finsko, Avstrijo, Švedsko, Dansko, Estonijo, Slovaško, Češko, Madžarsko, Malta, Ciper, Bolgarijo, Litvo in Latvijo.

J.K.

Poslanci znova o banki in kmetijski zemlji

Ljubljana - Predsednik državnega zbora Borut Pahor je sklical za danes, 8. aprila, izredno sejo državnega zbora. Na njej bodo poslanci obravnavali odgovornost državnih ustanov in posameznikov pri nadzoru nad poslovanjem in prodajo Slovenske investicijske banke in sklepal o predlogu dopoljenega zakona o kmetijskih zemljiščih. O problematiki banke in kmetijskih zemljišč so razpravljali že na pretekli izredni seji, vendar sklepov niso sprejeli. Pri zakonu o kmetijskih zemljiščih je še naprej sporen vrstni red upravičencev pri nakupu in zakupu kmetijske zemlje. Pretekli teden predstavniki strank vladajoče koalicije niso uspeli uskladiti stališč.

J.K.

Odkrivanje min rešuje življenja

Ljubljana - Marca je praznovala pet let uspešnega delovanja ITF, mednarodna ustanova in fundacija za razminiranje in pomoč žrtvam min, ki ima sedež na Igu pri Ljubljani. Fundacija je marca leta 1998 ustanovila slovenska vlada z namenom pomagati odstranjevati to zahrbtno orožje in pomagati pri rehabilitaciji žrtvam min iz Bosne in Hercegovine. Danes je ITF ugledna mednarodna humanitarna organizacija, ki deluje v Albaniji, v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Makedoniji, v Srbiji in v Črni gori. V petih letih je fundacija zbrala za svoje delovanje 106 milijonov ameriških dolarjev. Denar je prispevalo 24 držav, Evropska unija, 33 različnih organizacij in nad 100 posameznikov. Najpomembnejši donatorji so Združene države Amerike, Norve-

ška, Evropska unija, Kanada, Hrvaška, Švica in Slovenija. Fundacija za razminiranje in za pomoč žrtvam min je v petih letih odstranila mine in druga nevarna sredstva s 34,4 milijona kvadratnih metrov zemljišč. Na tej površini je ogrožalo ljudi 16.529 min in 15.611 drugih nevarnih ubojnih sredstev. Na Inštitutu za rehabilitacijo v Ljubljani je bilo na rehabilitaciji 600 žrtev, 127 žrtev pa je bilo na rehabilitaciji v Bosni in Hercegovini. Direktor fundacije Jernej Cimperšek je ob jubileju povedal, da ima ustanova še naprej veliko mednarodno podporo in da daje veliko pozornost usposabljanju ljudi iz držav, kjer so še nevarne mine in bodo lahko države same poskrbele za varnost pred minami.

J.K.

Zdravstvena postaja aprila

Žirovnica, Breg - Svetniki občine Žirovnica se pripravljajo na obsežno sejo v aprilu, za investicije iz letošnjega proračuna pa že pripravljajo dokumentacijo. Zdravstvena postaja naj bi bila končana konec aprila, občani pa bodo v soboto ponovno čistili naselje Breg.

Župan občine Žirovnica **Franc Pfajfar** napoveduje, da se bodo občinski svetniki ponovno sestali 10. aprila. Med obširnimi dnevnimi redom bo razprava o zaključnem računu v občini Žirovnica za leto 2002, o poročilu javnega podjetja Jeko-in Jesenice za letošnje leto, njihovem uresničevanju programa, realizaciji ter predvidenih finančnih sredstev za odpadke, odpadne vode in ostale storitve v tem letu. Razpravljali bodo tudi o pripravi na izdelavo razvojnega programa podeželja, ki je na programu tudi v sosednjih občinah, o programu dela občinskega sveta preko leta 2003, o pravilniku za finančne intervencije za ohranjanje in razvoj kmetijstva, o pravilniku za vrednotenje programov humanitarnih in invalidskih organizacij, o delu razvojne agencije Gorenjske v letu 2002 in programu dela za leto 2003. Svetnikom je tudi posredovan predlog odloka o ustanovitvi sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, kakor tudi dopolnitev odloka o priznanjih občine Žirovnica.

Zdaj, ko je proračun sprejet, občina že začne s pripravo doku-

mentacije za tiste investicije, ki so šele v pripravi. Gre predvsem za pripravo projekta zbiranja in čiščenja odpadnih voda, ki znaša po ocenah okrog milijardo in šeststo milijonov tolarjev in je pripravljen za razpravo na občinski seji v mesecu maju. Ker je rok dokončanja zdravstvene postaje konec aprila, potekajo dela na tem projektu intenzivno, pravi župan Pfajfar. Po zagotovilih glavnega izvajalca Gradis Jesenice bo objekt kmalu pripravljen za končno montažo opreme in izvedbo tehničnega pregleda.

Občina pa je pred kratkim sanirala tudi del občinske ceste v Piškovcih, ki vodi od naselja Breg proti Bledu. Komunalni delavci so rob gozda, ki meji na cesto, očistili in namestili novo koritnico za odvodnjavanje vode. Ob robu ceste pa je kljub čistilni akciji in tablam z opozorili o varovanju okolja, ostalo še vedno veliko odpadkov, ki jih odlagajo nekateri. Zato so se v občini odločili za ponovno čistilno akcijo v naselju Breg. Smučarski skakalni klub Stol bo svoje poligone očistil naslednjo soboto. **Katja Dolenc**

Škofja Loka - Osmošolke Neža Peternej, Metka Habjan, Neža Jugovic, Mojca Arnol, Ana-Marija Grbanovič in Polona Krmelj ter učiteljici Saša Čadež in Tea Djokič so se konec marca v okviru sodelovanja treh šol dogovorile o skupni spletni strani. Naj spomnimo, da projekt Comenius povezuje tri šole: poleg škofjeloške še belgijsko in grško.

Skupna spletna stran je cilj letošnjega projekta, ki sicer poteka že tretje leto. Na internetu bodo predstavljene dejavnosti šole in povezave na strani drugih šol. Učence in učiteljice so se srečali s kolegi iz belgijske šole v Diestu, z mnogimi med njimi so se dopisovali že prej. Omenjene učence so bile izbrane na podlagi znanja angleščine in najboljših predstavitev šole, mesta, Slovenije in tudi drugih skupnih interesnih skupin.

MLADE UČENKE SO NAM Povedale, da so sodelovale tudi pri pouku. "Zanimivo je bilo predvsem pri francoskem jeziku. Skupaj smo igrali tudi tombolo," so bile polne doživljajev. Belgijski kolegi so jim razkazali tudi njihovo šolo in sistem učenja. Razlike? "Seveda obstajajo," pravijo učence, "učenci nosijo malico kar sami v šolo, imajo daljše odmore, v šoli so do 16. ure, med odmori gredo lahko

iz stavbe in podobno." Tudi računalniško opismenjevanje je na višji ravni, saj so začeli že pred desetimi leti. Res pa je tudi, da njihova šola ni podobna slovenski osnovni šoli, saj je nekako združena z gimnazijo. Tako poteka šolanje vse do 18. leta. Učence so si skupaj z Belgijski ogledali tudi mesto Diest, večkrat pa so se zapletli v zanimiv pogovor, tudi učiteljici pa sta s svojimi kolegi izmenjavali izkušnje. Srečanje je bilo veselo in je prehitro minilo. Skupaj so obiskali tudi Antwerpen in Rubensov muzej, dan kasneje pa še znamenitosti Bruslja. Ravnatelj Marko Primožič nam je povedal, da sta za uspešnost pro-

Učence Osnovne šole Škofja Loka - Mesto so s svojimi kolegi iz Belgije preživele koristne in prijetne dni.

jekta v njihovi šoli najbolj zaslužni Helena Markuta in Betka Mahnič, učence pa razveselil še z veselo novico: "Obisk naših učenc

je sprožil akcijo prihoda belgijskih šolarjev v Škofjo Loko ob zaključku projekta, to pa je čez slaba dva meseca." **Boštjan Bogataj**

Prvi diplomiranci iz Škofje Loke

Višja strokovna šola iz Šolskega centra Novo mesto je podelila prve diplome za višješolski strokovni program strojništva tudi v Škofji Loki.

Škofja Loka - Pred sedmimi leti so bile z novo šolsko zakonodajo dane možnosti za razvoj novih višješolskih strokovnih programov. Šolski center Novo mesto je v okviru programa Phare aktivno vodil razvoj višješolskega strokovnega programa strojništva. "Za izobraževanje ob delu smo svoje izkušnje ponudili tudi drugim regijam, če se je le izkazal interes gospodarstva," je povedal direktor Štefan David.

Med njimi je bila tudi širša škofjeloška regija oziroma njeno gospodarstvo. Izobraževanje v domačem kraju je namreč velika vrednota in prednost, ki so je bili deležni tudi tokratni diplomanti. "Znanje kot neodtujljiva vrednota je največji kapital posameznika in naroda. Razvoja sodobnega go-

spodarstva si ne moremo zamisliti in razvijati brez ustreznega usposobljenega strokovnega kadra, ki je potreben, če želi biti naše gospodarstvo konkurenčno z drugimi državami Evropske unije," je še povedal direktor šolskega centra Štefan David. V študijskem letu 1999/2000 je Višja strokovna

šola prvič razpisala oddelek višjega strokovnega izobraževanja strojništva v Škofji Loki. Vpisalo se je 68 študentov. "Analiza uspeha je pokazala, da se je od 68 vpisanih študentov 10 izpisalo, do sedaj je diplomiralo 33 študentov, 25 pa jih je v zaključku študija," je razložil ravnatelj Drago Simončič. Dodal je, da izkušnje na področju strojništva vsakoletno bogatijo z mednarodnimi izkušnjami, saj sodelujejo v mednarodnih projektih in v mednarodnih izmenjavah študentov. V prihodnosti svoje aktivnosti usmerjajo tudi v nove programe, kakor tudi v t.i. študij na daljavo. "Naši rezultati so vidni, saj bo danes 33 diplomantov prejelo zaslužen diplomantov inženirja strojništva," je še povedal Simončič.

Podelitev je potekala v Kašči, zato je župan Igor Draksler poudaril, da tu poleg umetnosti gostijo tudi znanje. "Znanje je zelo pomembno za naše gospodarstvo, saj je znanje pogoj, da ti kraji ostanejo živi. Vesel sem, da se je program prijel in upam, da bo tudi ostal. Pomen izobraževanja ob delu je jasen, hkrati pa verjamem, da se izobraževanje po strojniških kadrh še povečuje." V Škofji Loki si zelo prizadevajo za projekt višješolskega študija - ustna zagotovila kmalu ne bodo dovolj. K hitrejši odločitvi za redno višješolsko izobraževanje pa bodo pripomogli tudi diplomiranci.

Boštjan Bogataj

GORENJSKI IN GORENJSKI POSLUŠAMO
Radio 041 944 944
Radio 94.4
Kranj - Radovaljica - Jesenice
Internet: www.radiotop.net

Vrtec bo v četrtek dražji

Ta čas je obveljala enotna cena, v prihodnje bodo cene verjetno prilagodili stroškom poslovanja posameznega vrtca.

Domžale - V domžalskih vrtcih bodo od četrta dalje veljale višje cene programov, saj so občinski svetniki potrdili njihovo usklajitev s povečanimi stroški. Zaradi razlik v pogojih dela in s tem povezanimi različnimi stroški poslovanja vrtcev so nekateri predlagali diferencirane cene, a je na koncu obveljala enotna cena, ki jo je predlagala županja. Tudi v oddelku za družbene dejavnosti tako ceno utemeljuje s tem, da starši, dokler v vrtcih ni dovolj prostora za vse otroke, ne bi smeli plačevati različno. Do majske seje pa naj bi pripravili natančne izračune in na podlagi tega nekaterim morebiti odobrili tudi višjo ceno.

V vrtcih so pripravili različne predloge za povišanje cen, najbolj, kar za dobrih 23 odstotkov, naj bi šle cene navzgor v koncesijskih oddelkih zasebnega vrtca Mali princ. Direktor **Samo Gabrijelčič** je razložil, da bi jim moral višjo ceno odobriti zaradi specifičnosti njihovega dela v primerjavi z javnimi vrtci. Zaradi majhnega števila otrok in relativno visokih fiksnih stroškov so namreč stroški v manjšem vrtcu bistveno večji. Za nekoliko višjo ceno so se zavzemali še v vrtcu Domžale, ki posluje na sedmih lokacijah, zaradi česar se srečujejo s temu primernimi višjimi stroški. Z dvigom cen v vrtcih so se strinjali tudi v odboru za finance, saj se cene niso spreminjale že več kot leto in pol, niso pa naklonjeni temu, da bi starši morali plačevati različne cene. Načelnica oddelka za družbene dejavnosti **Irena Gričar** je opozorila, da ta čas v vrtcih še vedno primanjkuje mest,

zato mora biti cena enotna. Za prvo starostno skupino bo nova cena programa 78 tisoč tolarjev, za drugo 58 tisoč tolarjev. Za otroke, vključene v kombinirani oddelek, bo treba po novem plačevati 63 tisoč tolarjev, za družinsko varstvo je nova cena 86 tisoč tolarjev. Določili so še ceno za otroke s posebnimi potrebami, ki je vključen v redni oddelek, in sicer 114 tisoč tolarjev, za mesečno odsotnost pa bo treba plačati deset tisoč tolarjev.

Svetniki so ob potrditvi cen sprejeli še sklep, da se prouči možnost, da bi od enotne cene prešli na diferencirano. Da bo do tega prej ali pozneje zagotovo prišlo, je poudarila tudi županja **Cveta Zalokar Oražem**. "Ne zaradi različne kakovosti programov, ampak različnega poslovanja vrtcev." Sicer pa meni, da cene že presegajo finančne možnosti občin in staršev, predvsem na račun previsokih normativov,

ki naj bi presežali celo evropske. "Vendar ker gre to na račun občin, se nihče ne vznemirja." Zanimalo jo je tudi, s koliko neplačniki se srečujejo v vrtcih. Ravnateljica vrtca Domžale **Marija Jerina** je zagotovila, da ni neplačnikov. V vrtcu Urša pa imajo po podatkih ravnateljice **Darke Bitenc** v postopku 13 staršev, ki jim dolgujejo od 40 pa vse do 500 tisoč tolarjev.

Svetniki so na zadnji seji sprejeli tudi letni program športa za občino. Nekatere je pri tem zmotila razdelitev sredstev po posameznih športnih vsebinah, po kateri bi lahko sodili, da občina za šport invalidov ne namenja nič denarja. V.d. direktorja Zavoda za šport in rekreacijo Domžale **Janez Zupančič** je razložil, da so sredstva v ta namen skrita pod drugimi postavkami. Svetniki s tem niso bili zadovoljni in so predlagali, da prihodnjič razporeditev sredstev pripravijo bolj natančno.

"Zdaj je to videti preveč birokratsko, iz tega ni povsem jasno, kaj se bo dogajalo na področju športa v Domžalah," je prepričan **Franci Gerbec**, ki je hkrati predlagal, naj zavod za šport in rekreacijo do konca junija pripravi predlog za ureditev pogojev uporabe športnih objektov tudi za potrebe društev in šol.

Mateja Rant

Ohranili bodo glavne programe

Srednja šola Jesenice je pred problemom, ko se je ministrstvo za šolstvo, znanost in šport odločilo, da ji v prihodnjem šolskem letu odvzame program izobraževanja za poklic ekonomskega tehnika.

To je povzročilo precejšnje razočaranje, saj je treba vedeti, da šola deluje v občini s posebnimi razvojnimi potrebami in bi tak ukrep zaradi stroškov prevoza v drug kraj za marsikatero dijaka pomenil konec šolanja. Na ministrstvo so romale prošnje, naj vendarle spremeni svojo odločitev in omogoči dijakom, da na Jesenicah pridejo do poklicne mature v programu izobraževanja tri plus dve leti. Prizadevanja šole in staršev je ves čas podpirala tudi občina. "Te dni smo prejeli odgovor ministrstva, da se bodo poslovni tajniki sedanjega tretjega letnika, če jih bo zadostno število, lahko vpisali v nadaljevalni dveletni program ekonomskega tehnika. Ni pa jasno zapisano, kakšne bodo možnosti naprej za dijake, ki so sedaj v prvem in drugem letniku, niti za tiste, ki se v program administrator vpisujejo v novem šolskem letu," pravi ravnatelj **Stane Vidmar**.

Nejasni prihodnosti tega izobraževalnega programa gre po ravnateljevih besedah pripisati skorajda polovico manjši evidenčni vpis v program administrator, v katerem so vedno imeli po dva oddelka dijakov. Na splošno se kaže trend upa-

danja števila dijakov, ki se zanimajo za poklicno izobraževanje. V prihodnjem šolskem letu je pri poklicnem programu strojništva seznan poklicev zoren na dva - strojni in konstrukcijski mehanik, evidenčnih prijav pa je zaenkrat 10, lani ob tem času 15. Ravnatelj iz izkušenj pričakuje, da bo predpočetnicami število večje na račun dijakov, ki ne bodo uspeli z vpisom v prvotno izbrane programe. Štiriletnim strokovnim programom strojni tehnik, ekonomski tehnik in tehnik zdravstvene nege bodo jeseni na novo dodali program vzgojitelj predšolskih otrok, za katerega je precej več zanimanja (40 evidenčnih prijav), kot je vpisnih mest (32). Pri poklicnih programih pa se z novim šolskim letom ukinja program bolničar, za katerega že lani ni bilo dovolj zanimanja, da bi imeli oddelek prvega letnika.

Poleg zapletov pri izobraževanju za poklic ekonomskega tehnika šole pestijo potrebe po večjih vlaganjih v stavbo. Oprema za pouk splošnih in strokovnih predmetov je zadovoljiva. Vzdrževalna dela, kot so barvanje učilnic, vrat, oken, so zmogli sprosti. Za večje posege, ki se vedno bolj nujno kažejo, pa iz materialnih sredstev, ki jih daje ministrstvo, in dela pridobljenega z izvenšolskimi dejavnostmi, ne zberejo dovolj. **Mendi Kokot**

Stane Vidmar

PREDLOG ZAKONA O TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU
Javna obravnava predloga zakona

Skupina poslancev, ki jih vodi poslanec državnega zbora Dušan Vučko, je na pristojne vladne službe vložila predlog zakona o Triglavskem narodnem parku.

Bistvene spremembe zakona so v spremembi meja, odpravi neživiljenjskih omejitev, ki jih vsebuje stari zakon, in vzpostavitev manjkajočih sistemov razvojnih usmeritev.

V proces sooblikovanja predloga novega zakona so bile pritegnjene tudi občine, na območjih katerih se nahaja Triglavski narodni park.

Občani in druga zainteresirana javnost lahko v postopku javne razgrnitve in javne obravnave posredujejo predloge, pobude in mnenja, k noveli zakona.

V času od 20. 2. 2003 do 23. 4. 2003 bo v prostorih Občine Kranjska Gora potekala javna razgrnitev predloga zakona.

Javna obravnava zakona bo v ponedeljek, 14. 4. 2003, ob 17. uri v sejni sobi Občine Kranjska Gora.

ŽUPAN
Jure ŽERJAV, prof.

CESTNO PODJETJE KRANJ, družba za vzdrževanje in gradnjo cest, d.d.
KRANJ, JEZERSKA C. 20 • TEL.: (04) 280 60 00 • TELEFAX: (04) 204 23 30 • www.cpkranj.si

Cestno podjetje Kranj, d.d., obvešča uporabnike cest, da bo zaradi rekonstrukcije **Partizanske ceste v Kranju popolna zapora ceste** in sicer od 8. 4. 2003 do 10. 5. 2003, neprekinjeno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih.

"Lokalci" se spet polnijo

Kranjska občina je septembra lani za mestni potniški promet Alpetourjevi Potovalni agenciji podelila koncesijo, da bi ohranila nekdanj priljubljene in polne "lokalce", mesto s premalo parkirišči pa razbremenila pločevine.

Kranj - To ji sicer še ni uspelo, saj se večina odraslih Kranjčanov na delo, po nakupih in drugih opravkih še vedno podaja s svojimi avtomobili, kljub temu pa je občina s subvencijo k vozovnicam mestnega potniškega prometa že v pičlih šestih mesecih uspela ustaviti trend praznjenja "lokalcev" in krivuljo celo obrniti navzgor.

Vili Čimžar, koordinator vozniških redov v Alpetourjevi Potovalni agenciji, je s številskimi, ki kažejo prodane vozovnice, več kot zadovoljen. "Po uvedbi koncesije smo pričakovali, da bomo vendarle zadržali večletni trend upadanja potnikov. Da se bodo ljudje spet začeli vračati na "lokalce", si skoraj nišmo upali pričakovati. Zasuk je brez dvoma plod koncesije. Če se občina zanjo ne bi odločila, bi bili prisiljeni še naprej dvigati cene vozovnic, krčiti linije, s tem pa bi izgubili še več potnikov,

skratka, začaranemu krogu ne bi bilo konca."

Od lanskega septembra do konca letošnjega februarja se je s kranjskimi "lokalci" prepeljalo 382.224 ljudi. Če upoštevamo le proge od 1 do 8, ki so primerljive s časom pred septembrom, pa 360.350 ljudi. To je skoraj 20.000 več kot v času pred podelitvijo koncesije. Zdj ima namreč mestni potniški promet vsega skupaj dvanajst prog. Poprejšnjim osmim so v Alpetourjevi Potovalni agenciji s soglasjem koncesionarja,

mestne občine Kranj, dodali še štiri: progo do novega nakupovalnega centra na Primskovem, "delavski" s Planine in s Suhe do Iskre in Planike ter progo v Besnico. Znano je, da so se zadnja leta z avtobusi mestnega potniškega prometa vozili predvsem šolarji in upokojeanci. Teh potnikov je tudi od septembra, ko vozovnica za enkratno vožnjo ob občinski subvenciji stane le 170 tolarjev, kar je manj kot stane ura parkiranja v mestu, približno enako, kot jih je bilo včasih. Pomeni, da se na "lokalce" spet vračajo delavci, uslužbenci, trgovci, skratka, zaposleni ljudje. Razen s ceno se jim je namreč Alpetourjeva Potovalna agencija prilagodila tudi z voznimi redi, progami in časovnimi intervali. Vili Čimžar pravi, da bistvenih pripomb nanje zdaj ni, na željo Iskraemeco so marca v Besnico dodali zadnjo vožnjo ob 22.15, nekatere manjše popravke pa bodo verjetno vpeljali septembra, ko se bo spet začelo šolsko leto.

Če se še nekoliko povrnemo k številu potnikov in potegnemo primerjavo z meseci izpred leta, ko koncesije še ni bilo, potem lahko ugotovimo, da se je od lanskega septembra do letošnjega februarja z "lokalci" prepeljalo šest odstotkov več potnikov kot v času od septembra 2001 do februarja 2002. Medtem ko je lani september še stagniral - potnikov je bilo za odstotek manj kot septembra 2001, pa jih je bilo že oktobra

za dva odstotka več, novembra in decembra kar za deset, januarja za pet in februarja spet za deset.

Mestna občina Kranj je letos za subvencije k vozovnicam mestnega potniškega prometa predvidela slabih 80 milijonov tolarjev. V Alpetourjevi Potovalni agenciji so s koncesijo bistvene probleme rešili in počasi že razmišljajo tudi o posodobitvi "lokalcev", nekoliko lepši časi pa se obetajo tudi v medkrajevem prometu. Državni zbor je namreč 25. marca sprejel dopolnitve zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Nanašajo se na subvencioniranje prevozov otrok, dijakov, vajencev in študentov, ki po sklepu vlade od leta 1997 znaša sedemnajst odstotkov, po dopolnjenem predlogu pa bo znašala do 70 odstotkov. Minister za šolstvo, znanost in šport bo sprejel poseben pravilnik, s katerim bo določil postopek in kriterije za subvencioniranje prevozov, kot so socialni položaj, oddaljenost kraja šolanja ter možnost bivanja v dijaškem oziroma študentskem domu. Pravilnik bo začel veljati predvidoma z naslednjim šolskim letom. S subvencijami bo država po eni strani pomagala socialno šibkejšim, po drugi strani pa vsaj nekoliko razredčila prenapolnjena šolska parkirišča, saj se dijaki zadnjih letnikov srednjih šol, predvsem pa študentje, zaradi dragih avtobusnih prevozov v šole že množično vozijo z avtomobili.

Helena Jelovčan

Veliko čiščenje Medvod

Medvode - Povabilo turistične zveze Medvode na zadnjem občnem zboru in morda tudi akcija krajevne skupnosti Medvode pred tednom dni sta najbrž spodbudila številne člane društev in občane občine Medvode, da so se minulo soboto udeležili čistilnih akcij na celotnem območju občine. Ponekod so imeli akcije sploh prvič. V Preski so na primer pri blokhi čistili tudi mejo. Velika akcija je bila v Zbiljah, ki se je je tokrat udeležilo več kot osemdeset članov oziroma kar polovica članov turističnega društva Zbilje. Podobna velika akcija je bila tudi v Smledniku oziroma na območju turističnih društev Dragočajna Moše, Hraše in Smlednik. V akciji so nabrali kar precej polivinilastih in drugih odpadkov. Gozd ob cesti iz Smlednika proti Vikramu pa je bil pravo malo pokopališče živalskih kož.

"Največ je bilo različne nesnage na območju starega Smledniškega gradu, ob Savi in na obrobju gozda. Poseben problem pa je nekdanja gramoznica nasproti hotela Kanu. Tam je nastalo odlagališče najrazličnejših odpadkov. Inšpektorica ministrstva za okolje in prostor je že izdala odločbe lastnikom tega zemljišča, da morajo nesnago, ki so jim jo na zemljišče pripeljali neznanci od drugod, počistiti najkasneje do konca junija," je povedal predsednik krajevne skupnosti Smlednik Zdravko Debeljak, ki je na območju opuščene gramoznice tudi vodil akcijo in nalaganje odpadkov z območja treh turističnih društev na veliki zabojnik.

Čeprav je bilo letos različnih odpadkov v primerjavi z zadnjimi leti manj, so turistični delavci še vedno slabe volje.

"Smo nekako na prepihu. Večkrat dobimo nesnago od drugod, po rekah, železnici, iz vozečih avtomobilov. Zanj res nismo sami odgovorni, ko pa se kopiči in obleži, kviri ime kraja, društva, občine in občanov. Včasih se zdi, da je vse kot začaran krog, vendar pa po drugi strani vendarle vsako leto tudi počasi spoznavamo, da nas je vse več, ki nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo." Andrej Zalar

Največ denarja za šolo

Večino denarja iz občinskega proračuna bo terjala adaptacija šole, zaradi česar so se v občini Preddvor odpovedali vsem manjšim vlaganjem.

Preddvor - Da bodo nadgradili sedanjo šolo in jo preuredili za potrebe devetletnega šolanja, bo v naslednjih letih potrebnih 550 milijonov, od tega jih od države pričakujejo 165. Letni občinski proračun pa je precej reven, 355 milijonov imajo na voljo, a morajo še od tega 110 milijonov oddvojiti za lanske investicije. Ko so svetniki na zadnji seji sprejemali občinski proračun, niso bili kritični le do prejšnje občinske oblasti, pač pa tudi do nadzornega odbora, ki ni pregledoval poslovanja. Učinkovitost pričakujejo od občinskega vodstva. Pričakujejo zelo skrbno in racionalno gospodarjenje, kajti v vseh vajah so se občani v korist izgradnji šole odpovedali sicer majhnim, a za svoje kraje pomembnim vlaganjem.

Novi občinski svetniki pa so se začeli spopadati s starimi dolgovi.

Eden teh je tudi kabelsko komunikacijski sistem, zgodba iz leta 1995, ki se je pozneje začela zapletati. Kabelski sistem je gradilo podjetje Tela Milje, upravljalo pa zavod KKS Preddvor. Naročniki tega sistema so že leta 1999 ostali brez nekaterih programov, prihajalo je do pogostih izpadov, ljudje so bili nezadovoljni, pogodbeni stranki pa v sporu zaradi neizpolnjenih obveznosti. Že v prejšnjem občinskem svetu je bilo slišati pobudo, naj se pogodba z izvajalcem del prekine in se kabelski sistem odda v upravljanje neodvisnemu podjetju, vendar do tega ni prišlo, sedaj pa je pobuda znova oživila. Cilj je izboljšati signal, povečati programsko ponudbo (s tem se bodo začeli za priključitev na sistem zanimati tudi novi naročniki), občina pa bi se rešila tudi bremena, ki mu doslej ni bila kos. Občinski svet je sprejel sklep, da kabelski sistem brez stroškov prevzame podjetje Telemach in z njim upravlja, prevzame pa tudi vse obveznosti prejšnjega izvajalca Tela. Občina bo za ta korak poskušala še soglasje Telecoma. Staro zgodbo, povezano s sodnim sporom, so odpravili tudi pri določanju najemnine za dom krajanov v

Preddvoru, kjer je že od leta 1993, ko Preddvor še niti ni bila občina, obstajajo nejasnosti v zvezi z namembnostjo prostorov. Med nedokončane zgodbe pa bi lahko uvrstili tudi problem vode, ki jo v Preddvoru plačujejo dražje kot v Kranju, čeprav so bližje virom pitne vode. Iz teh krajev se steče veliko pitne vode v druge občine, od česar pa občina nima nobenih koristi, prav tako je z reko Kokro, ki jo doberšen del zajamejo za sistem dodatnega zasneževanja na Krvavcu. Razmišljajo torej o koncesijah, ki bi jih podeljevala občina, hkrati pa so govorili tudi o strokovni usposobitvi Vodovodne zadrage Preddvor, ki je izvajalka in vzdrževalka vodovodov v občini, ter o ureditvi lokalnih vodnih zbiralnikov (Mače, Možjanca, Kokra), če hočejo obdržati kakovostno pitno vodo.

Danica Zavrl Zlebir

Za Žustovo mammo že 101 leto

Marjano Primožič, po domače Žustovo mammo, so ob njenem osebnem prazniku obiskali sorodniki, borci, sosede, predstavniki občine ter župnik in kaplan.

Žiri - V rodbini Žustovih s Koprivnika je dolgo življenje že običajno. Že oče Marjane Primožič je živel blizu 100 let, sama je praznovala 3. aprila 101. rojstni dan, njena hči Mici pa je pred kratkim praznovala sedem desetletij. Kot ji napovedujejo mnogi, je tudi pred njo še dolgo življenje.

Za Marjano Primožič je težko življenje, polno skrbi in odrekanih. Nikoli se ni pritoževala, rajši ga je vdano in potrpežljivo prenašala. Velikokrat se je zatekla na pomoč k veri, tudi minulo soboto je bila zelo vesela obiska župnika in kaplana. Danes živi pri hčerki Mici na Selu. Rodila se je leta 1902 pri Selaku v Jarčji Dolini. Njen oče, Franc Gantar je bil trden a menda

Žustova mama s svojimi domačimi.

tudi precej nagajiv mož. Dočakal je visoko starost, saj mu je le osem mesecev manjkalo do stoletnice.

Francu je že kmalu umrla žena in mu zapustila dve hčerki - Marjano in Alenko. Najstarejša Marjana je morala že kot otrok trdo delati. Poznalo se je, da ji je mačeha nalagala težka dela. Med prvo svetovno vojno je moral oče na fronto v Rusijo. Po petih letih se je v Slovenijo vrnil kar peš. Že v zgodnji mladosti je okusila revščino. Stara 22 let se je poročila na majhno, hribovito kmetijo k Žustu v Koprivnik. Tistih časov se spominja po trdnem in vestnem delu, ko je skoraj vse znosila v košu. Veselje so ji dajali otroci, prvi se je leta 1925 rodil Lojze, vseh skupaj jih je bilo devet. Leta 1933 se je rodila Mici, pri kateri danes živi. Štiri leta kasneje pa še zadnji med njimi. Mož je po hudi bolezni leta 1937 umrl, tudi nekateri otroci so že pokojni. Počasi so odhajali od doma, se zaposlili in ustvarili svoje družine po vsej Gorenjski. Marjana Primožič je ostala sama, dokler je bila pri močeh, je skrbela za živali, le počasi pa se je sprijaznila, da zemlje ne more več obdelovati. Pred dvajsetimi

leti je zaradi starosti odšla od doma in danes živi na Selu.

Boštjan Bogataj

Center v stari tovarni

Neizkoriščen prostor BPT Tržič bi radi uredili v center za promocijo trgovine, obrti in podjetništva.

Tržič - V bombažni predilnici in tkalnici Tržič, ki je še po drugi svetovni vojni delala s polno zmogljivostjo, obratuje danes samo še del tovarne. Ker je veliko proizvodnih hal praznih, bi jih bilo moč nameniti novim vsebinam. Obenem bi bilo moč ohraniti industrijsko dediščino v obliki muzeja, kakršnega ni niti v naši državi niti v širši okolici. Razmišljajo strokovnjaki s področja arhitekture. Zato so na pobudo Občine Tržič novembra lani pripravili v BPT Tržič seminar študentov arhitekture, med katerim so pod vodstvom prof. M. Ocvirka iskali možnosti urejanja izpraznjene prostora. Svoje zamisli so pred nedavnim predstavili tudi na razstavi v Tržiču.

"Nadaljevanje arhitekturne delavnice študentov je bila okrogla miza o ureditvi Trgovsko obrtno poslovno industrijskega centra (TOPIC) v BPT Tržič. Na njej smo se prejšnji mesec zbrali v Tržiškem muzeju poleg vodstva tovarne in avtorjev projekta vsi drugi, ki smo zainteresirani za oživitve praznih prostorov. Del tovarne bo še naprej namenjen tekstilni proizvodnji, ki se je ohranila. Drugi del je zamišljen kot živ tekstilni muzej, prvi take vrste v jugovzhodni Evropi. Občina Tržič se že dogovarja s Tehniškim muzejem Slovenije o strokovni izpeljavi te zamisli. Najpomembnejši bo tretji del, kjer bi radi uredili sodoben promocijski center. Služil bi tako domači tovarni in občini kot celotni regiji. V njem bi organizirali sejme in podobne prireditve, kjer bi se srečevali trgovci, obrtniki in podjetniki. Na ta način bi smiselno povežali prazne prostore in dele na robu tovarne, v katerih že imajo najemniki več proizvodnih dejavnosti," je povedal Ignac Primožič, ki vodi novi zavod za prenovo mesta Tržič.

Stojan Saje

Nabrali za 60 zabojnikov odpadkov

Preddvor - V soboto so v občini Preddvor pripravili že tradicionalno akcijo čiščenja okolja, v katero se je letos vključilo prek sto občanov. Občinski svetniki so koordinirali akcijo v krajevnih odborih Kokra, Bele, Breg, Potoče, Možjanca, Nova vas, Tupaliče in Preddvor, vključila pa so se tudi domača vsa društva v občini. Kot pravi župan Franc Ekar, gre za "domoljubno" akcijo, ki zajame širok krog domačinov, z veseljem pa bi v svojih vrstah sprejeli tudi "vikenšče" in "uporabnike" predvorskoga območja, ki prihajajo z drugih območij (lovece, ribiče, podjetja). Čistili so očistili tudi planinske poti. Najtežje delo je imela skupina, ki je odstranjevala podrtja drevesa na poti med Javorovim vrhom in Čemšenikom. Na poti so srečevali planinske skupine in jih sproti ozaveščali, naj smeti odnašajo s seboj v dolino. Odpadkov se je nabralo za več kot 60 zabojnikov (20-kubičnih), prinašali pa so jih tudi s sosednjih območij. Med mestji, kjer je treba očistiti delo nadaljevati, v občini Preddvor navajajo okolico šole in območja vodotokov. Na sliki: čistilci v Bašlju so nabrali velik kup odpadkov.

D.Ž.

Pogovor z blejskim županom Jožetom Antoničem

Prihodnost je v sodelovanju

Ob občinskem prazniku bodo v Zdravstvenem domu Bled odprli prenovljene prostore reševalne postaje, v začetku maja pa bodo zaključili gradbena dela v Zasipu, v Črtomirovi ulici in na Selski cesti.

Bled - V četrtek, 10. aprila, bodo na Bledu praznovali občinski praznik. Datum praznika je povezan s prvo pisno omembo Bleda v darovnici, 10. april 1004 je zapisan na darilni pogodbi, s katero je tedanji kralj Henrik II. podaril Bled z okolico brixenškemu škofu Albuinu. Praznične prireditve so se začele minuli teden, osrednja slovesnost, na kateri bodo podelili občinska priznanja, pa bo v četrtek zvečer v Festivalni dvorani. Pred praznikom smo se o načrtih in razvoju blejske občine pogovarjali z županom Jožetom Antoničem.

Blejski župan Jože Antonič

Vodenje blejske občine ste prevzeli v nezavidljivem stanju, saj je v občinskih blagajni več kot 300 milijonov tolarjev primanjkljaja. Kako ga nameravate zmanjšati in občini kljub temu zagotoviti razvoj?

"Res je primanjkljaj zelo velik, zato se intenzivno ukvarjam z iskanjem načinov, kako ga čimprej zmanjšati. Najti moramo no tranje rezerve, pri tem mislim na

prodajo nekaterih objektov v občinski lasti na Bledu in okolici, na primer staro bolnišnico na Ribenski cesti in stavbo nekdanjega gostišča Savica na Rečici. Pogovarjamo se tudi o možnosti, da bi Športna unija, ki je lastnica stavbe TVD Partizan Bled, slednjo prodala, kupnino dala občini, mi pa bi jo vpisali kot solastnico blejske Športne dvorane, seveda pa bodo morali s tem, poleg Športne unije, soglašati tudi občinski svetniki." S Športno dvorano si je občina pridela velik dolg, vendar stroškov še ni konec. Pokazale naj bi se napake hitre gradnje?

"Dvorana je bila v zelo slabem stanju, zato sta bili le dve možnosti: ali bi jo porušili, ali obnovili. In šahovska olimpiada je bila priložnost za obnovo. Na žalost se je to vedelo štiri leta, obnove pa smo se lotili tik pred zdajci. Zaradi hitenja je prišlo pri gradnji do vrste pomanjkljivosti, tako na ploščadi pred dvorano kot v prizidku, kjer naj bi bila gostišče in Lokalna turistična organizacija Bled. Popravilo napak bo zahtevalo še nekaj občinskih sredstev."

Za blejske občane je zelo pomembna tudi blejska obvoznica,

na katero čakajo že leta. Kako lahko občina pospeši začetek gradnje?

"O obvoznici se govori že trideset let. Dejstvo je, da sta na Bledu potrebni tako južna kot severna obvoznica. Prednost sicer dajemo južni, čeprav je tudi proti Pokljuki promet čedalje gostejši. Za južno obvoznico je že pripravljenih nekaj dokumentov, treba pa bo zagotoviti denar v državnem in tudi v občinskem proračunu. Po izračunih, opravljenih pred dvema letoma, naj bi obvoznica stala 4 milijarde tolarjev, od tega naj bi občina zagotovila približno 1 milijardo tolarjev, kar je velik delež. Občina bo zato posredovala na pristojnem ministrstvu, za pomoč bom zaprosil tudi gorenjske poslance, da bi obvoznico začeli čimprej graditi, kajti stanje ob jezeru je tako za goste kot tudi za

stanovalce nevzdržno. Se pa bojim, da je v kratkem še ne bo, saj naj bi jo, po meni znanih podatkih, začeli graditi šele leta 2006." Precejšen del proračunskega denarja občina letos namenja urejanju komunalne infrastrukture. Kateri projekti imajo prednost?

"Občina je z nemškimi koncesionarjem WTE podpisala pogodbo in naj bi jeseni začel graditi čistilno napravo. To je prvi korak pri urejanju kanalizacije na Bledu. Tudi plin naj bi oktobra napeljali do razdelilne postaje v Koritnem. Skrbni pa me ostala krajevna infrastruktura (asfaltiranje krajevnih cest, ureditev pločnikov), saj to, pri že omenjeni izgubi, letos ne bo mogoče uresničiti, razen pločnika na Seliški cesti, ki naj bi bil zgrajen do začetka novega šolskega leta."

Po večletnem odlašanju se je z mrtve točke vendarle premaknilo

urejanje blejskega otoka, blejski hoteli pa so dobili večinskega lastnika.

"Podpisa dogovora o urejanju otoka in novega lastnika večine posteljnih kapacitet na Bledu sem zelo vesel. Zadnji čas je že, da obnovijo stopnice na otoku in vse ostalo, kar je še treba urediti. Z novim lastnikom, družbo Sava, pa imajo srečo tudi hoteli, saj je hotel Toplice in dvorano Panorama že lepo obnovila. Upam, da bo Sava uspešno uresničila svoje načrte, ki jih ima z blejskim turizmom. Razvoj turizma vidim tudi na podeželju, v mislih imam kmečki turizem, v kongresnem turizmu, vsaj v enem od blejskih hotelov pa si želim tudi zdravstveni turizem z Rikljevimi programi. Bled ima prihodnost v turizmu, in to ne slabo."

Na Bledu se sliši tudi glas mladih, ki si želijo svojih prostorov. Lahko računajo na pomoč občine?

"Mladi se sedaj zbirajo v domu TVD Partizan, z ministrico za kulturo Andrejo Rihter pa sva se pogovarjala o odprtju 'art kina', kjer bi predvajali umetniške filme, in morda bi bilo treba premisliti tudi o večji diskoteki, kjer bi

se mladi lahko zabavali. Poleti bomo poskrbeli za poletne prireditve za otroke in mladino, vprašanje je le, kje naj bi bilo prizorišče, da glasba ne bi motila gostov in stanovalcev in se bodo mladi lahko zabavali."

Prihodnje leto bo Bled praznoval svojo 1000-letnico, nanjo nas opozarja tudi velika tabla ob vstopu na Bled. Kakšno praznovanje pripravljate?

"Castiljiva obletnica se nam hitro bliža. Prireditveni svet pripravljala program, s predlogi lahko sodelujejo tudi vsa društva in v kratkem bomo ustanovili organizacijski odbor. Zelo vesel sem, da je pokroviteljstvo nad 1000-letnico prevzela ministrica za kulturo Andreja Rihter, saj upam, da bomo tudi od države dobili nekaj denarja. Prireditve bodo potekale vse leto, vrhunec pa bo poleti, ko bomo pripravili veliko povorko, ki naj bi bila nekakšen sprehod skozi čas, in tudi občinski praznik bo v znamenju obletnice. Pripravili bomo obsežen zbornik o zgodovini Bleda, kakršnega občina še nima, ter poskrbeli za kakovostne spominke, eden od njih bo rajska ptica, ki so jo našli na Bledu. Z ministrstvom se dogovarjamo o obnovi gradu, načrtujemo pa tudi gradnjo dvigala do gradu."

Teden, ki se je začel, je v znamenju praznovanja občinskega praznika. Pojutrišnjem boste podelili občinska priznanja. Kaj ob prazniku želite svojim občankam in občanom?

"Želim jim lepo praznovanje in jih vabim na številne prireditve, ki so se že začele in se bodo nadaljevale še prihodnji teden. Vrhunec praznovanja bo osrednja slovesnost, ki bo v četrtek ob 19. uri v Festivalni dvorani. Vesel bom, če se bomo tam srečali in čestitali tudi letošnjih nagajencem."

Renata Škrjanc, foto: LTO Bled

Občinski nagrajenci 2003

V skladu z določili Odloka o priznanjih Občine Bled je bil objavljen javni razpis za podelitev priznanj Občine Bled. Občinski svet je na 3. seji sklenil, da letošnja priznanja in plakete Občine Bled prejmejo:

ČASTNA OBČANA OBČINE BLED ZA LETO 2003

Slavko in Vilko Avsenik sta v svoji dolgoletni glasbeni karieri v mnogih skladbah opevala lepote Bleda in s tem veliko prispevala k promociji Bleda doma in v tujini. Velikokrat je ansambel Bratov Avsenik na Bledu tudi nastopal. Na Bled sta Slavko in Vilko Avsenik pripeljala tudi več tujih televizijskih hiš, ki so posnele na Bledu in okolici več televizijskih spotov in oddaj. Lepote Bleda je ansambel reklamiral tudi tako, da so bile slike Bleda na ovitkih plošč in na njihovih propagandnih prospektih. Slavko in Vilko Avsenik letos praznujeta tudi 50-letnico Avsenikove glasbe.

ZLATO PLAKETO prejme:

OŠ Bohinjska Bela, ki letos praznuje dve pomembni obletnici: 150 let pouka na Bohinjski Beli in 100-letnico šolske stavbe. Šola je lansko jesen slovesno obeležila 100-letnico šolskega poslopja, v katerem pouk poteka tudi danes. Osrednji prireditvi sta bili 22. in 23. novembra, ko so Belani obe visoki obletnici obeležili s prisrčnim programom v kulturnem domu in razstavo "ŠOLA NEKOČ IN DANES", v poslopju šole. Ob tej priložnosti so izdali tudi almanah in posneli zgoščenko z novo himno.

SREBRNI PLAKETI prejmeta:

Mag. Branko Anton Lubej, dr. med., specialist splošne medicine, ki je septembra 2001 dopolnil visok življenjski jubilej - 70-letnico življenja. Kot zdravnik splošne medicine je po končani Medicinski fakulteti začel z delom v Ro-

gaški Slatini in se nato, daljnega leta 1965 zaposlil v ZD Bled, kjer je vse do upokojitve skrbel za zdravje občanov in turistov. Leta 1975 je zaključil specializacijo iz splošne medicine, leta 1978 pa je pridobil še naziv magister znanosti s področja javnega zdravstva. Med delom je uspešno opravil tudi podiplomski tečaj iz športne medicine in medicine prometa. Ob svoji redni ambulanti splošne medicine je vodil tudi ambulanto za športnike in opravil pregleda za šoferje. Nekaj mandatov je bil odgovorni zdravnik za splošno in urgentno medicino v ZD Bled. Vsa leta se je aktivno vključeval tudi v delo KS in Turističnega društva, dolga leta je bil predsednik Sindikata zdravstvenih delavcev Gorenjske in član republiškega odbora delavcev zdravstva in socialnega varstva Gorenjske. Mnogim pacientom je omogočil operacije na srcu v sodelovanju z dr. Zorčevom na kliniki v Kamenici.

Vinko Poklukar je bil 10 let član državne reprezentance v smučarskih tehnikah. Leta 1985 je ustanovil Tekaški smučarski klub Bled. Do danes je bilo v klubu vzgojenih veliko tekmovalcev, ki zastopajo barve naše države. Danes je glavni trener v klubu, da bi bilo delo v klubu še boljše, pa je vztrajal, da klub nujno potrebuje profesionalnega trenerja in to mesto je prevzel Filip Kalan. Vinko Poklukar pa ne deluje samo kot trener v TSK Bled, temveč tudi kot športni pedagog v Osnovni šoli prof. dr. J. Plemlja Bled usmerja mlade v športne panoge, ki so doma na Bledu.

BRONASTE PLAKETE prejmejo:

Janez Marič je že vrsto let tekmovalce mednarodnega razreda. Janezu se je zmaga v tekmi svetovnega pokala nasmehnila letos 21. februarja v švedskem Oestersundu. "Skoraj ne morem verjeti, da mi je uspelo kaj takega. Zelo sem zadovoljen, ker mi je uspelo do-

bro opraviti tako na strelišču kot tudi v teku. Na strelišču mi je šlo zelo dobro, saj nisem čutil nobene utrujenosti," je bil po uspehu navdušen 27-letni Blejec, za katerega so to v letošnji sezoni že druge stopničke, potem ko je bil v Osrbljeju drugi.

Alojz Razinger se je rodil leta 1931 na Kupljeniku, kjer živi in dela še danes. V vasi Kupljenik je sodeloval pri elektrifikaciji vasi leta 1953, pri spremembi kolovozne poti v cesto, Sirjenju poti skozi vas, leta 1972 pri gradnji nove ceste do vasi Kupljenik in kasneje pri asfaltiranju le-te v treh delih. Ni mu bilo žal ne časa in ne zemljišč, ki jih je pri tem izgubil. Je najbolj zaslužen za izgradnjo vodovoda, kot tudi telefonskega omrežja v prvem delu vasi. Kot član PGD je pomagal pri obnovi dveh protipožarnih bazenov in pri izgradnji hidrantnega omrežja. Opravil je veliko prostovoljnega dela ob gradnji novega gasilskega doma, cerkve in kapelice v vasi.

Kot predsednik Pašne skupnosti je uspešno dokončal proces denacionalizacije in tudi sedaj sodeluje kot podpredsednik Agrarne skupnosti solastnikov Kupljenik. Od ustanovitve KS Bohinjska Bela leta 1966 je bil 30 let zastopnik vasi Kupljenik v krajevni skupnosti.

Blejski plesni studio deluje na Bledu od leta 1986. Z jazz balem, hip-hop plesom, disco plesom in stepom se ukvarja že več kot 200 mladih plesalk in plesalcev v starosti od 5. do 20. leta, doma z Bleda, Radovljice, Žirovnice in Jesenic. V okviru društva deluje tudi plesno navijaška skupina Tačke. Plesalci in plesalke Blejskega plesnega studia so pod strokovnim vodstvom Jadrana Živkoviča in trenerjev na državnih in mednarodnih plesnih tekmovanjih dosegli zavidljive uspehe. Blejske plesalke in plesalci s svojimi atraktivnimi točkami uspešno nastopajo tudi na vseh večjih prireditvah v organizaciji Občine Bled in LTO Bled.

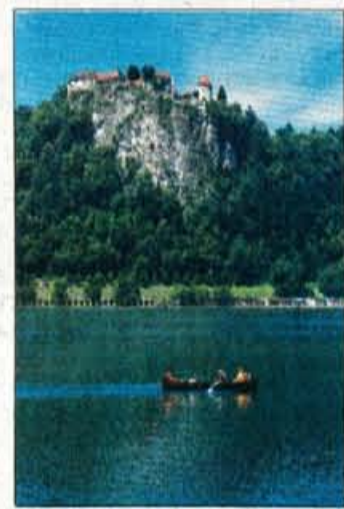
ČASTNI ZNAK OBČINE

BLED prejmejo:

Krajevna organizacija rdečega križa Zasip, ki letos praznuje 55-letnico aktivnega in požrtvovalnega delovanja. Omeniti velja tudi aktivno vključevanje prostovoljk Rdečega križa Zasip pri vseh dogajanjih v Krajevni skupnosti Zasip. Prav tako povezanost v kraju je za dobro počutje krajanov in v zdušje v Zasipu - kot delu Občine Bled, izrednega pomena. Danes je v krajevno organizacijo Rdečega križa Zasip včlanjenih 503 članov in članic, to je polovica vseh krajanov Zasipa. Odbor šteje 11 aktivnih prostovoljk, vodi pa ga predsednica Minka Sračnjek.

Peter Florjančič, ki je dolga leta živel in delal v tujini in je izumitelj številnih patentov. S svojim delom, predvsem pa s filmom, v katerem je predstavil svoje zanimivo življenjsko pot in lepote Bleda, je veliko prispeval za promocijo Bleda doma in v svetu.

Branko Slanovič za dolgoletno ljubiteljsko raziskovalno delo na področju krajevnega zgodovine in za obuditev spomina na Blaža Kumerdeja. Že vsa leta aktivno deluje v Zgodovinskem društvu Bled 1004 in v bralnem društvu Berem-Bereš-Berimo skupaj. V samozaložbi je izdal pesniško zbirko Pesmi o gorah in srebrnokrilcu, leta 1997 pa je izdal knjigo o življenju in delu jezikoslovca Blaža Kumerdeja, rojaka iz Zagorice.

KOLENDAR PRIREDITEV

9. april ob 18. uri - Knjižnica na Bledu

Okrogla miza na temo "ČESA SI NA BLEDU ŽELIMO OB 1000-LETNICI?" Katere so tiste pridobitve in prireditve, ki si jih domačini želimo ob praznovanju 1000-letnice Bleda uporabiti kot mejnik za praznovanje in priznavanje trajnostnih vrednot ljudi na Bledu?

9. april ob 18.30 uri Hotel Astoria

Odprtje razstave Foto kluba Triglavski narodni park Bled - razstavlja Matej Rupel

10. april ob 13. uri - pred ZD Bled

ODPRTJE PRENOVLJENIH PROSTOROV ZA SLUŽBO NUJNE MEDICINSKE POMOČI IN REŠEVALNE POSTAJE V ZDRAVSTVENEM DOMU BLED

10. april ob 18.30 uri pred Festivalno dvorano Bled

PRAZNIČNI KONCERT GODBE GORJE

10. april ob 19. uri - Festivalna dvorana Bled

OSREDNJA PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE BLED S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ V LETU 2003

11. april ob 13. uri - v Športni dvorani Bled

Odprtje wellness centra Bled v Športni dvorani na Bledu

11. april ob 20. uri - Kulturni dom na Bohinjski Beli

Predstava Georges Dandi: J.B.P. Moliere - Gledališče Belansko

12. april od 10. ure dalje - Blejski grad

DAN ODPRTIH VRAT NA BLEJSKEM GRADU - VABITA BLEJSKI ŽUPAN IN GRAŠČAK

12. april od 22. ure dalje - Disco Faraon

Z glavo na zabavo - zabava brez alkohola in drog, z bogatimi nagradami

Spoštovane občanke in občani!

Ob 10. aprilu - prazniku Občine Bled Vam želim prijetno praznovanje in Vas vabim, da se udeležite prazničnih prireditev.

Jože Antonič
župan

Pričakujejo gasilce iz vse države

Na Bledu bo prihodnji mesec 14. kongres Gasilske zveze Slovenije, zato imajo v vodstvu Gasilske zveze Bled - Bohinj polne roke dela.

Bled - Minuli petek so na občnem zboru pregledali delo zveze, ki povezuje 23 društev. Kot ugotavlja predsednik Jože Smole, ima gasilstvo v obeh občinah dolgoletno tradicijo. Imajo tudi izkušnje z organizacijo velikih prireditev, zato se z vso vno pripravljajo na skorajšnji kongres gasilcev na Bledu.

Pred petimi leti sta iz nekdanje Gasilske zveze Radovljica nastali dve novi organizaciji. Kljub manjšemu številu članic je tudi Gasilska zveza Bled - Bohinj dobro zaživela. Danes je v njej 23 prostovoljnih društev, od tega 11 v blejski in 12 v bohinjski občini. Skupaj imajo 2230 članov, med katerimi je 1377 gasilcev usposobljenih za gašenje požarov. Skrbijo jih,

da delata le še dve prostovoljni društvi v industriji, v vsaki občini po eno. Bolj pa so zadovoljni, da pridobivajo nove člane ob dobrem delu z mladino. Ob vključenosti mladih v društva po krajih imajo tudi Društvo mladi gasilec v podružnični šoli Ribno.

"Gasilstvo ima v naših krajih dolgo tradicijo. V Ribnem so lani praznovali 100-letnico, prihodnje

leto bodo v Gorjah imeli 110 in v Bohinjski Bistrici 120 let dela, na Bledu pa bomo tak jubilej dočkali čez dve leti. Naša društva tudi dobro gospodarijo s svojim premoženjem. Lani so obnovili dom v Ribnem, v Zasipu napeljali centralno ogrevanje in v Gorjah obnovili streho. Na Bledu smo dobili nov kombi za prevoz moštva. Žal je naš vojni park vseeno povprečno starejši od 22 let, zaradi pomanjkanja denarja pa zaostajamo pri opremljanju enot z osebno in skupno zaščitno premo ter izobraževanju gasilcev za posamezne specialnosti. Zato so poveljstva izdelala analizo razmer in predlog nakupov opreme do leta 2009, s katerim smo seznanili tudi vodstvi občin," je povedal predsednik zveze **Jože Smole** o uspehih in težavah. Glede prvega velja omeniti, da je zveza posebej dejavna pri preverjanju usposobljenosti društev za pomoč ob nesrečah. Zadnji dve leti so izvedli vaji v gašenju požara in evakuaciji iz OŠ Gorje in hotela Ribno ter vajo ob domnevnih nesreči na železnici.

"Imamo tudi izkušnje z organizacijo velikih gasilskih prireditev. Na Bledu je bilo 1987. leta 7. mednarodno srečanje gasilcev. Sedaj je že znano, da bomo 16. mednarodno srečanje gasilcev

Jože Smole

spet gostili pri nas čez dve leti. Letos pa bo 24. in 25. maja potekal na Bledu 14. kongres Gasilske zveze Slovenije. Zato imajo člani organizacijskega odbora in delovnih komisij polne roke dela s pripravo tega pomembnega srečanja, pri čemer sodelujeta Občina in LTO Bled. Izdelan je obsežen program, ki ob kongresu zajema razstavo o gasilstvu, kulturne nastope, izlet in piknik ter ognjemet ob Blejskem jezeru. Za večino bo gotovo najbolj zanimiva velika gasilska parada po ulicah Bleda, na kateri bo sodelovalo več kot 3000 gasilcev s tehniko," je povabil predsednik Smole na Bled še druge obiskovalce, ki jih gasilstvo zanima.

Stojan Saje

Pri denarju zaostajajo za načrti

Gasilci GZ Kamnik so lani imeli 188 akcij in opravili več kot 22.200 ur.

Kamnik - V zadnjih petih letih je bilo na področju kategorizacije društev, tipizacije gasilske opreme in vozil ter izobraževanja na območju Gasilske zveze Kamnik v trinajstih prostovoljnih gasilskih društvih in enem industrijskem prostovoljnem gasilem društvu veliko narejenega. To je bila osnovna ugotovitev na občnem zboru Gasilske zveze Kamnik, kjer so med drugim ugodno ocenili tudi premik k "vračanju" davka na dodano vrednost.

Manj ugodna pa so bila po poročilu dosedanjega predsednika Toneta Prelesnika nekatera dogajanja na področju organiziranosti. V mislih je imel zmanjšanje števila društev zaradi ustanovitve samostojne Gasilske zveze Komenda, mirovanja dveh industrijskih društev in nekaterih nesreč. Tako so imeli kamniški gasilci hudo nesrečo na intervenciji v sosednji občini. Prav zaradi nesreč so vozila dodatno zavarovali, povečali pa so tudi višino premije za zavarovanje gasilcev.

Posebej pa so na občnem zboru opozorili na financiranje gasilskih društev. Iz leta v leto namreč vedno bolj zaostajajo za načrti in potrebami. Število akcij Gasilske zveze Kamnik je na primer s 120 leta 1997 naraslo na več kot 400 v letu 2002. Tudi zahtevnost intervencij je čedalje večja in terja od gasilcev vse več najrazličnejših znanj in izkušenj ob primerni opremljenosti in zaščitnih sredstvih. Količina denarja, ki ga namenja občina v proračunu, sicer narašča, vendar bo denarja za zagotavljanje celoletnega varstva pred požari in drugimi nesrečami kmalu veliko premalo. Zato je opredeljeno, da bi letna sredstva za požarno varnost morala znašati 3 odstotke

primerne porabe proračuna še kako pravilna.

Posebej so na občnem zboru pohvalili izobraževanje. Samo lani se je različnih izobraževanj udeležilo več kot 250 gasilcev, ki so opravili tako več kot 5600 ur. Delavni pa so bili tudi v komisijah za članice, z veterani, z mladino. Lani je bilo na območju Gasilske zveze Kamnik 188 akcij. Med njimi je bilo 8 večjih požarov, 185 srednjih in 31 manjših oziroma začetnih. Zelo se je tudi povečalo število intervencij pri razlitju nevarnih snovi. Na vseh akcijah pa je lani sodelovalo 6753 gasilcev, ki so opravili več kot 22.200 ur.

Janez Kunc

Na občnem zboru so sprejeli program za letos s poudarkom na izobraževanju, zaščiti, opremljanju in usposabljanju. Izvolili pa so tudi novo vodstvo. Novi predsednik Gasilske zveze Kamnik je **Janez Kunc**, poveljnik pa Janez Repanšek. **Andrej Žalarič**

Parada gasilcev ob jubileju v Ribnem.

Članstvo spet narašča

Na sobotnem občnem zboru PD Žiri so bile na dnevnem redu tudi volitve. Dosedanji predsednik Zvone Kopač je želel predati vodstvo, a ga nihče v društvu ni želel prevzeti.

Žiri - Po statutu društva velja, da ga bo izbral 12-članski upravni odbor na naslednji seji. Novega predsednika lahko torej pričakujemo v članu upravnega odbora. V preteklem letu so se aktivnosti Planinskega društva Žiri odvijale v skladu s pričakovanji in cilji, ki so si jih zastavili na lanskem občnem zboru.

"Leto 2002 si bomo zapomnili po izvedbi ankete o gradnji zavetišča, s čimer bomo rešili dolgotrajno problematiko," je povedal predsednik društva Zvone Kopač. Novembra so pripravili izredni občni zbor, na katerem so potrdili rezultate ankete - gradnjo zavetišča na Mrzlem vrhu. Ob koncu leta je bilo v društvu vključenih 442 članov, kar pomeni minimalno povišanje članstva. Septembra so pripravili Markov tek na Javorč, tretje izvedbe spominskega teka pa se je udeležilo rekordnih 63 tekačev in rekreativcev. Število članov Kluba U235 je ostalo na približno isti ravni kot pred letom, kar 235 hribolazcev pa je izpolnilo normo 30 vpisov.

Enaindvajsetega pohoda okrog Žirov se je udeležilo 150 pohodnikov in približno 20 kolesarjev, tudi za letos pa napovedujejo pohod konec oktobra. V porastu je tudi število organiziranih izletov, kljub temu da so nekateri lani odpadli. Trenutno je v društvu pet vodnikov z licenco za leto 2003, čemur pripisujejo tudi večje število izletov. Zelo aktivni so bili člani alpinističnega oddelka, ki se dobijo enkrat tedensko. Med njimi je z izrednim vpisom zabeležila Anja Kosmač. Organizirali so več skupinskih tur ter plezalni tabor v Trenti in Rovinju. Dobro delo se kaže tudi v pridobivanju novih članov, saj se je včlanilo več kot 40 otrok, ki vadijo enkrat

tedensko v telovadnici osnovne šole.

Alpinistični odsek si bo tudi letos prizadeval za pet treningov tedensko za osnovnošolce in odrasle, ter 7 treningov za srednješolce v telovadnici oziroma na stenah in plezališčih. Organizirali bodo še plezalno tekmo za Državno prvenstvo za mlajše kategorije. Tekmovanj se bodo udeležili tudi po vsej Sloveniji, maja pa bodo odšli še na plezalni tabor v Rovinju, avgusta pa v Trentu. Pristaši gornjstva bodo skušali pridobiti dovoljenje za odkup zemljišča in gradnjo zavetišča, izvedli bodo več organiziranih izletov, akcijo ciciban planinec, pomagali pri izvedbi planinske šole, skušali bodo pridobiti tudi čimveč kandidatov za izpopolnjevanje tečaj za vodnike, za planinske vodnike in markaciste.

Boštjan Bogataj

Povabilo v dve soteski

Turistično društvo Gorje skrbi za urejanje soteske Vintgar in Poključke soteske. Prvo je lani obiskalo več kot 50 tisoč gostov.

Podhom - Avgusta letos bo minilo že 110 let, kar so lahko turisti prvič občudovali lepote soteske Vintgar. Zanimivosti v okolici Gorj so opisali v turističnem prospektu, ki so ga izdali lani. Predsednik društva Janko Peterman je povedal, da so ponosni tudi na dosežke turističnega podmladka.

Med prebivalci trinajstih vasi in zaselkov v krajevni skupnosti Gorje je kar precej takih, ki se zavedajo pomena naravnih znamenitosti v okolici. Združeni so v Turističnem društvu Gorje, ki ima danes okrog sto članov. Posebej jih veseli, da je med njimi tudi 14 učencev višjih razredov OŠ Gorje, ki jih vodita učiteljici **Janja Geltar** in **Petra Lukan**. Turistični podmladek ima v kraju lepo

Janko Peterman

tradicijo, saj deluje že 23 let. Je tudi uspešen; letos je dobil srebrno priznanje na gorenjskem tekmovalju in se bo udeležil z razstavo tudi državnega srečanja.

"Odrasli imamo največ dela z urejanjem dveh naravnih znamenitosti, s katerima upravlja naše društvo. Poključka soteska pod Zatrnikom je dolga skoraj dva kilometra. Tam skrbimo za urejenost steze, čiščenje ob njej in obnavljanje mostu ter stopnic v galeriji. Zadovoljni smo, da v sotesko prihaja vse več obiskovalcev. Seveda je bolj znana soteska Vintgar, ki so jo uredili za obisk že leta 1893. Tako bomo ob letošnjem koncertu pihalne godbe

Gorje in moškega pevskega zbora Vintgar z Blejske Dobrave avgusta proslavili tudi ta jubilej. Lani smo izdali v sodelovanju z LTO Bled turistični prospekt, v katerem so opisane zanimivosti v okolici Gorj. Zgibanko smo razdelili po blejskih hotelih in kampih. Zato je bila med več kot 50.000 obiskovalci soteske Vintgar večina tujcev. Vključili smo se tudi v projekta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Slovenske turistične organizacije, kar naj bi zagotovilo še več gostov," je povedal **Janko Peterman**, predsednik Turističnega društva Gorje.

Društvo vzdržuje v soteski Vintgar 108 metrov mostov, 420 metrov galerij in blizu 1200 metrov ograj. Za to je najbolj zaslužen gospodar **Bogdan Klinar** s svojo ekipo. Lani so namestili zaščitne mreže na brežini nad najbolj ogroženim delom poti, nekaj del pa jih čaka še letos pred odprtjem soteske za veliko noč. Celotna naložba je stala društvu več kot 30 milijonov tolarjev, ki so jih zbrali s prispevki obiskovalcev za vzdrževanje soteske. Velik problem je zlasti draga najemina za parkirišče, kar jim odjeda precej zaslužka. Vsega gotovo ne bi zmogli brez pripravljenosti članstva za prostovoljno delo. Tako so postavili tudi panoramski pano v Zgornjih Gorjah, ki so ga neodgovorni ljudje že poškodovali. Člani Turističnega društva Gorje radi sodelujejo s krajevno skupnostjo in drugimi društvi v njej, po svojih močeh pa skrbijo tudi za izgled kraja. Letos bodo spet ocenjevali urejenost hiš in najboljšim podelili priznanja.

Stojan Saje

Abraham Doma na Lubniku

Z občnim zborom PD Škofja Loka se je zaključil mandat organom, ki so bili izvoljeni marca 1999. Predsednik Jože Stanonik je v poročilu o delu društva povedal, da so bile lani sprejete naloge v večini uresničene.

Škofja Loka - Obnova sanitarij v Domu na Lubniku bo končana do srede meseca, notranja oprema doma pa do srede maja. Svečano odprtje pomena bo 25. maja, ko bo Dom na Lubniku praznoval 50 let. Skladniški objekt v Breznici je nadgrajen in pokrit, je nadaljeval z izpolnjenimi načrti Stanonik. Tudi posojilo za nakup pisarniških prostorov so lani v celoti odplačali.

"Lahko rečem, da imamo v 96-letni zgodovini loškega planinstva prvič lastne prostore," je bil zadovoljen Stanonik. Lani so obsežen Program izletov izpeljali skupaj z vodniki vodniške sekcije ter v planinskih skupinah TCG Unitech - LTH, Termo, z Društvom upokojencev Škofja Loka in s terapevtsko skupino iz Sopotnice. Na izlete je društvo peljalo kar 1436 udeležencev, povprečno se je 31 pla-

nincev udeležilo 47 izletov. Največje število tradicionalno dosežejo na spominskem pohodu s Pasje ravni v Dražgoše. Lanskega, 23. pohoda po vrsti, se je udeležilo 537 pohodnikov.

Na vseh osnovnih šolah so organizirani planinski krožki. V njih uresničujemo vrsto aktivnosti, od planinskih izletov, planinskih uric do razgovorov s starši do skupnih planinskih taborov. Največ je bilo seveda izletov, saj so jih lani organizirali kar 36. V dijaški skupini so organizirali 18 izletov in se udeležili tudi štirih orientacijskih tekmovanj. Markacijski oddelek je lani opravil 179 ur na trasah v skupni dolžini 173 kilometrov.

Lubnikarji še vedno presenečajo z rekordi, saj je lani 15 ali več vzponov opravilo 472 članov. Med njimi izstopata Marija in Jože

Malovrh z 365 vzponi. Posodabljanje in gospodarjenje s Kočo na Blegošu in Domom na Lubniku bo zavzemalo pomembno mesto tudi v naslednjem mandatu vodenja, vse do leta 2007. Takrat bo organizirano tudi večje praznovanje 100-letnice organiziranega planinstva na tem področju. Letos naj bi na Blegošu položili visokonapetostni elektrovod s Potoka od kočice in postavili transformatorsko postajo. Pridobili bodo tudi dokumentacijo za notranjo obnovo kočice in za čistilno napravo ter uredili cestno povezavo med Murovami in Smoletovšami. Dom na Lubniku čaka na zamenjavo dela notranje opreme, obnova žičnice za oskrbo doma, priprave dokumentacije za obnovo restavratorskega prostora in za čistilno napravo.

Boštjan Bogataj

Iz galerije Prešernovih nagajencev v Gorenjskem glasu

Nikoli dokončana zbirka gre naprej

Popularizirati zbirko in galerijo, hkrati pa z opisi del in predstavami umetnikov izobraževati bralce.

Kranj - Z današnjim dnevom v Gorenjskem glasu začenjamo z rubriko Iz galerije Prešernovih nagajencev, ki jo boste vsak torek lahko spremljali na strani, namenjeni kulturi. V njej bomo vsakokrat predstavili delo likovnega umetnika, slikarja, kiparja, grafika..., ki je prejel bodisi Prešernovo nagrado bodisi nagrado Prešernovega sklada in je eno od njegovih del že v omenjeni zbirki, ki v zadnjih letih nastaja v okviru Mestne občine Kranj. O zbirki, njenem pomenu, strokovni plati le-te in seveda novi časopisni rubriki sem se pogovarjal s pobudnikom in glavnim organizatorjem Markom Arnežem, z Nado Bogataj Kržan, načelnico oddelka za družbene javne službe MO Kranj, in prof. Levom Menašem, umetnostnim zgodovinarjem, ki za zbirko skrbi po strokovni plati.

"Samostojne razstave Prešernovih nagajencev in nagajencev Prešernovega sklada v Kranju pripravljamo nekako zadnjih pet let. Pred tem smo organizirali nekaj skupinskih razstav v okviru akcije "Likovni umetniki za Prešernovo mesto," na katerih so razstavljali tudi drugi gorenjski umetniki," se nazaj ozira Marko Arnež, ki je pred leti z idejo o tovrstnih razstavah in kasneje tudi o zbirki Prešernovih nagajencev prodril na kranjski občini. Slednja je v teh letih pridobila dve razstavišči, primerne uredila občinsko Avlo, z obnovo Pavšlarjeve hiše na Glavnem trgu pa še tako imenovano Galerijo Prešernovih nagajencev, kjer se tudi nahaja stalna zbirka. Da ima, projekt razstav, obeh galerij, pa tudi zbirke tudi širši pomen, je prepričana Nada Bogataj Kržan, načelnica oddelka za družbene javne službe MO Kranj: "Začetni namen skupinskih razstav, ki so bile tudi prodajne, je bila predvsem pomoč pri pridobivanju sredstev za obnovo tistih spomenikov oziroma objektov v Kranju, ki so povezani s pesnikovim imenom. V nadaljevanju so vse bolj dozorevale tudi ideje po samostojnih razstavah in stalni zbirki Prešernovih nagajencev. Galerija v Pavšlarjevi hiši ima hkrati pomen pri oživiljanju starega mestnega jedra, katerega je mogoče oživljati le z neko novo vsebino. Gre za eno od oblik, naj pri tem omenim tudi zbirko prevodov Prešernove poezije "Prešernova pot v svet,"

potrjevanja Kranja kot Prešernovega mesta."

Zanimanje za zbirko tudi med umetniki

Trenutno je v Zbirki Prešernovih nagajencev za likovno umetnost, ki je last občine, štirinajset del, v stalni postaviti v Pavšlarjevi hiši pa je tudi desetina del nagajenih umetnikov, ki so v lasti Gorenjskega muzeja. Kot je povedal Arnež, so v zadnjih letih kar nekaj del pridobili z razstavami, ob katerih posamezni umetnik po eno delo tudi podari za zbirko, nekatera dela pa je potrebno tudi odkupiti. Glede na to, da zadostnih sredstev za odkupe v proračunu ni, gredo razmišljanja vse bolj v smeri iskanja sponzorjev, podjetij, ki bi bila za zbirko pripravljena donirati denar za posamezne odkupe. "Glavni kriteriji, po katerih se ravnamo pri pridobivanju del za zbirko, so trije. Osnovni je seveda nagrada, drugi se pomembne okoliščine, v katerih je bil umetnik nagajen, ali gre za posamezno delo, cikel ali celoten opus in če je pri tem možna široka izbira, in tretji kriterij seveda kvaliteta dela," o kriterijih razmišlja umetnostni zgodovinar Lev Menaše, ki za zbirko skrbi po strokovni plati, hkrati pa je navezal tudi številne stike z galeristi, zbiralci in drugimi poznavalci razmer na področju likovnih umetnin. "Včasih za kakšno delo izveš tudi po srečnem naključju. Veliko pro-

meta z likovnimi deli ne gre preko galerij, zato so pogosto zelo pomembni osebni kontakti."

Najbrž se da nekoliko prihraniti pri "cenejših" likovnih tehnikah, kot so grafike, akvareli...? "Tehnika, ki nas zanima, je odvisna od nagrade. Če je nekdo dobil nagrado za grafiko, bomo kupovali grafiko, ne glede na to, ali je avtor pomemben tudi kot slikar. Glede na to, da je bil Miha Maleš zelo kvaliteten kot grafik, smo se zanimali in uspeli dobiti nekaj njegovih predvojnih grafik." V zadnjih letih se je tudi med umetniki samimi povečal interes za zbirko, saj se zavedajo, da so njihova dela predstavljena na pravi način, da gre za strokovno vodeno zbirko, predvsem pa mnogi na ta način sploh lahko primerno predstavijo svoja dela. Kranj tako spet postaja alternativa Ljubljani, kjer nekateri odlični in seveda tudi nagajeni umetniki ne prodrejo. Lani je bil ob svoji 80-letnici celovito predstavljen Milan Rijavec, čez nekaj dni bo v občinski Avli odprte razstave gvašev Franca Novina, v maju v Pavšlarjevi hiši Franceta Slane, v načrtu imajo razstavo del kasnejšega obdobja Vladimirja Lakoviča, razmišljajo o razstavi del Petra Černeta...

Kranj, alternativa Ljubljani

Zbirka zagotovo ne bo nikoli dokončana, saj vsako leto prihajajo novi nagajenci, z nekaj sreče in možnostmi donacij za odkupe pa v Kranju seveda računajo tudi na dela že umrlih avtorjev. "Težko je dobiti res dobrega Gabrijela Stupico, njegovih del ni veliko na trgu, težko bo dobiti Dekle s harmoniko Antona Gojmira Kosa, za katero je dobil Prešer-

Sogovorniki na temo Galerije in zbirke Prešernovih nagajencev.

no nagrado in za katero načeloma vem, kje se nahaja," razmišlja Menaše. Po dveh pomladnih razstavah naj bi pripravili še dve v jeseni, v načrtu pa sta še skupinski razstavi "nominirani za Prešernovo nagrado", 3. decembra in razstava dobitnikov Studentske Prešernove nagrade, 8. februarja. "Na voljo imamo dve galeriji, interes umetnikov za razstave je, tudi želja podati delo za zbirko," je z dosedanjim delom zadovoljen Marko Arnež, ki dodaja, da bo pri tem velik pomen imela tudi rubrika, ki jo uvajamo s tokratno številko Gorenjskega glasa.

"Na ta način bomo popularizirali zbirko in galerijo, po drugi

pa bralce izobraževali z opisi del in predstavami umetnikov, dobitnikov Prešernovih nagrad."

Za opise bo poskrbela umetnostna zgodovinarica Polona Hafner Ferlan, ki je pripravila enotno predstavitev tako za dobitnike velike nagrade kot sklada. Vsak je predstavljen z likovnim delom, ki je del galerije Prešernovih nagajencev. Imenu in primku umetnika z rojstnimi podatki sledijo podatki o likovnem delu (naslov, datum nastanka, tehnika, mere ter provenienca - pot likovnega dela od nastanka, njegovih lastnikov do danes). Po kratkem opisu likovnega dela sledi umestitev tega

likovnega dela v umetnikov opus in umestitev avtorja na slovenski likovni sceni. Na koncu so tu še osnovni podatki o umetniku, datum in kraj rojstva, podatki o izobraževanju (samo akademije) in kdaj in kaj umetnika uvršča med nagajence Prešernove nagrade in Prešernovega sklada. Hafner Ferlanova hkrati pripravlja tudi izrpen katalog zbirke. Ožjo ekipo sestavlja še akademski slikar Marko Tušek, ki je oblikoval podobo nove rubrike, v širši ekipi pa sta še prevajalka Jana Menaše, lektorica Mira Avsec in bržkone še kdo, zaslužen, da se zbirka lepo razvija naprej.

Igor Kavčič

Na ogled "Ruplov Kilimanjaro"

Bled - Jutri, v sredo, 9. aprila, ob 18.30 bo v hotelu Astoria na Bledu odprta razstava barvnih fotografij in predvajanje diapozitivov z naslovom "Kilimanjaro, murima mukibwa Africa", fotografa Mateja Rupla.

Iz majhne Slovenije, izpod Triglava in našega edinega narodnega parka, na Kibo - vrh Kilimanžara - streho Afrike, tri stopinje pod ekvatorjem, je v uvodu k razstavi zapisal Matej Rupel, fotograf iz Radovljice, ki se ponaha z naslovom I. razreda Fotografске zvezde Slovenije, je pa tudi AFIAP - umetnik mednarodne fotografске zvezde FIAP. Fotografira že od otroških let, z izrazno fotografijo pa se intenzivno ukvarja zadnjih petnajst let in je razstavljal na več kot 330 skupinskih razstavah po Sloveniji in v 27 državah sveta. Za svoja dela je prejel preko 120 nagrad in diplom. Njegove fotografije so bile objavljene v številnih revijah, knjigah, na koledarjih, na računalniškem medmrežju ... poznamo pa ga tudi kot fotografskega kronista Festivala stare glasbe v Radovljici. Že šest let verno beleži motive festivala, ter kasneje pripravlja razne razstave na to temo. Tokrat je njegovo "fotografsko oko" zaznavalo lepote črne teline ter

Sožitje slonov in ptic.

motive z in izpod Kilimanjara, najvišje Afriške gore, vrh Mateju Ruplu namreč ni bil usojen. Kot je zapisal fotograf Janez Kramar, nam Rupel s svojimi deli odkriva delček Afrike, ki nas, ko jo okusimo, čeprav ni več taka kot v časih Stanleyja in Livingstona, neizmerno privlači in v katero se vedno radi vračamo ... Razstava v Hotelu Astoria na Bledu bo na ogled do 14. maja. Predavanje z diapozitivi pa bo imel Matej Rupel tudi danes, 8. aprila, ob 19. uri v konferenčni dvorani Gimnazije Kranj. I.K.

Literarni natečaj za pesmi in kratko prozo

Kranj - Kulturno društvo Leskovec pri Krškem in uredništvo "literarne začimbe" Cimet vabita pesnike in pisce kratke proze, da se udeležijo natečaja za naslednjo številko Cimet. Poslanih naj bo do 5 pesmi ali 60 vrstic kratke proze, le neobjavljena dela, poslana naj bodo v treh izvodih, opremljena s šifro in kuverto s podatki ter telefonsko številko avtorja. Žirija bo izbrala 30 del za objavo, najboljši trije pa bodo prejeli nagrade 30.000, 20.000 oziroma 10.000 tolarjev. Izid revije Cimet bo letos junija, ko bodo na literarnem večeru tudi predstavili avtorje in razglasili najboljša dela. Prispevek pričakujejo do 30. aprila na naslov KD Leskovec pri Krškem, Ulica 11. novembra 24, 8273 Leskovec, s pripisom "za Cimet". I.K.

Iz galerije Prešernovih nagajencev za likovno umetnost

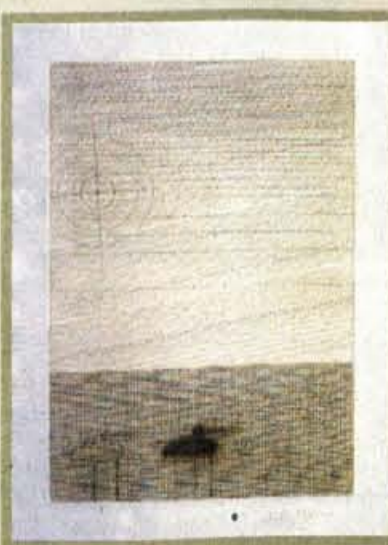
VLADIMIR MAKUC (1925)

V pokrajino ujeti ptici, na strogo geometrično določenem polju, sta kot privid. Mreža v katero sta ujeti kraševki še bolj poudarja romantični motiv ptice kot simbol svobode in lepote. Intimni pojav, omejen čisto vsebinsko na strogo določenem geometričnem polju, uvršča Makuca med intimiste, predvsem po izpovednosti. Na njih je vplival Informel, ki črpa iz fizične improvizacije črte, katero navdihuje življenje kot dinamično in spontano v prikazovanju podzavestnega. Makučovo slikarstvo je po poreklu s Krasa, ker je bolj zdravo, bolj notranje razodeto v površinski pojavnosti. Kot grafik pa se uvršča med najpomembnejše predstavnike Ljubljanske grafične šole.

Rodil se je v Solkanu pri Gorici. Na ALU v Ljubljani je študiral slikarstvo. Diplomiral je leta 1954 in pri profesorju Miroslavu Šubicu leta 1956 končal specialko za restavracijsko in konservatorstvo.

Nagrado Prešernovega sklada je prejel leta 1962 za grafični opus preteklih dveh let, Prešernovo nagrado pa leta 1979 za grafični opus.

Pokrajina V., 1979, barvna suha igla, 55,5 x 85,5 cm. Provenienca: darilo avtorja leta 2002 za zbirko Prešernovih nagajencev.

Galerija Prešernovih nagajencev

Pavšlarjeva hiša Kranj in Avla Mestne občine Kranj

Otvorilne razstave: FRANC NOVINC, četrtek, 24. aprila ob 19h, Avla Mestne

občine Kranj, FRANCE SLANA, 23. maj, Pavšlarjeva hiša, Kranj

Piše Eva Senčar

S knjigo o ...

Deset slikanic najlepših Andersenovih pravljic, iz nemščine prevedel Rudolf Kresal, ilustrator Gustav Hjortlund se je zgledeval po predmetih in oblačilih v Andersenovem muzeju v Odense, založbi Mladinska knjiga, Ljubljana in Savremena škola, Beograd, daljnega leta 1963.

2. april, mednarodni dan knjig za otroke, ki mu je boter slavni pravljicar Hans Christian Andersen, in brskanje po knjižni polici za njegovimi pravljicami; Grdi raček, Palčica, Krajlčična na zrnu graha in druge; prva slovenska izdaja letos praznuje že štirideset let. Zelo so obrabljene - kot otrok sem jih vedno znova prebirala. Nato so jih obrabljali moji otroci, vse preplepljene bodo počakale na vnuke. Prvi pravljlični zvezek so rojaki Danci 'kralju pravljic' izdali leta 1835, ko je bil star trideset, s tretjim je

zaslovel in še za časa življenja postal malodane legenda. Brazilska pisateljica Ana Maria Machado, dobitnica Andersenove nagrade leta 2000, letos ji je mednarodna zveza za mladinsko književnost (IBBY) naložila čast poslanice, piše o slasti branja, ki jo je okusila že kot otrok. Ko se je naučila brati, je zaživela v drugih svetovih: snovno bivanje jo ni več omejevalo, da ne bi vsak dan prepotovala oddaljene kraje in okusila drugačna življenja: "Čisto enostavno je bilo priti na Mississippi k Tomu in Hucku," piše, "jezditi po Franciji z d'Artagnanom, se izgubiti na bagdadski tržnici z Aladinom, ... biti požrt od morskega psa skupaj z Ostržkom, ... živeti v Afriki s Tarzanom, v gorah s Heidi, ... preživeti požar z Jane Eyre, ..." To "čvrsto, čarobno omrežje" svetov je sprodciralo njenega lastnega. - to, kar v njej živi, deli z drugimi. V čarobni svet knjižnih zgodb jo je uvedel oče. Tako delamo milijoni staršev po svetu. In vendar nekateri otroci neradi berejo. O vzrokih odpora do branja bi bilo zanimivo povprašati, recimo starše, otroke, pedagoge; obenem vemo, da imajo otroci prirojene lastnosti, ki jim branje otežkuje. Neveščje, roko na srce, ima mnogotere osnove. Tisti, ki smo z užikom brali kot otroci, smo postali 'veliki' bralci, zato preprosto ne ra-

zumemo, kako je to mogoče, da je lahko nekdo za ta užitek prikrajšan. Na spletu www.ockpiran.kp.edus.si najdem razmišljanja knjižničarjev: "Pogosto se vprašam, zakaj se nekateri spravljajo nad knjigo, kot bi bila vir zla, ne pa vir znanja. Razlog ne more biti to, da je knjiga kot medij zastarela, saj so se eni lotili tudi radiokasetofona, drugi računalniške miške ... Pravi-jo, da je temu kriv čas, ki ravno ne spodbuja starih vrednot, da je temu krivo prepogosto gledanje televizije in sploh izpostavljanje komercialno usmerjenim medijskim ponudbam." V podporo temu naslednji podatki: v ZDA in Novi Zelandiji dobra desetina otrok gleda televizijo več kot pet ur dnevno, slovenski otroci povprečno dve uri. In vendar, v državah, kjer filmov ne sinhronizirajo, otroci, ki presedijo pred filmi okoli tri ure, berejo najbolje.

Na splošno pa se mlajša bralna publika v knjižnico prav rada 'zateka'; ne samo po knjige na izposajo, pač pa na prelistavanje z vrstniki, na lov za koristnimi in zanimivimi informacijami. Svet tišine, brez glasnega pogovaranja in zvonjenja mobiljev, včasih odpre vzporedne svetove, kjer pa je hrup lahko še bolj intenziven - ko se k pogovoru javljajo notranji glasovi.

Nepoznavanje islama povzročča nezaupanje

Pred dobrim mesecem je izšla knjiga diplomiranega komunikologa Ahmeda Pašića z Jesenic o islamu in muslimanih v Sloveniji. Njen namen je pomagati ustvarjati resnično sliko islama in muslimanov ter njihovega nauka.

Ljubljana - V petek je bila v prostorih društva Ljiljan, ki neguje prijateljske odnose med Slovenijo in Bosno in Hercegovino, razprava o knjigi **Islam in muslimani v Sloveniji**. Razen avtorja **Ahmeda Pašića**, ki je imel zaradi pomanjkanja gradiva, posebej v slovensčini, dodatne težave pri pisanju knjige, so v razpravi sodelovali še **Mensur Jusufi**, predstavnik albanske skupnosti v Sloveniji, profesor **dr. Sahir Telbir iz Trsta**, predsednik Slovenske nacionalne stranke in poslanec državnega zbora **Zmago Jelinčič** ter novinar in urednik mladine **Ali Žerdin**.

Ahmed Pašić, ki je sprejel izziv z besedo razbijati tabuje o islamu in muslimanih v Sloveniji ter tako prispevati k sožitju med versko različno usmerjenimi državljankami in državljani Slovenije, je v pojasnjevanju vsebine knjige predstavil nekaj zanimivih ugotovitev. Po padcu komunizma je postal islam največji sovražnik zahodne civilizacije. O njem se je začelo intenzivneje razpravljati leta 1973, ko se je začela velika naftna kriza, po Homeinijevem prevzemu oblasti v Iranu in kasnejših dogodkih, povezanih z islamom in muslimani. Svet je danes nasičen tudi z negativnimi informacijami o islamu in muslimanih, ki vplivajo tudi na slovensko javno mnenje in ljudi, ki vplivajo nanj. Za ustvarjanje popačene sli-

Ahmed Pašić

ke v medijih (Gorenjski glas je bil omenjen kot medij, ki zelo objektivno poroča o islamu in muslimanih v Sloveniji - op.p.) in v javnosti je pogosti vzrok nepoznavanja problematike. Izrazito negativnega vzdušja je manj, še vedno pa je precej državljank in državljanov Slovenije prepričanih, da je vsak musliman, ki spoštuje koran in suro, fundamentalist in zato tudi terorist, ki osvaja svet z ognjem in mečem ter sovraži Jezusa Kristusa in trpinči ženske ter se obnaša, kot so se Turki v 15. stoletju med ropanjem slovenskega ozemlja. Temelji islama in islamske vere so plemeniti, je povedal **Ahmed Pašić**, ki z nestrpnostjo čaka na podatke zadnjega popisa prebivalstva v Sloveniji o številu muslimanov v Sloveniji. Leta 1991 se je za muslimane izreklo

30.000 državljanov in državljanov Slovenije, od katerih jih je bilo 10.000 v Ljubljani, 4000 pa na Jesenicah. Precej državljank in državljanov se takrat nacionalno ni opredelilo. Junija bo znano, če napovedi o 60.000 ali celo 100.000 muslimanih v Sloveniji držijo. Islam spodbuja k miru in spoštovanju drugih ver in priznava Jezusa oziroma Mesijo kot enega od petih velikih prerokov. Turški vpadi, bilo jih je okrog 70, so bili roparski in niso širili islamske vere. Med turškimi vpadi na Slovensko ni bila zgrajena niti ena mešija, zato je primerjava islamske vere s turškim ropanjem neekorektna in neutemeljena. Muslimani spoštujejo slovensko drža-

Zmago Jelinčič in Ali Žerdin

vo, katere državljani so, in upajo, da bo po 34 letih (prva pobuda je bila dana leta 1969) zgrajeno islamsko središče v Ljubljani, da zaposlovanje z ruto pokritih žensk

ne bo več problematično in da se bo na trgovskih policah znašla tudi za muslimane primerna hrana, kar je v Evropi že običaj.

Pašićeva knjiga je bila ocenjena kot temeljna knjiga o islamu in muslimanih v Sloveniji. Slovenija je bila že v preteklih stoletjih, sicer manj intenzivno, povezana z islamom, saj so po okupaciji Bosne in Hercegovine leta 1878 v avstroogrski okupacijski vojski služili tudi Slovenci, muslimani pa so se na avstrijski strani pogumno borili za Avstrijo na Soški fronti. Okrog 800 jih je padlo in njim v čast bi znova kazalo postaviti muslimanske nagrobnike. Na njihovih grobovih so sedaj križi. **Ali Žerdin** je umestil nenaklonje-

nost islamu v splošno slovensko nasprotovanje drugačnosti in drugačnim ter hinavščini, ko na tujem govorimo, da smo za džamijo v Ljubljani, doma pa smo proti ali molčimo. **Zmago Jelinčič** opaža med Slovenci splošno nenaklonjenost in nezaupanje do vere zaradi pretirane agresivnosti ene od njih, **Mensur Jusufi** pa je opozoril, da zapisane ali izrečene krivice ali laži bolijo. Ni prav, da je marsikje Albanec katoličan več vreden kot Albanec musliman. O sebi je treba povedati resnico. Dokler bo dialog med različnimi in drugače mislečimi, se bo našla tudi za vse sprejemljiva rešitev.

Jože Košnjek

Predavanje v kranjski dekaniji

Kranj - Odbor za zakon in družino kranjske dekanije, ki obsega 11 župnij, že tretje leto organizira zelo obiskana predavanja za starše in zakonce, posebno takrat, ko je govora o otrocih in vzgoji. Eden od perečih problemov je tudi prehranjevanje mladostnikov. O tem bo v **petek, 11. aprila, ob 20. uri** v dvorani župnijskega doma v Tavčarjevi ulici 43 v Kranju govorila dr. Angelca Žerovnik. Pred predavanjem, ob 19. uri, bo sveta maša. **J.K.**

Cvetni teden in cvetna nedelja

Kranj - Včeraj se je začel na Slovenskem zelo čaščen **cvetni teden**, ki se bo končal s **cvetno nedeljo gospodovega trpljenja**, ki bo v nedeljo, 13. aprila, in je tudi nedelja "blagoslova zelenja".

dobo jahajočega Jezusa. Ta običaj je izumrl, obdržal pa se je spomin na cvetje in zelenje in to v različnih oblikah "žeganega lesa", ki naj bi ljudi varoval pred vsem hudim.

Cvetni teden je tudi priprava na veliko noč, ki je največji krščanski praznik. Kot piše **Niko Kuret** v Prazničnem letu Slovencev, je bil nekaj posebnega že cvetni petek, ko so ljudje radi obiskali cerkve, ki so bile posvečene Žalostni materi božji. Na cvetni petek na kmetijah niso delali, ampak so vse lepo počistili okoli hiš. Pregovor pravi, da se bo v takem vremenu, kot je bilo v cvetnem tednu, poleti seno sušilo.

Nekaj posebnega je cvetna nedelja, ki jo kristjani praznujejo v spomin na slovesen Jezusov prihod v Jeruzalem, kjer so ga, jahajočega na oslu, zasuli s cvetjem in s palmovimi in oljčnimi vejicami. V preteklosti so v spomin na ta dogodek organizirali procesije, v kateri so vodili tudi osla, ki ga je jahal človek, oblečen v Jezusa. Ker so bile z živimi osli nerodnosti, so jih nadomestili leseni z po-

V nedeljo, ko bo cvetna nedelja, bo v Sloveniji znova oživel običaj žeganja lesa, zelenja, cvetja in morda samo oljčnih vejic. V Prekmurju bodo nesli k žegnu presnec, pušelj ali šop, v katerih so dren, vrbovina, brinja in omele. V Porabju običajno žegnajo vrbove vejice z mačicami, na Štajerskem vejnike in snope, na Gorenjskem pa imamo za žegan les in cvetje različne izraze. Poznamo butare, butarice, beganice, hebanice, bgance, gubance, okrašene z vencji jabolok ali pomaranč. V nekaterih krajih tekmujejo, kdo bo na cvetno nedeljo prinesel k maši večjo butaro. Nekaj posebnega pa so ljubljanske cvetne butarice, ki so narejene iz oblancev in okrašene s šopi brinja, pušpana ali ciprese. Slovenci ostajamo trdno zvesti izročilom cvetne nedelje.

Jože Košnjek

Prazniki in godovi

Stanislav, Boleslav in mutec osojski

Danes, 8. aprila, je **svetovni dan Romov**. Današnji torek je tudi spominski dan škofa in mučenca **Alberta**, opata **Valterja** in redovnice **Julije Biliart**. Mineva tudi 30 let od smrti španskega slikarja in kiparja **Pabla Picassa**, generalni sekretar Organizacije združenih narodov **Kofi Anan** pa praznuje 65. rojstni dan. Albert je bil Italijan in je kmalu vstopil v samostan avguštinskih menihov. Pregovorili so ga, da je postal škof v Jeruzalemu. Spoštovali so ga tudi muslimani. Leta 1209 je sestavil pravila za karmeličanski red, ki je imel svoj sedež na gori Karmel. Ker je izobčil iz cerkve nekega hudodelca, ga je ta med procesijo leta 1214 ubil.

Jutri, 9. aprila, bodo godovali redovni ustanovitelj **Frančišek Paolski**, mučenca **Teodozija**, svetopisemska žena **Marija Klopajeva** in mučenec **Tomaž Tolejnski**. Marija Klopajeva je bila

žena Klopaja ali Kleopa, ki je bil brat svetega Jakoba in brat sv. Jožefa, torek ožji Jezusov sorodnik. Marija je vztrajala pri Jezusu tudi med trpljenjem in smrtjo ter ostala z njim, dokler ga niso položili v grob.

V četrtek, 10. aprila, bodo spominski dnevi preroka **Ezekijela** in mučenca **Apolonija s tovariši**, v petek, 11. aprila, pa bodo godovali škof in mučenec **Stanislav**, škof **Domnija ali Dujam** in redovnica **Gema Galgani**. Med vsemi temi je med Slovenkami in Slovenci najbolj znan **Stanislav Poljski**, škof in mučenec (1030 - 1079). Rodil se je v vni družini nižjega vojaškega plemiča in postal duhovnik. Po študiju v Belgiji se vrnil domov in bil sodelavec krakovskega škofa. Želel je, da bi postal Krakov duhovno središče Poljske. Leta 1079 je postal krakovski škof. Trudil se je, da državna oblast ne bi ovirala cerkve-

ne in pri tem dobro sodeloval s kraljem Boleslavom. Kmalu sta se sprla. **Stanislav** je grajal kraljev način življenja. Ta se mu je maščeval in ga je 11. aprila leta 1079 med mašo sam ubil. Po umoru so ga ljudje pregnali. Spokorit naj bi šel v Rim in od tod v samostan Osoje na Koroškem, kjer je molčal, opravljal najnižja dela in šele na smrtni postelji povedal, kdo je. Anton Aškerc je napisal balado **Mutec osojski**. Zgodovina pravi, da je Boleslav res delal pokoro, ni pa dokazov, da je bil res mutec iz Osoj.

V soboto, 12. aprila, bosta godovala škof **Zenon Veronski** in papež **Julij I**, v nedeljo, 13. aprila bo svetovni dan boja proti tuberkolozii, verniki pa se bodo posebej spomnili papeža in mučenca **Martina I** in redovnice **Ide**.

V ponedeljek, 14. aprila, bosta godovala božja trpinca **Lidvina** in **Justin**. **Jože Košnjek**

Piše Miha Naglič

Po ljudeh gor, po ljudeh dol

Podlistek o znamenitih Gorenjcih

477

Nastanek in poreklo naših priimkov

V srednjeveških urbarjih so sprva vpisovali le številno hub in njih dajatve. Imena podložnikov, ki so bili itak le človeške pritlikline zemljiške posesti, so prišla na vrsto šele pozneje. Najprej samo krstna imena brez priimkov, slednji so prvič vpisani šele v loškem urbarju iz leta 1501. Priimek je pogosto nastal tako, da so k imenu kmetije oziroma njenega gospodarja dodali končnico -ič. Na Gorenjem Vrsniku v žirovski županiji je leta 1501 vpisan Kalatz, leta 1560 pa Kalčič; ob tem se sprašujemo ali je šlo izvorno za tkalca ali za človeka, ki živi na kalu (ob mlaki, plitvejši kotanj s stoječo vodo)? Na Trebiji, ki je danes znana po disku, je 1500 vpisan Gregor Klemenov sin; 1560 se piše Klemenčič. V Suhem Dolu 1560 Jurij Štefanov sin, 1577 Štefančič. V Dolenji Ledinu (danes Pečnik v občini Idrija) 1560 Gregor Simonov zet, 1636 Simončič. V Krnicah 1578 Jurij Jurijev sin, 1625 Jurjančič. V Novi Oselici 1579

Pavle Primožev sin, 1584 Pavle Primožič. V Žireh 1582 Miklavč, 1604 Miklavčič. V Lajšah 1636 Mulner, 1642 Mulnerčič.

So priimki, ki so nastali na čisto določeni domačiji. Vsi ali nekateri, ki se danes v Sloveniji ali kjerkoli na svetu pišejo, kakor sledi, so s te domačije. V poljanski dolini so takšni primeri: Jezeršek iz Jezerčice (danes na Jezercu v Stari Oselici), Stržiner v Stružinah (Žirovski vrh), Jelovčan v Jelovici (županija Javorje), Hojker/Fojker v Hojkah in Hribnik na Hribu (oboje v koroški županiji). Sledijo priimki, ki so prvotno značilni samo za Poljansko dolino, od koder so se pozneje širili še drugam. Tipični poljanski priimki so: Ažbe (leta 1500 le v Lomu in Dolenčicah), Čadež (v županiji Poljane), Demšar (1500 le v Gorenji Žetini), Jesenko (1500 v Dobnem, Studoru, Leskovici in Kopačnici v hotaveljski županiji ter v Todražu v poljanski županiji), Kermelj (1500 le na Valterskem vrhu v koroški županiji), Krek (javorska županija). Nekateri priimki so se razširili po vsej dolini, a iz točno določenih krajev: Demšar iz Gorenje Žetina, Oblak iz Lučin.

In še priimki, ki so bili v 16. in 17. stoletju v Poljanski dolini najbolj razširjeni, vsak vsaj v 20 primerih ali več. V nadaljevanju jih naštevamo po tedanjih freisinskih županijah. V brodski: Kalan. V javorski: Dolenc, Grošelj, Kos, Miklavc. V poljanski:

Blegoš, rodovna gora vseh Poljancev.

Alič, Cerer, Dolinar, Ferlic, Košir, Oblak, Režek, Šust. Za hotaveljsko so značilni: Bizjak, Vončina, Ferlan, Jeraša. Za poljansko in hotaveljsko skupaj: Terček, Luznar in Šubic (55-krat). V žirovski, hotaveljski in poljanski: Maček, 53-krat. V hotaveljski in osliški: Tavčar. V osliški: Eržen, Kumer, Podobnik, Primožič, Peternej, Sedej. V žirovski: Albreht, Jančič, Kavčič (64-krat), Lostrek, Pivk, Petrič, Strel in Strelec. V hlevnovrški Trpin, v hlevnovrški in žirovski Jereb. Najbolj razširjen od vseh je bil priimek

Bogataj, ki se na Žirovskem in Osliskem pojavi kar 66-krat. Po vsej dolini, a bolj na redko se pojavlja: Avenik, Burnik, Guzelj, Razvozda.

Še eno posebnost je ugotovil dr. Blaznik: da se gruntni skozi stoletja niso kaj dosti spreminjali, pogosto pa se je spremenil priimek gospodarja in družine. V celi Poljanski dolini je naštel samo 10 gruntov, na katerih je od leta 1500 do 1825 vztrajal isti priimek. Ti so: Filipič in Kavčič na Gorenjem Vrsniku, Trepal v Ledinah, Naglič v Žireh, Eržen na Srednjem Brdu, Oblak v Lučinah, Dolenc v Podobenu, Ažbe v Dolenčicah in Kermelj v Stanišah. Devet primerov pa je takih, da je leta 1500 v urbarju vpisano samo krstno ime gospodarja in je zato 300-letna kontinuiteta samo verjetna. Ti priimki oziroma gruntni so: Albreht v Sovri, Kalčič na Gorenjem Vrsniku, Kalčič na Govejku, Guzelj pri Jezerški v Stari Oselici, Šubic na Hotavljah, Čadež v Lajšah, Marcina v Gaberku, Bernik v Logu, Debeljak na Kovskem vrhu.

Zakaj ravno omejitveni letnici 1500 in 1825? Zato ker je bil po stanju leta 1500 vpisan prvi freisinski urbar s priimki. Leta 1825 pa je bil dovršen znameniti franciscejski kataster, ki je na novo popisal kmetije po ukinitvi freisinskega gospodarstva (1803) in po odhodu Francozov iz naših krajev (1813). Blaznik se je svojih raziskovanj omejil na freisinsko obdobje (973-1803). Marsikje je priimek vztrajal še naprej in je mogoče pri kateri od imenovanih hiš še danes?

Triglav znova najuspešnejši

V mengeškem kulturnem domu je minuli četrtek vodstvo nordijskih reprezentanc SZS v sodelovanju s SSK Mengeš razglasilo najuspešnejše posameznike in klube v slovenskem pokalu Cockta za sezono 2002/03 v smučarskih skokih in nordijski kombinaciji.

Mengeš - Pokal Cockta obsega tako tekmovalca v poletni kot zimski sezoni in je ključno slovensko tekmovalno v mladih kategorijah. Najuspešnejši klub je bil tako v posamični konkurenci kot v ekipnem točkovanju kranjski Triglav.

Predsednik kluba **Jože Javornik** je po podelitvi takole ocenil minulo sezono: "Sezono smo končali po predvidevanjih, nekateri rezultati so bili celo boljši, kot smo pričakovali, zlasti v mladinski kategoriji. Seveda sta Primož Peterka in Robert Kranjec sezono odskakala, tako kot je treba. Vesel sem, da so trenerji dobro in prizadevno opravili svoje delo. Za dobro delo

kluba so potrebni dobri materialni pogoji, ki smo jih tudi uspeli omogočiti, čeprav so dotacije Zavoda za šport Kranj vsako leto nižje. Ne razumemo tega. V Kranju gre enostavno preveč denarja v vodne športe, medtem ko so zimski športi v zadnjih treh letih preveč zanemarjeni.

Počutimo se kar nekoliko užaljene, ker je bila dotacija pred štirimi leti višja kot pa danes, čeprav smo vodilni šport v kranjski občini in tudi med vodilnimi v svetu, hkrati pa smo bili letos v Sloveniji že 31. najboljši klub tako v skokih kot v nordijski kombinaciji. Upam, da bomo z enakim elanom in tako ge-

Najboljši mladinci do 18 let v skokih (z leve): Rok Benkovič (2.), Rok Urbanc (1.) in Jure Bogataj (3.).

neracijo, kot jo imamo, delo uspešno nadaljevali tudi v naslednjih sezonah, tako da se za uspehe kluba ni bati. Tudi v bodoče bomo reprezentanco dopolnjevali s tekmovalci iz našega kluba, tako kot smo doslej vedno imeli najmanj polovico tekmovalcev na reprezentančnih tekmovalnih, v nordijski kombinaciji pa še več."

ZMAGOVALCI: smučarski skoki: **Dekleta:** do 11 let - Klinec (Alpina), ekipno - Zagorje Ytong, do 14 let: Benedik (Triglav), ekipno - Triglav, absolutno - Benedik (Triglav), ekipno - Triglav; vse ekipni zmagovalci - Triglav. **Moški:** cicibani - Sušnik (Tržič-Trifix), ekipno - Tržič Trifix; do 11

let - Oblak (Stol), ekipno - Stol, do 13 let - Ojstršek (Mengeš), ekipno - Ilirija, do 15 let - Žižek (Velenje), ekipno - Tržič Trifix, mladinci do 16 let - Tepeš (Dol), ekipno - Triglav, do 18 let - Urbanc (Triglav), ekipno - Triglav; člani: absolutno - Benkovič (Mengeš), ekipno - Triglav, vse ekipni zmagovalci - Triglav. **Nordijska kombinacija:** pionirji - Mandl (Šmartno na Pohorju), ekipno - Triglav, do 16 let - Zupan (Triglav), ekipno - Triglav, do 18 let - Oranič (Tržič Trifix), ekipno - Triglav, člani, absolutno - Plevnik (Triglav), ekipno - Triglav, vse ekipni zmagovalci - Triglav. **Simon Šubič, foto: Tina Dokl**

Direktor nordijskih reprezentanc Primož Ulaga je nagradil tudi najuspešnejše reprezentante - Primoža Peterko in Roberta Kranjca, v imenu katerega je priznanje prejel njegov klubski trener Jani Grlic.

HOKEJ

Jeseniške hokejstke v finalu alpske lige

Jesenice - Hokejstke Acronija Jesenice v letošnji sezoni uspešno nastopajo tudi v alpski ligi, kjer branijo lanski naslov. Poleg Jeseničank v ligi nastopata še avstrijski ekipi iz Beljaka in Celovca ter kombinirana ekipa Triglav-Bled. Redni del tekmovalca so hokejstke že končale. Ekipa Triglav-Bled je osvojila 3. mesto, na vrsti pa je še finale, kjer imajo Jeseničanke spet priložnost za nov mednarodni uspeh. Njihove nasprotnice so hokejstke celovškega KAC-A. Zaradi reprezentančnih obveznosti na svetovnem prvenstvu v Mariboru in časovne stiske ob zaključku sezone sta v finalu na sporedu le dve tekmi.

Na prvi, v petek, 4. aprila, v dvorani Podmežakla, so domačinke zmagale z rezultatom 4:3 (1:1, 2:1, 1:1). Gole za domačinke so dosegle: Tea Lahajnar 2 ter Nataša Pagon in Špela Horvat po enega. Druga finalna tekma bo 12. aprila v Celovcu. V primeru neodločenega rezultata bodo dekleta igrala podaljšek oziroma bodo izvajale še kazenske strele. **J.R., foto: S.V.**

Hokejisti prispevali za bolnišnico

Jesenice - Jeseniški hokejisti in drugi privrženci športa v železarskem mestu večkrat pokažejo tudi čut za humanost. Bogato sezono na jeseniškem ledu so v soboto, 5. aprila, zaključili z dobrodelno prireditvijo, ki so jo pod glavnim pokroviteljstvom družbe IZID Jesenice skupaj organizirali HK Acroni Jesenice ter Zavod za šport in športna zveza Jesenice. Gledalci so lahko spremljali dve zanimivi hokejski tekmi. Najprej so se hokejstke Acronija pomerile z ekipo IZID, ki so jo okrepili nekateri znani slovenski veslači in padalci, v drugi tekmi so med seboj igrali veterani Vzhod: Zahod z vrsto nekdanjih bleščočih imen jeseniškega hokeja. Gledalci in družba IZID so skupaj prispevali 323.000 SIT, ki so jih namenili za otroški oddelek Splošne bolnišnice Jesenice. **J.R.**

GORSKI TEKI

Tekaški zaključek pod velikanko

Planica - V Planici so smučarski tekači z 2. "planiškim šprintom" zaključili letošnjo tekaško sezono na malce bolj zabaven način. Med 30 tekači sta v elitni kategoriji zmagala Janez Petkoš in Nataša Lačen. V tekaču na izpadanje je na 300 metrov dolgi progi pod planiško skalalnico Petkoš, sicer vrstnik Mariča, Rupnika, Petkovška v zimskih razmerah v finalu premagal Jožeta Mehleta (Olimpija). Lačnova pa Mirjam Soklič (Gorje). Med veterani je zmagal Janez Mlinar (Rateče). **M.M.**

KOŠARKA

Odločila želja po zmagi

Kranj - Triglav: Alpos Kemo-plast 96:80 (26:21, 28:18, 17:21, 25:20)

Čeprav so Kranjčani v 5. krogu 2. dela DP zaigrali brez Mihe Fona in na igrišču tudi ni stopil Marko Miličević, so zanesljivo in visoko premagali goste iz Sentjurja. Le v prvi četrtini se še ni vedelo, kdo je gospodar na igrišču, v vseh ostalih pa so gospodarili domačini. V drugi četrtini so domači krenili zelo silovito, si hitro priigrali prednost desetih točk in jo nato do odmora še nekoliko povečali. V 24. minuti so vodili že z 22 točkami prednosti (61:39), a je moral zatem trener Franci Podlipnik iz igre potegniti najboljšega posameznika današnjega srečanja Jureta Eržena zaradi štirih osebnih napak. To so takoj gostje izkoristili in s pokrivanjem po celem igrišču začeli razliko zmanjševati. Kranjčani so v zadnjem delu zaigrali zbrano in začeli prednost znova povečevati do končne zmage s 16 koši razlike. **Jure Eržen** najboljši posameznik in kapetan domačega moštva je po končani tekmi dejal: "Imeli smo večjo željo po zmagi in zato smo tudi zmagali. Sedaj si želim, da v nadaljevanju ne bi prihajalo do poškodb v našem moštvu." Športna dvorana na Planini: gledalcev 150, sodnika Poljanšek (Žiri) in Turk (Ljubljana) **TRIGLAV:** Drobnjak 4 (1-2), Jankovič 13 (1-4), Fartek, Eržen 29 (4-4), Cekič 2, Miličević, Lorbek 18 (2-2), Ovcina 5 (3-4), Julevič 14, Höger 7 (1-2), Švarc 4 (1-2), Hočvar. **Jože Marinček, foto: Tina Dokl**

Grega Jankovič (z žogo) v enem izmed svojih prodorov. Njegovo akcijo opazujejo gostujoči igralci Peter Maček (št. 8), Bojan Novak (št. 7) in Andrej Maček (št. 9).

Oba gorenjska derbija dobili gostje

Škofja Loka - Košarkarji Loka kave in Radovljice so že prejšnji teden vnaprej odigrali tekmo 25. kroga I.B košarkarske lige, ki je sicer na vrsti prihodnje sobote. Boljši so bili gostje, ki so zmagali s 77:84. V sobotnem 24. krogu pa so Radovljičani tesno premagali Radensko Creativ s 104:103 (podaljšek), kavariji pa so v gosteh klonili proti Banexu z 89:79. Na lestvici še vedno vodi Unika TTI Postojna z razmerjem 23:1, Radovljica je druga (18:7), Loka kava pa šesta (12:13). V 1. ligi za ženske je bil v soboto na vrsti gorenjski derbi med Odejo in Jesenicami, v katerem so po hudem boju slavile gostje - 51:52 (36:38, 28:21, 15:15). Jutri, v sredo, je na vrsti 5. krog v I.A SKL, v katerem Triglavani igrajo na Polzeli s Savinjskimi Hopsi. **S.Š.**

KARATE

Uspeh tudi na pokalu

Nova Gorica - V Novi Gorici je bilo v soboto 1. pokalna tekma Slovenije za mladince in člane. V kateh so mladinke KK Shotokan osvojile skupno 3. mesto, prav tako pa tudi članice KK Kranj. V borbah pa so bili rezultati sledeči: **Lejla Ašanin** (KK Shotokan) je bila v kategoriji mladink +55 kg tretje, **Erik Dragan** (KK Kranj) je bil v kategoriji mladincev -63 kg prav tako tretji, enako medaljo pa je v kategoriji mladincev -73 kg osvojil tudi **Grega Knavs** (KK Kranj). Članice KK Kranj **Dajana Dujvič** in **Iva Pernel** pa si zaslužita posebno pohvalo, saj sta, prva pri članicah nad 55 kg in druga pri mladinkah -53 kg zmagali in osvojili zlato medaljo. **J.M.**

ODBOJKA

Calcit zmagal tudi v Mariboru

Maribor - Maribor Stavbar IGM: Calcit 1:3 (16, -22, -18, -20).

Odbojkarji Calcita iz Kamnika so slavili tudi na drugi tekmi finala in so le še zmago od ponovne osvojitve naslova državnega prvaka. Kamničani tekme sicer niso najbolje začeli, kar pa je bilo tudi razumljivo, saj so domačini, ki jih je spodbujalo več kot 1000 navijačev začeli izvrstno in gostom niso dopustili, da razvijejo svojo igro. Pomagale niso tudi številne menjave Hribarja in niz je bil hitro mariborski. Tudi začetek drugega niza ni kazal na zmago aktualnih prvakov iz Kamnika in gostje so postajali vse bolj nervozni, očitno pa je bil rumen karton gostujočemu trenerju prelomnica, saj so se Kamničani zbrali, ujeli domačine na 21 točki in zasluženo izenačili. V tretjem nizu je bil za domačo obrambo nerešljiva uganka Janez Turk tako, da so Kamničani že na začetku povedli in vodstva niso izpustili vse do konca niza. Tretji niz je bil še najbolj izenačen, saj se nobena ekipa ni uspela odlepiti, niz pa je zagotovo odločil Olree, ki je s štirimi odločilnimi servisi zaključil niz. Pri domačih je bil najučinkovitejši Horvat, pri gostih iz Kamnika pa Pleško z 18 točkami. Kamničani imajo tako že v sredo priložnost, da že tretjič zapored osvojijo naslov najboljšega v Sloveniji. Tretja tekma končnice (igra se na tri dobljene tekme) je na sporedu v sredo ob 19. uri v športni dvorani v Kamniku. V tekmi za 3. mesto je odbojkarjem Salonita Anhovo uspelo zmagati na Ravnah in izenačiti skupni rezultat na 1:1. Tretja in hkrati odločilna tekma (igra se na dve dobljeni) je v sredo v Kanalu. Fužinar Metal Ravne: Salonit Anhovo 1:3 (14, -21, -21, -10). **B.M.**

ROKOMET

Chio izgubil derbi, Termo danes s Trimom

Tako Celjanom kot Prulčanom se ni uspelo uvrstiti v finale pokala pokalnih in državnih prvakov. Celjani so doma zmagali proti Ciudad Realu samo s tremi goli (28:25), morali bi z osmimi. Ljubljancani so v Montpellierju izgubili 29:23 in niso uspeli ubraniti prednosti dveh golov iz Ljubljane. Prav zaradi nastopov v evropskih pokalih je bila v SIOL ligi odigrana le polovica tekem. Za nas najbolj zanimiva tekma bo igrana danes ob 20. uri v dvorani Poden. Termo namreč danes gosti Trimo Trebnje. V 1. ženski ligi je bil v Škofji Loki na sporedu gorenjski obračun med "kofetaricami" in že odpisanimi "gumarkami". Dobile so ga gostiteljice in se poslovile od predzadnjega mesta. Delo so opravile že v prvem polčasu, ki so ga dobile z devetimi goli prednosti. Nadaljevanje je bilo samo formalnost.

V 1. B moški ligi so rokometarji CHIO Kranja izgubili derbi vrha lige. Novomeščani so prvi del tekme dobili s petimi goli razlike. Izkazalo se je, da je bila ta prednost zadostna za končno zmago, čeprav so drugi del tekme dobili "krompirčki". Kranjčani so tako zapustili vrh lestvice in so zdaj četrti. Do konca so ostali še trije krogi. CHIO gosti to soboto Sevnico in v zadnjem krogu Ormož. Med obema derbijema odhajajo Kranjčani na težko gostovanje v Gorišnico. Morali bodo zmagati na obeh domačih tekmah in napredovanje je zagotovljeno. Vendar bo pomembna tudi razlika v golih, saj so "čipsi" jeseni izgubili v Ormožu. Na lestvici zdaj vodi Novoles s 27 točkami. Ormož in Sevnica zaostajata za točko CHIO Kranj za dve. Z novo zmago v 1. B ženski ligi so rokometarje Planine Gradbeništvo-Radojevič spet zmagale in so pod samim vrhom lestvice v skupini, ki igra za uvrstitev od sedmega do 15. mesta.

Drugoligaša sta zabeležila polovičen uspeh. Cerklje so vknjižile zanesljive točke v Razkrižju in na lestvici prehiteli Radovljice, ki je morala priznati premoč vodilnemu Svišu. Cerklje so zdaj četrte, Radovljica peta. Rezultati: SIOL liga: Prevent - Slovan 51-26, Pivka perut. - Rudar 31-34; Inles Riko - Gorenje 24-27; TERMO - TRIMO TREBNJE DANES (8. 4. 2003) ob 20. uri v DVORANI PODEN. **1. B liga - moški:** Novoles - CHIO Kranj 28-25; Črnomelj - Dol TKI Hrastnik 32-29; Gorišnica - Pekarna Grosuplje 28-28; Sevnica - Istrabenz plini Izola 32-27; Ormož - Gorica Leasing 31-25; Mitol Pro Mak - Dobova 33-32; **2. liga - moški:** Razkrižje - Cerklje 17-39; Drava - Šmartno 99 31-31; Krim - Ajdovščina 20-26; Arcont Radgona - Mokerc KIG 24-25; Atom Krško - Grča Kočevje 32-24; Radovljica - Sviš 19-23; **1. liga - ženske:** Žalec - Izola Bori KMO 33-19; Olimpija - M Degro Malizja Piran 24-27; Loka kava Jelovica - Sava Kranj 33-21; Celeia - Burja 29-26; **1. B liga - ženske:** Jadran Hrpelje - Branik 25-22; Planina G. Radojevič - Millennium 32-25; Celje - Novo mesto 36-19; Sevnica - VIAS Šentjernej 18-37. **M.D.**

NOGOMET

Tesna zmaga Domžal

Kranj - V 19. krogu 2. slovenske nogometne lige so vodilne Domžale z najtesnejšim izidom premagale kranjski Triglav (1:0, strelac Stevanovič v 70. minuti) in z 49 točkami na lestvici obdržale visok naskok pred Aluminijem (38) in Grosupljem (37), medtem ko je Triglav z 19 točkami v zoni izpada, saj je z enakim številom točk kot Dravinja na trinajstem mestu, za njimi pa je Nafta (17) in Železničar (10). **3. SNL-center, 17. krog:** Factor-Šmartno: Svoboda Ljubljana 2:2, Alpina Žiri: Zarica 2:2, AvtoDebeve Dob: Kamnik 0:2, Elan 1922: Britof 1:1 in Slovan: Šenčur ProtectGL 0:1. Lestvica: 1. Factor-Šmartno 41, 2. Svoboda Ljubljana 40, 3. Šenčur ProtectGL 34, 4. Zarica 29, 5. Kamnik 25, 7. Britof 23, 10. Slaščičarna Šmon 16, 11. Alpina Žiri 13..., 14. Rudar Trbovlje 8. **1. gorenjska liga, 15. krog:** Jesenice: Železniki Domel 5:0, Velesovo: Sava 3:0, Polet: Ločan 2:2, Bitnje: Naklo 1:1, Lesce: Visoko 1:0. Lestvica: Naklo 30, Železniki Domel 28, Jesenice 28, Velesovo 26, Lesce 22, Ločan 19, Bitnje 17, Visoko in Polet po 13, Sava 12. **2. gorenjska liga, 12. krog:** Podbrezje: Preddvor 2:0, Kondor: Podgorje 1:1, Trboje: Bohinj 1:4, Hrastje: Kranjska Gora 3:2. Lestvica: Hrastje 31, Bohinj 28, Preddvor 18, Trboje 17, Kondor 14, Podbrezje 10, Podgorje 8, Kranjska Gora 5. **S.Š.**

KARATE

Pet medalj za Kranjčane

Žalec - V Žalcu je bilo 20. marca državno prvenstvo za člane v karateju. Kranjčani, nastopili so karateisti KK Kranj in KK Shotokan, so se domov vrnili s petimi medaljami. V kateh so jih za tretje mesto kot ekipi osvojila oba kranjska kluba in še Iva Pernel iz KK Kranj. V borbah pa je bila v kategoriji do 53 kg tretja Jelena Bakič (KK Kranj), v kategoriji do 60 kg pa je bila Bojana Dujvič (KK Kranj) druga. **J.M.**

V nekaterih državah se je prodaja alkohola celo povečala

Minuli konec tedna je na Bledu potekalo 9. srečanje nacionalnih koordinatorjev Evropskega akcijskega načrta za zmanjšanje škodljive rabe alkohola.

Bled - Srečanje je potekalo pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije, Regionalnega urada za Evropo, vsebinsko in organizacijsko pa je pri srečanju sodelovalo tudi Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije. Leta 1999 je bil sprejet Evropski akcijski načrt za zmanjšanje porabe alkohola za obdobje 2002 do 2005 na 49. zasedanju Regionalnega urada za Evropo. V prvih treh letih izvajanja so članice pripravile svoje strategije akcijskega načrta. Po ministrijski konferenci februarja 2001 v Stockholmu se je proces še pospešil, in sicer predvsem na področju uživanja alkohola med mladimi.

Leta 2001 so v večini evropskih držav že razvili in izvajajo načrte, ki temeljijo na Evropskem akcijskem načrtu in Stockholmski deklaraciji. V tem času so ugotovili pomembne dejavnike, da se pri razvijanju in izvajanju alkoholne politike upošteva nacionalne posebnosti in dinamiko socialnega in političnega okolja v posamezni državi. Tokratno srečanje na Bledu je bilo namenjeno pregledu uresničevanja Evropskega akcijskega načrta in pripravi priporočil za prihodnje delo. Natančneje so pregledali razvoj in izvajanje alkoholnih načrtov v posameznih državah. Predstavniki različnih držav so razpravljali tudi o medicinskih in preventivnih vidikih akcijskega načrta, o zdravljenju, rehabilitaciji, spremljanju in izobraževanju na področju alkohola ter o alkoholu in mladih, kakor tudi o vključevanju nevladnih organizacij v izvajanje načrta.

Na srečanju smo lahko izvedeli, da imajo na Irskem največje probleme z alkoholizmom med mladimi, na Poljskem so v zadnjem času prek posebnih davkov pridobili ogromna sredstva za zdravljenje in rehabilitacijo ter izobraže-

vanje na področju alkohola. Na Slovaškem imajo sprejet akcijski načrt za boj proti veliki porabi alkohola, vendar omenjeni načrt nima primerne podlage v zakonodaji. Na Madžarskem velik poudarek namenja problemu alkohola na delovnem mestu, Švedci pa poznajo zelo restriktivno politiko alkoholizma, saj izvajajo posebne programe za vse, ki prodajajo alkohol. Najstrožjo alkoholno politiko v Evropi imajo na Norveškem, veliko so naredili tudi na področju ne-sponsoriranja alkoholne industrije, povezavi šport in alkohol ter podobno.

Dr. Dušan Keber, minister za zdravje, nam je povedal, da srečanje nacionalnih koordinatorjev na Bledu ni naključje, kakor tudi ne čas - po uveljavitvi zakona o omejevanju porabe alkohola. "V Sloveniji smo sedaj zelo motivirani za koristne nasvete, ki jih, resnici na ljubo, tudi posredujemo naprej. Predvsem se tuji čudijo hitrosti priprave in sprejetja našega t.i. alkoholnega zakona v enem letu, saj so drugi potrebovali tudi 10 leti" je povedal minister dr. Keber. Nadalje meni, da je skupna evropska politika na področju

omejevanja porabe alkohola zelo dobra, poraja pa se več novih vprašanj, predvsem pri prohibiciji in oglaševanju alkoholnih izdelkov prek meje. "Na ravni Evropske unije je veliko hinavščine na področju zdravja, ker pa se jim priključujemo tudi mi, tudi tu dodajamo svoj glas," je še povedal minister.

Slovenska predstavica v koordinaciji, dr. Zdenka Čebašek - Travnik je dodala, da je zakon postavil meje, izhodišča in omejitve: "Nadgradnja zakona pa so preven-

tivne dejavnosti v smislu spreminjanja odnosa do alkohola. Vprašanje na mestu je tudi, kako uskladiti posamezne postopke v okviru Evrope? Izkušnje izmenjavamo že 10 let, ti stiki pa so bili in bodo zelo koristni pri pripravi našega zakona." Dr. Philip Lazarov iz Svetovne zdravstvene organizacije je predstavil temelje, ki jih želijo postaviti v Evropi kot regiji. Med njimi izstopa predvsem zmanjšanje porabe alkohola. "V Evropi je 51 držav, kar pomeni veliko različnih kultur in tradicij. Težko se

je upreti navadam, naša organizacija pa bi rada znižala tudi posledice alkohola, predvsem želimo narediti več za otroke, družine in preprečevati alkohol na delovnem mestu," pravi dr. Lazarov in dodaja, da se stopnja alkohola med mladimi povečuje, še posebej se ta trend kaže v bivših republikah Sovjetske zveze. Svetovna zdravstvena organizacija si prizadeva za strogo zakonodajo, saj so, kot pravi dr. Lazarov, romantični časi alkoholnih zakonov mimo in v novem stoletju načrtujejo strožjo alkoholno politiko.

Dr. Ann Hope z Irskega je najprej čestitala Sloveniji za sprejeti zakon in dodala, da so ga pri njih sprejeli leta 1995 in ga sedaj dopolnjujejo. Vse do leta 2005 se namreč viša davek na alkoholne pijače. "Velik poudarek namenjam izobraževanju otrok in mladih, predvsem o škodljivih posledicah alkohola. V bližnji prihodnosti pričakujemo popolno prepoved oglaševanja alkohola na javnih mestih oziroma povsod, kjer so navzoči mladi," je povedala dr. Hopova. Kljub strogemu zakonu in programom za večjo ozaveščenost škodljivosti alkohola pa poraba alkohola narašča. "Smo v gospodarskem vzponu in ljudje imajo več denarja. Veliko mladih je padlo pod negativen vpliv alkohola. V našem boju bi radi preprečili predvsem dostop mladih do alkohola. V ta namen smo sprejeli zakon, ki prepoveduje točenje alkohola mlajšim od 18 let. Če se zakon ne spoštuje, bar ali kavarno takoj zapremo in vzamemo dovoljenje za obratovanje. Neizvajanje zakona bi bilo brez veljave," je še povedala dr. Hopova.

Dr. Sven Andreasson s Švedske je povedal, da se je po priključitvi Švedske Evropski uniji poraba alkohola povečala z 8 na 10 litrov alkohola na leto. "Z uvedbo prostega trga se je v državi povečala konkurenca, ki je pomenila znižanje cen alkohola. Razen tega se je močno povečalo oglaševanje alkohola, ne toliko pri nas, kot

oglaševanje iz tujine in prek multinacionalk," je zaskrbljen Andreasson. Dr. Wolfgang Beiglboeck iz Avstrije je povedal, da so v "protialkoholno koalicijo" vključili veliko podjetij, kot na primer zavarovalnice: "Predvsem želimo zmanjšati nesreče pod vplivom alkohola, tako na delovnem mestu kot v prometu. Do sedaj smo zmanjšali število nesreč kar za četrtno."

Na Poljskem so z davčno alkoholno politiko uspeli pridobiti ogromno denarja za izobraževanje in rehabilitacijo posledic alkohola. "Davčni sistem temelji na lokalnih institucijah in občinah, ki same bolje vedo, kje so največji problemi in sami urejajo t.i. alkoholno politiko. Tako lokalne skupnosti prodajajo dovoljenja vsem, ki želijo prodajati alkoholne pijače, s tem pa tudi odmerja lokacijo in število ponudnikov na nekem področju," je povedal prof. Jerzy Mellibruda, direktor državne agencije za preventivno področje alkoholnih problemov. Kar 80 milijonov evrov dobijo na leto za socialne terapije za zdravljenje alkoholike, preventivne šolske akcije in podobno. "Ker smo revna država, si veliko drugih institucij želi polastiti našega denarja, zato nas čaka pravi boj predvsem na zdravstvenem področju," pravi prof. Mellibruda.

Minister dr. Dušan Keber je na koncu povedal, da je sprejeti t.i. alkoholni zakon šele začetek boja proti alkoholizmu. Ustvariti bo potrebno zdrave življenjske sloge, brez alkohola in hitre prehrane, pravi prof. Mellibruda. Prav tu mu je pritril tudi slovenski minister in opozoril na veliko mero hinavščine pri evropski politiki. Zakaj? Industrija alkohola in hitre prehrane je zelo močna, to so nadnacionalke, ki jim mediji posvečajo veliko pozornost v medijih že brez dodatnega oglaševanja. Sklepanja misel je bila, da se bo potrebno za zdrav življenjski slog še močno potruditi.

Boštjan Bogataj

Vlada sprejela novelo zakona o policiji

Kranj - Na zadnji seji je slovenska vlada sprejela novelo zakona o policiji, je v četrtek sporočil notranji minister Rado Bohinc. Novela zakona je posegla kar v 66 členov sedanjega zakona. Tako so na novo določeni odnosi med ministrstvom in generalno policijsko upravo, postopki reševanja pritožb občanov, varnostno preverjanje oseb, pogoji za uporabo prisilnih sredstev in kot najvažnejša novost tudi uvedba možnosti policijskega ukrepa prepovedi približevanju določeni osebi, kraju ali območju.

Slednja novost je nova možnost učinkovitejšega odgovora policije, vladnih in nevladnih organizacij na nasilje med zakonci, nad otroki in drugimi osebami, ki živijo v skupnem gospodinjstvu. gre za ukrep, ko lahko policist zoper osebo v primeru podanega suma, da je storila prekršek z elementi nasilja in obstajajo razlogi za sum, da bo oseba še naprej ogrožala varnost ali svobodo otroka ali zakonca, izreče prepoved približevanja tej osebi ali kraju bivanja. S.S.

Nič več SFRJ na mejnikih

Več kot deset let je trajalo, da so na 330 kilometrov dolgi državni meji z Avstrijo zamenjali vseh 7000 mejnikov z napisom SFRJ. Meja se kar precej spreminja.

Kranjska Gora - Vsako leto poteka zasedanje slovensko-avstrijske komisije za državno mejo, večdnevno zasedanje, na katerem predstavniki avstrijske in slovenske strani obravnavajo aktualno problematiko, ki se pojavlja na avstrijsko-slovenski meji. Tokrat je bilo redno II. zasedanje v hotelu Larix v Kranjski Gori, na njem pa so poleg avstrijskih strokovnjakov sodelovali naši predstavniki geodetske uprave, ministrstva za zunanje zadeve in ministrstva za notranje zadeve.

Predsednik slovenske delegacije je bil **Tomaž Petek**, svetovalec vlade Republike Slovenije. Udeležence je sprejel tudi župan občine Kranjska Gora **Jure Žerjav**, z zanimanjem so si ogledali Lizenjkovo domačijo, Tromejo in Zelenice. Tomaž Petek je o pomenu srečanja in o problematiki na meji dejal: "Po sporazumu o vzdrževanju državnih mej iz leta 1965 je v veljavi mednarodna pogodba o skupni državni meji. Vsako leto se sestane mešana komisija za vzdrževanje meje, njeno označevanje in obnovo. Slovenija ima na avstrijski meji okoli 7000 mejnikov v 27 tako imenovanih sektorjih ali na dolžini 330 kilo-

Tomaž Petek

metrov. Vsi mejni znaki morajo biti vedno vidni, zato so potrebne akcije čiščenja vegetacije in druga dela. Vsak od držav vzdržuje polovico meje, od tromeje z Avstrijo in Italijo do tromeje Slovenija - Avstrija - Madžarska. Vsa operativna dela opravljajo delavci Geodetske uprave.

Lani je Sloveniji uspelo v celoti nadomestiti stare oznake SFRJ z novimi oznakami Slovenije. Delo se je opravljalo vse od osamosvojitve, postopno, na vsakem mejniku je bila oznaka SFRJ. Razen tega je treba kar precej mejnikov tudi drugače obnoviti.

Vse, kar je na meji problem, je stvar mešane komisije, ki nato sestavi zapisnik, ki je predložen vladama obeh držav v potrditev. Delo poteka v vzajemnem sodelovanju in sporazumevanju. Meja ni nekaj stalnega. Meje se kar precej spre-

Avstrijski strokovnjaki, ki so z našimi razpravljali o spremembah na državni meji, kjer je kar 7 tisoč mejnih kamnov.

minjajo zaradi različnih vplivov. Zato razpravljamo o spremembah vodotokov, cest... Za vsako spremembo je treba napraviti mednarodno pogodbo, iz katere je potem tudi razvidno, za kakšno zamenjavo zemljišč je šlo. Če se meja spreminja, potem je treba poiskati rešitve v obliki zamenjave zemljišč. Evidence o meji so zelo natančne. Meja je skupna last obeh

sosedom in nčesar se ne sme spreminiti brez soglasja drugega. Ve se, kaj je na meji dovoljeno in kaj prepovedano. Po vstopu v Evropsko unijo bo meja z Avstrijo dobila status notranje meje, režim se bo poenostavil. Sicer smo pa imeli lani od maja do septembra na mejah kar 58 ljudi, ki so na terenu opravili tisoč delovnih dni.

Darinka Sedej

Svet OSNOVNE ŠOLE TRŽIČ
Šolska ulica 7, 4290 Tržič

razpisuje delovno mesto
RAVNATELJA

Kandidat mora za imenovanje in funkcijo ravnatelja izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje, skladno s 53. in 145. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja - ZOFVI (Ur. l. RS, št. 12/96, 23/96, 22/00) ter 43. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja - ZOFVI - A (Ur. l. RS; št. 64/01).

Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za 5 let.

Začetek dela je 1. 7. 2003 oziroma skladno s sklepom o imenovanju oziroma s soglasjem ministra k imenovanju. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite najpozneje v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Svet Osnovne šole Tržič, Šolska ulica 7, 4290 Tržič, s pripisom ZA RAZPIS RAVNATELJA.

Kandidati bodo obveščeni o izboru v zakonitem roku.

Ovadeni ravnatelj in člani upravnega odbora HKS SHP Kranj

Hranilnico speljali in pokopali

Ravnatelj Domen Malenšek ter člani upravnega odbora Franc Golija, Peter Smuk, Viktor Brezar, Marija Štular, Vitomir Gros in Marjan Ciperle se bodo morali zagovarjati kar za pet kaznivih dejanj, "vrednih" krepko milijardo tolarjev.

Kranj - Zgodba o hranilno kreditni službi Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj sega dobrih dvanajst let nazaj, ko so Franc Sajovic kot direktor kmetijske zadruge TZO Tržič, Marija Brezar kot direktorica podjetja Spedor Žabnica, Peter Smuk kot direktor Inzasa Retnje in Franc Golija kot direktor Alpmetala Selca kljub podpisani konstitutivni pogodbi o ustanovitvi Slovenske hranilnice in posojilnice 2. oktobra 1990 brez vednosti drugih ustanoviteljev ter brez sklepov pristojnih organov hranilnice ustanovili hranilno kreditno službo Slovensko hranilnico in posojilnico Kranj, jo 18. januarja 1991 registrirali in začeli poslovati z ustanovnimi deleži 66 ustanoviteljev. Ta je znašal 3000 mark za vsakega.

Trinajst oškodovanih ustanoviteljev HKS SHP, prepričanih, da gre za kaznivo dejanje, je sredi septembra 1992 proti Sajovicu, Goliji, Brezarjevi in Smuku vložilo kazensko ovadbo zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe zaupanja. Tožilstvo je leto kasneje ovadbo zavrglo z razlago, da niso podani vsi elementi kaznivega dejanja, predvsem premoženjska korist ovadenih, zato je dvanajst oškodovancev takoj po zavrzbi vložilo direktni obtožni predlog.

Okrajno sodišče v Kranju je sredi septembra 1997, torej po štirih letih objavilo sodbo. Smuka, Golijo in Sajovica - postopek proti Brezarjevi je bil umaknjen - je oprostilo obtožbe. Na pritožbenem višjem sodišču v Ljubljani je nato zadeva zastarala.

Konec leta 2001 prek 404 milijarde tolarjev izgube

Zgodba o poslovanju SHP se je končala z lanskim stečajem, potem ko je imela 31. decembra 2001 kar 404,288 milijarde tolarjev izgube. Ustanovljena je bila namreč brez kapitala, s katerim bi varovala morebitna poslovna tveganja. Zakon iz leta 1999 je sicer določil pogoje tudi za poslovanje hranilno-kreditnih služb in za nadzor pooblastil Banko Slovenije, ki je vodilne može v SHP tudi opozarjala na rdeče številke ter jim celo pomagala iskati poslovno banko, ki jo je prevzela, a številke so bile očitno preveč odbijajoče.

Konec je bil neizbežen, zgodba pa se bo, kot vse kaže, odvila prav na sodišču, kamor bo verjetno slej ko prej povabljeni sedmerica odgovornih.

Arhivski posnetek nekdanje kranjske "čebele".

Privilegiji le za nekatere

Kaznivo dejanje povzročitelj stečaja z nevestnim gospodarjenjem naj bi sedmerica storila s tem, da je dopuščala poslabševanje premoženjskih razmer družb ustanoviteljev hranilno kreditne službe, da je pod posebnimi (ugodnimi) pogoji sklepala posle z družbami, ki so bile v lasti hranilnice oziroma z njo povezanimi ljudmi, ki so prinesli izgubo, da knjigovodsko izkazane izgube po zaključnih računih v vseh letih delovanja hranilnice kljub zakonski obveznosti ustanovitelji niso pokrivali. Kriminalisti so v vrsti primerov tudi dokazali, da so odgovorni za poslovanje hranilnice sklepali in obnavljali pogodbe z ljudmi, za katere so vedeli, da niso sposobni izpolnjevati svojih obveznosti, pri čemer so naleteli tudi na elemente kršitev obveznosti iz naslova upravljanja gospodarskih procesov. Zaradi takšnega

poslovanja "po domače" je imela SHP na dan uvedbe stečaja samo iz raziskanih primerov za 482 milijona tolarjev terjatev do različnih družb in posameznikov, za katere je zelo malo verjetno, da jih bo mogoče izterjati. S tem kaznivim dejanjem naj bi bila upnikom povzročena škoda najmanj v znesku nepokrite izgube na dan uvedbe stečaja, to je dobrih 634,4 milijona tolarjev, dejanska škoda, ki bo ugotovljena ob koncu stečajnega postopka, pa bo zanesljivo precej večja.

Očitek kaznivega dejanja ponarejanja poslovnih listin se nanaša na ugotovitev, da je hranilnica nekatere komite ob izdelavi zaključnega računa za leto 2001 uvrščala v višje bonitetne razrede, kot bi jih glede na zakonske določbe in dejanske razmere smela. Tako prikrita poročila je pošljala Banki Slovenije in drugim nadzornim institucijam, pri čemer se je zatekala tudi k antitiranju posameznih dokumentov. S tem je hranilnica prikazovala stanje, ki je bilo očitno daleč od resnice, na ta račun pa je bilo za 27 milijonov tolarjev ukinjenih rezervacij in izključenih prihodkov.

Najbližji pravočasno do svojega denarja

Domen Malenšek, Franc Golija, Peter Smuk, Viktor Brezar, Marija Štular, Vitomir Gros in Marjan Ciperle naj bi po ugotovitvah kriminalistov zagrešili tudi kaznivo dejanje oškodovanja upnikov. "Ugotovili smo, da so nekateri ljudje od novembra 2001 naprej dobili posojila na osnovi depozitov, ki so jih imeli v hranilno kreditni službi oziroma da jim je hranilnica depozite predčasno razvezala," je na večerajšnji novinarski konferenci povedal načelnik urada kriminalistične policije Simon Velički. Ti ljudje naj bi bili v posebnih odnosih do predstavnikov hranilnice in so prišli predčasno do svojih depozitov oziroma celo do posojil, sklenjenih do razveze depozitov, in to v času, ko se je že vedelo, da je stečaj pred vrati. Na ta način je hranilnica poplačala skupaj 22

upnikov v znesku 109 milijonov tolarjev, za kolikor so bili oškodovani vsi drugi upniki, ki dobrih znanecv v hranilnici niso imeli.

Kaznivo dejanje poslovne goljufije se nanaša na 30-milijonsko škodo ene od gorenjskih gospodarskih družb, ki je posel s hranilnico sklenila v času, ko naj bi v hranilnici že vedeli, da depozita ob zapadlosti ne bodo mogli vrniti. V posel naj bi torej s prikrievanjem dejstev deponenta zavestno zavedli.

Sklicevanje na poročstvo Banke Slovenije

"V hranilno-kreditni službi so varčevalcem očitno ustno zagotavljali, da za njihove vloge jamči Banka Slovenije, kar pa seveda nikoli ni bilo res. Na vidnih mestih so bile nalepke Banke Slovenije z napisom dovoljenje za opravljanje menjalniških poslov, ki so po vseh značilnostih enake nalepki Banke Slovenije, dovoljenje za opravljanje bančnih storitev," je povedal Simon Velički in dodal, da gre v tem primeru za zavajanje oziroma goljufijo. Razen tega so v hranilnici vloge varčevalcev sprejemali vse do prihoda stečajnega upravitelja, čeprav so vedeli, da jih varčevalcem ne bodo mogli vrniti. Franc Šuc, eden od nepriznanih prvotnih ustanoviteljev Slovenske hranilnice in posojilnice Kranj je kazensko ovadbo proti vodilnim ljudem v hranilnici komentiral z jedrnatimi besedami: "Štiri leta smo se tožarili za ustanoviteljske pravice, vse-skozi so kričali, da za poslovanje jamčijo s svojim premoženjem, zdaj je njihova verodostojnost na dlani. Nekateri so si z goljufijami ustvarili lepo premoženje."

Čeprav vsega denarja v stečajnem postopku zanesljivo ne bodo dobili nazaj, pa varčevalce SHP pomirja vsaj dejstvo, da krivci za stečaj morda le ne bodo povsem ušli roki pravice. Medtem ko se varčevalci, združeni v upniškem odboru, borijo za svoj denar, se odgovorni izmikajo odgovornosti in se pred njimi skrivajo. Pa še koristna novica za upnike; upniška pisarna ne dela več, za kontakt je telefon 040/730 807.

Helena Jelovčan

KRIMINAL

Policist ovaden in suspendiran

Kranj - Po prijavi so kriminalisti iz urada kriminalistične policije v petek, 4. aprila, preverjali sum storitve kaznivega dejanja spolnega napada na osebo, mlajšo od petnajst let. Kaznivega dejanja kršitve spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja so nato tudi utemeljeno osumili delavca v Policijski upravi Kranj. V petek so ga pridržali, v nedeljo dopoldne pa odpeljali na zaslišanje k dežurnemu preiskovalnemu sodniku na okrožno sodišče v Kranju.

Kot so poudarili na večerajšnji tiskovni konferenci policijske uprave, naj bi ovadeni dejanje storil v družini in z delom v policijski upravi ni povezano. Proti osumljencu je že uveden disciplinski postopek, direktor uprave Jože Mencin pa ga je v nedeljo suspendiral z dela.

Vandal v stražiški šoli

Kranj - V noči s petka na soboto se je neznanec znesel nad osnovno šolo Stražišče. Razbil je pet oken ob vhodu in steklo na vhodnih vratih, nato pa nadaljeval svoj vandalski pohod še v šoli. Razbil je kakšnih trideset stekel na oknih, v vitrinah, razbil akvarij ter razmetal in poškodoval rože. Škodo cenijo na poldrugi milijon tolarjev.

Vlomi in tatvine

Bled - Neznanec je v soboto vlomil v stanovanjsko hišo v Mladinski ulici na Bledu. Pregledal je prostore, omare in predale miz, našel za približno 50.000 tolarjev zlatine in jo odnesel s seboj.

Bukov vrh - Iz starejše kmečke hiše, ki jo lastnik uporablja za vikend, je nekdo med 8. marcem in 6. aprilom odnesel za 350.000 tolarjev električnega orodja in aparatov.

Jesenice - V petek zvečer je neznanec razbil prednji šipi na dveh osebnih avtomobilih, parkiranih v bližini hokejske hale. Iz enega avta je ukradel snemalno ploščo avtoradia in očala, iz drugega pa mobilni telefon.

Škofja Loka - Vlomilca je prejšnji teden dobil tudi osebni avto, ki je bil parkiran na Poljanski cesti v Škofji Loki. Lump je z armaturne plošče odmontiral avtoradio JVC, tip KD-LH7REX, s CD predvajalnikom, vreden 80.000 tolarjev.

Cerklje - Iz gradbenega kontejnerja podjetja Hidrotehnik na Šenturski gori je nekdo v noči s četrta na petek odnesel agregat, vreden 80.000 tolarjev. H.J.

Dim v šolskih prostorih

Zaradi dima iz kotlovnice je tožilo o glavobolu 16 otrok, ki so jih takoj po zdravniškem pregledu odpustili domov. Šole morajo izbirati najcenejše ponudnike kurilnih naprav.

Kranjska Gora - Prejšnji četrtek dopoldne so v osnovni šoli Josipa Vandota v Kranjski Gori v jutranjih urah po nekaj šolskih prostorih zaznali močan neprijeten vonj po dimu in takoj poklicali ustrezne službe, med drugim tudi zdravnika, saj je 16 otrok tožilo o glavobolu. Ravnatelj Marko Dulmin pa je zaradi varnosti otrok odredil, da morajo vsi otroci zapustiti šolo in oditi domov.

Kaj se je zgodilo? Komisija, ki je prispela na šolo, je ugotovila, da se je v jutranjih urah pokvaril dvostopenjski oljni gorilec na oljni peči. Zaradi napake na gorilcu je prišlo do nepravilnega izgorevanja, po dimniškem priključku je začel uhajati črn dim. Dim, ki zaradi nepopolno izgorelih dimnih plinov vsebuje žveplo, oljne pare in delno tudi ogljikov monoksid, je napolnil prostor v kotlovnici in se razširil po nekaterih šolskih prostorih.

Izmed 16 otrok, ki so jih pregledali v Zdravstvenem domu Kranjska Gora, so dečka in deklico, ki sta najbolj tožila o glavobolu, poslali na pregled v jeseniško bolnišnico. A že ob 15. uri sta bila odpuščena in spet doma, saj so zdravniki ugotovili, da ne gre za zastrupitev z ogljikovim monoksidom in da ne za nobene druge bolezenske znake.

Ravnatelj Marko Dulmin pravi: "Peč, ki je stara osem let, je bila večkrat servisirana, zadnji servis je bil opravljen 27. decembra lani. Kljub temu se je že tretjič zgodilo, da je zaradi nepopolnega izgorevanja uhajal dim. Tokrat se je grelec pokvaril ponoči, ko je po izjavi kurjača spet prišlo do nepopolnega izgorevanja. Ob 6. uri zjutraj

Darinka Sedej

V soboto ob desetih na platoju na Hrušici

Šola varne vožnje za motoriste

Število voznikov motornih koles v Sloveniji pa tudi na Gorenjskem narašča, na žalost pa tudi število prometnih nesreč, v kateri so motoristi udeleženi ali jih celo povzročijo.

Kranj - Motor pa tudi moped, zlasti skuter, sta v zadnjih letih spet postala modna. Medtem ko je bilo v Sloveniji lani registriranih kar 12.054 motornih koles, jih je bilo na Gorenjski 1129, največ, 450, seveda v kranjski upravni enoti, 123 v jeseniški, 212 v radovljiški, 259 v škofjeloški in 85 v tržiški. Vožnja motornega kolesa je v prometu gotovo ena najzahtevnejših, saj je motorno kolo že zaradi svoje konstrukcije precej manj stabilno kot druga vozila. Razen tega od voznika zahteva posebna znanja in spretnosti.

Za varno vožnjo so še posebej pomembne izkušnje. Te si motoristi še vedno nabirajo na cesti, saj šole varne vožnje še niso zaživele. Motoristi torej pogosto nimajo niti dovolj znanja, niti izkušenj, da bi v nevarnih prometnih situa-

cijah lahko reagirali hitro in pravilno.

Število motoristov kot udeležencev in povzročiteljev prometnih nesreč se iz leta v leto povečuje. Na Gorenjski so bili v letu 2001 motoristi udeleženi v 69 nesrečah,

v katerih sta umrli dva, lani pa v 60 prometnih nesrečah. Predlani so motoristi povzročili 44 nesreč, lani 41. Policisti so že lanske pomladi na večini policijskih uprav pripravili enodnevnne preventivne akcije za izpopolnjevanje v varni vožnji z motornim kolesom, v katere so ponekod pritegnili tudi voznike koles z motorjem, po domače mopedov. Policisti inštruktorji so motoriste povabili na posebej pripravljene poligone ter jim v obliki šole varne vožnje vaje in pravila vožnje z motornim kolesom. Odziv je bil nepričakovano dober, zato podobne akcije pripravljajo tudi v tej pomladi, na pragu motociklistične sezone.

Za gorenjske motoriste bo "šola varne vožnje" v soboto, 12. aprila, med 10. in 14. uro na platuju Podjetja za vzdrževanje avtocest na mejnem prehodu Karavanke na Hrušici. Koordinator bo prometni inšpektor iz kranjske policijske uprave Leopold Pogačar, na poligonu pa bosta šolo vodila komandir "kranjske letice" Jože Pasar in Janez Lipovec z jeseniške postaje. Robert Kralj iz gorske policijske enote bo skrbel za varnost motoristov, inštruktorja pa bosta Marko Zupan in Matjaž La-

usseger s postaje prometne policije v Kranju. Leopold Pogačar je povedal, da se bosta v akcijo, na katero so povabili tako člane moto klubov in mlade iz šol kot posameznike, vključila tudi jeseniški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu s prikazom varne vožnje na skuterjih ter kranjsko podjetje Panigaz z zaščitno opremo za motoriste.

Helena Jelovčan, foto: Tina Dokl

OSMRNICA

Spet pomlad na tvoj vrt je prišla
in čakala je, da prideš ti,
sedla je na rosna tla
in jokala, ker te ni. (Simon Gregorčič)

V 95. letu je mirno zaspal naš

LUDVIK FURLAN

Pokopali ga bomo jutri, v sredo, 9. aprila 2003, ob 16.30. Žara bo na dan pogreba od 12. ure naprej v mrljiški vežici na pokopališču Lipica pri Škofji Loki. Cvetje in sveče hvaležno odklanjamo v dobrodelne namene.

Žalujoči: žena Slavica, hčerka Mira z družino in ostalo sorodstvo
Škofja Loka, Kobjeglava, Trst, 8. aprila 2003

Andrej Šter, nekdanji minister za notranje zadeve

Razloga za opravičilo ni

Na internetni spletni strani www.aimpress.org/dyn/pubs/archive/data/200207/20701-pubs-lju.htm je objavljeno pismo z naslovom "Etničko čiščenje na slovenački način?". Avtor pisma, napisanega v srbsčini, je Milan Gorjanc, nekdanji oficir Jugoslovanske armade in upokojenec Ministrstva za obrambo Republike Slovenije. Gorjančevo pismo je mogoče razumeti tudi kot seznam mogočih kandidatov za haško sodišče. Na njem so Igor Bavčar, Lojze Peterle, dr. Rajko Pirnat, dr. Dimitrij Rupel, Jelko Kacin, pokojni dr. Jože Pučnik in Janez Janša, ki je kot obrambni minister oficirja agresorske vojske vzel v službo.

Nepotrebna širokogrudnost

V času, ko se je pisala zakonodaja o tujcih in državljanstvu, torej v času slovenske osamosvojitve in takoj po njej, ste bili poslanec državnega zbora in sekretar občinskega sekretariata za notranje zadeve v Kranju. Po trditvah Društva izbrisanih naj bi slovenska država takrat zagrešila etnično čiščenje, in sicer s tem, da je iz evidence prebivalcev Slovenije "zradirala" približno osemdeset tisoč Neslovencev. Se čutite sokrivi?

"Lepo vas prosim. Niti najmanj se ne čutim kriv. Žal je termin "izbrisani" pri nas dobil kar nekakšno domovinsko pravico. V resnici pa gre za slepomišljenje, sprenevanje in celo špekuliranje s tem, kaj se da naknadno doseči v primerih, ko so se posamezniki leta 1991 sicer čisto korektno in po lastnem prepričanju, denimo, odločili, da skupaj s kontingentom agresorske vojske zapustijo slovensko ozemlje. Ko so se torej odločili tako, kot jim zdaj nekako ne ustreza. Dejstvo je, da ni niti v birokratsko-praktičnem niti v statusno-pravnem pomenu iz katere koli evidence nihče nikogar nikdar izbrisal. V resnici obstajata dve evidenci; evidenca državljanov in evidenca tujcev. Kolikor je meni znano, se imajo za izbrisane tisti, ki so se nekje do februarja 1992 po lastni pameti in presoji odločili, da ne zaprosijo ne za status državljan Republike Slovenije ne za status tujca. Nekateri med njimi so bili celo tako predrzni, da so pred odhodom iz Slovenije demonstrativno zažigali našo zastavo. In tem ljudem naj bi se slovenska država zdaj opravičila? Takšnim naj bi se zgodila krivica? Lepo vas prosim. Ne poznam primera, ko bi si nekdo skladno z veljavno zakonodajo poskušal urediti status, pa bi mu naša država to takrat preprečila."

Tudi meni se zdi, seveda kot pravemu laiku, napad Društva izbrisanih na verodostojnost slovenske osamosvojitve čista izmišljilja. Nam lahko Zahod očita kakršen koli spodrslijaj?

"Ne. Nihče nam ne more ničesar očitati. Zato bi se morala aktualna slovenska oblast tem napadom odločno upreti. Tudi zato, ker so bile prehodne določbe zakona o državljanstvu, recimo temu, precej široke. Tako široke, da so dobesedno deževali očitki, češ da je Slovenija omogočila razprodajo državljanstva; da so bile naše takratne odločitve na meji narodnega izdajstva. Sam vidim veliko koristnih posledic in na marsikaj se lahko sklicujemo, saj smo bili

takrat morda res nekoliko bolj širokosrčni, kot bi morali biti. Tudi v kontekstu mednarodnih standardov bi lahko sprejeli višje vstopne pogoje. Pa jih nismo. Tako imamo zdaj za takratne odločitve tako zakonsko kot tudi moralno kritje. Tisti, ki zdaj hodijo s transparenti okrog vladne palače in zahtevajo popravilo nekakšnih krivic, so pravzaprav v posmeh vsem tistim sto sedemdeset tisoč slovenskim državljanom, ki so si državljanstvo pravočasno uredili. Velika večina že v času prehodnih mesecev. K njim je treba priti še približno trideset tisoč tistih, ki so si uredili status tujca. Nedvomno so bili ti ljudje takrat v hudih stiskah, saj so s sprejetjem slovenskega državljanstva tvegali, da jih, recimo, sorodniki v Bosni ali Nišu obtožijo izdaje domovine."

Koliko je v resnici tistih, ki naj bi jih Slovenija "zradirala"? Manipulira se z zelo različnimi številkami.

"Dejansko je posredni neka velikopotezna špekulacija. Številke se gibljejo od 4.205 pa tja do 83.000. In še enkrat poudarjam, prepričan sem, da ni med temi ljudmi niti enega, ki bi bil izbrisan."

Na zahtevo mednarodne skupnosti in skladno z odločbo ustavnega sodišča iz leta 1998 je državni zbor leta 1999 sprejel zakon o zatečenih tujcih. Na temelju tega zakona so lahko tisti, ki si slovenskega državljanstva do takrat niso uredili ali se mu celo

posmehovali, napako popravili. Koliko državljanov je Slovenija s tem zakonom na novo pridobila?

"To izkušnjo bo vsekakor zanimivo upoštevati. Namen in vloga zakona je bila rešitev statusno-pravnih zahtevke tistih ljudi, ki so na območju Slovenije prebivali brez urejenega statusa. Namenoma ni nihče govoril o nelegalnem statusu. Skladno s tem zakonom si je svoj status uredilo enajst tisoč oseb. Med njimi begunci, ki niso imeli niti najmanjše možnosti, da se vrnejo v državo nekdanje Jugoslavije, v katerih je divjala vojna, in ljudje, ki so v Slovenijo prišli ilegalno. Skratka, kdor koli je imel najmanjšo navezavo okoliščino na Slovenijo, je lahko na temelju tega zakona zaprosil bodisi za status državljan bodisi za status tujca. Kar pomeni, da si je lahko v Sloveniji uredil stalno ali začasno bivališče. Kljub vsem tem možnostim pa najbolj izpostavljeni posamezniki iz tako imenovanega Društva izbrisanih trdijo, da so bili pri urejanju svoje eksistence v Sloveniji onemogočeni. Tu se mi vzbudi resen dvom o utemeljenosti in dobrih namenov teh očitkov."

Slovenski "pasoš", prosim

Med člani društva zagotovo najbolj izstopa general nekdanje JA Milan Aksentijević, ki je skupaj z drugimi pripadniki agre-

sorske vojske Slovenijo zapustil 15. oktobra 1991 in mu je bilo zaradi nelojalnosti slovensko državljanstvo odvzeto. Potem je tu še Aleksander Todorović, to je predsednik Društva izbrisanih, ki je še lani javno priznal, da se mu je zdelo leta 1991 necivilizacijsko urediti si status državljan. Zakaj je, po vašem mnenju, ureditev slovenskega državljanstva nenadoma postalo civilizirano dejanje?

"Verjetno bi bilo za generala sovražne vojske v marsikaterem okolju popolnoma nemogoče vrniti se. Me res zanima, v katero državo bi se lahko vrnil poročnik sovražne vojske, ki je še junija 1991 grozil z razstrelitvijo skladišča bencina, ali pa človek, ki je zažgal državno zastavo in se pustil pri tem nizkotnem dejanju celo posneti za javnost. Kar se, denimo, Aksentijevića tiče, je zanimivo, da si na hrvaško ozemlje sploh ne upa stopiti. Kar pa se Todorovića tiče, ima lahko zaradi mene tudi takšno mnenje. Nisem pa mu dolžan seči v roko, se mu opravičiti in mu za njegove pretekle samovoljne, očitno napačne odločitve plačati še odškodnino. Oprostite, tako se pa stvari v civiliziranem svetu ne urejajo. Vendar, vprašali ste me, zakaj je postalo slovensko državljanstvo naenkrat tako zelo dobrodošlo? S tem ko stojimo med vrati Evropske unije, smo nedvomno postali zelo zanimiv del sveta. Zelo zaželen del sveta. Nekatere iz društva poznam še od takrat, ko so Sloveniji očitali vse mogoče neresnice in so bili stranka v postopku na upravnem sodišču. Tako sem med drugim slišal pripombo, češ saj ne bi vzel slovenskega državljanstva, ampak, veste, s srbskim potnim listom po svetu pač ne morem potovati; kot turističnemu vodiču bi mi vaš potni list zelo prav prišel. Primeri, ki jih poznam, dokazujejo mojo trditev, da gre za ljudi, ki želijo zdaj nekako nadoknaditi tisto, kar so s svojimi odločitvami leta 1991 in 1999 zamudili. Predstavljam si, da se mora odrasla oseba, ki ji poslovna sposobnost ni bila odvzeta, s posledicami svojih odločitev soočiti. V ključnem obdobju so ti ljudje sklepali napačno. Do tu nimam nobenih zadržkov in jih štejem za tiste, ki so se pač drugače opredelili. Tudi nekateri moji znanci so med njimi. Ne morem pa biti niti prijatelj niti znanec z nekom, ki mi svojo nekdanjo napačno odločitev zdaj prodaja kot mojo krivdo. Poslušajte, tega si pa ne dovolim, in ne glede na siceršnje vedenje države

v svojem imenu ne dovolim nobenega slepomišljenja. V mojem času je bilo ravnanje države zakonito. Prvič zato, ker se je odločba ustavnega sodišča pojavila šele leta 1998, in drugič zato, ker do leta 1997 to mnenje ni bilo mero-dajno. Kot notranji minister nisem svojim uslužbencem niti smel niti mogel naložiti česar koli drugega, kot da upoštevajo veljavni zakon."

Teorija zarote v Sloveniji sicer nima pretiranega ugleda, pa vendar, je mogoče, da stoji za Aksentijevićevo "družino" neka dobro organizirana skupina posameznikov iz nekdanje Jugoslavije, ki nam želijo tik pred našim vstopom v EU in NATO še pošteno zakuhati?

"Po mojem trdnem prepričanju je to še kako mogoče. V tem primeru vidim za Slovenijo katastrofalno možne izhode. V primeru, da se stvari zasujejo po njihovem scenariju, postane slovenska osamosvojitve skrajno vprašljiva. Posledično bi to najverjetneje pomenilo izgubo nasledstvene pravice. Ostala bi ena sama naslednica nekdanje Jugoslavije, to je država Srbija in Črna gora. To možnost vidim neločljivo povezano s hipotezo, da je Slovenija prva začela z etničnim čiščenjem. Kajpada bi to pomenilo, da bi bili posamezniki iz takratnega slovenskega vodstva resni kandidati za haško sodišče. To bi bila voda na mlin Slobodanu Miloševiću, ki bi imel prav vsaj v eni točki. Namreč v tej, da je varoval ljudi, ki so jih od drugod naganjali. Nenadoma bi se stvari zasukale tako, da so Hrvatje v primerjavi z nami pravi angelčki. Po njihovi logiki smo namreč ljudi s sveta spravljali na ta način, da smo jim onemogočili osnovno eksistenco. To je bivanje, kar je zelo hud očitek. In, nenazadnje, če imajo prav oni, ne pa mi, potem je slovenski vstop v EU resno ogrožen. Kdo, vas vprašam, bi si pa medse upal sprejeti nekoga, na katerega bi potem svet s prstom kazal kot na etničnega čistilca? Nihče."

Gorjančeve teze

Oprostite, vendar, nekateri so prepričani, da se vam je zmešalo. Se tudi sami tako počutite?

"Niti po naključju ne. Ne počutim se ksenofob, še manj pa zmešan ksenofob. Čeprav se sliši kot pravljica, je v ozadju poskusov in dejavnosti Društva izbrisanih moč opaziti zelo dobro koordinirano akcijo, ki je, se bojim, ne vodijo ljudje, ki so v Sloveniji priplaval na površje. Med temi je poleg

Matevža Krivica zelo izpostavljen tudi Milan Gorjanc, domnevni strokovnjak za vojaška vprašanja, ki v pismu z naslovom "Etničko čiščenje na slovenački način" razlaga teze tako imenovanega izbrisana, ki si jih javno nihče drug ne bi upal izreči. Govori o bojovnikih tako imenovane Titove Jugoslavije, ki jih je Slovenija preganjala zaradi političnih opredelitev, zaradi katerih so zdaj ostali brez doma. Ne vem, kdo je zmešan. Bolj kot Gorjančeve teze pa me skrbi dejstvo, da pri vsem tem slovenska država ne naredi nič. In pa stališče državnega sekretarja na ministrstvu za notranje zadeve Bojana Bugariča. Ta je namreč za televizijo dejal, da ga zadeve zanimajo od leta 2000 naprej. Torej od časa, ko je sam prišel na notranje ministrstvo, kar je, vsaj z mojega zornega kota, škandalozna izjava. Če se je za Bugariča svet začel vrteti šele pred dvema letoma, potem je bilo delo vseh notranjih ministrov po l. 1991 brezpredmetno. Samo to lahko rečem, Bog se usmili tako kratkega zgodovinskega spomina. V kolikor bo slovenska država posameznikom, ki so z našega ozemlja odšli zato, ker je njihova ideja umrla, omogočila ne samo njihov prihod, ampak tudi njihov vpliv, potem je samo še vprašanje časa, kdaj bomo izvedeli, da nas Beograd vnovič vodi kot svojo "izpostavo"."

Predvidevam, da se ne bi nekdanji ustavni sodnik in veliki zagovornik "izbrisanih" mag. Metod Krivic strinjal niti z vejico v vaših stvkih oziroma trditvah. V primerjavi z vašimi so njegove trditve diametralno nasprotno. Zaupate ali ne zaupate njegovi pravni avtoriteti?

"Najprej moram priznati, da nisem bil nikdar njegov "oboževalec". To pa še ne pomeni, da njegovega strokovnega mnenja nisem cenil. Že pred prehodom v demokracijo je večkrat samo on dvignil glas za stvar, ki se mu je zdelo pomembna. Sto dvajset odstotno pa sem bil prepričan, da vse kar dela, dela strokovno in moralno pokončno. Zdjaj ni več tako. Zdjaj sem sto dvajset odstotno prepričan, da ve, da so v zahtevah "izbrisanih" slepe pege. Žal jih noče preveriti. O tem ni pripravljen niti razpravljati. Še zlasti pa me pri Krivicu moti dejstvo, da je za zakonski projekt, ki ga je pripravil, prejel od notranjega ministrstva honorar. Vzemimo, da sem lovec z lokom. Verjetno bi v tem primeru napisal popravek lovskega zakona tako, da bi bilo mogoče v Sloveniji z lokom mirno loviti. Zakon bi sicer lahko napisal, vprašanje pa je, če bi mi kmetijsko ministrstvo projekt odkupilo in ga predstavilo kot svojega. Vsekakor bi si pri tem o državnem aparatu mislil svoje."

Marjeta Smolnikar, foto: Gorazd Kavčič

Prosti petki so le kredit do jeseni

V Alplesu so se letos prvič odločili, da obseg poslovanja s prerezporeditvijo prilagodijo gibanju povpraševanja.

Železniki - Kar nekaj ugibanj je pretekli mesec sprožila odločitev vodstva tovarne pohištva Alples o tem, da sredi marca in v aprilu ob petkih tovarna ne dela. Podobno odločitev so sprejeli tudi v sosednjih dveh tovarnah Niko in Domel in med ljudmi v Železnikih in tudi širše so se že začela ugibanja, ali vse to ne pomeni, da so našte tovarne zašle v krizo. Po odgovor na to vprašanje smo se napotili k direktorju Alplesa Francu Zupancu, ki pravi, da to ni res, pač pa so se letos prvič lotiti takšnega prilagajanja svoje proizvodnje obsegu povpraševanja med letom. Ti prosti dnevi so le začasen dopust do jeseni, ko ne bo potrebno plačevati nadur.

Na uvajanje prilagajanja delovnega časa povpraševanju je v Alplesu vplivalo več vzrokov. Prednostni cilj Alplesa v lanskem letu je bilo povečanje produktivnosti za 20 odstotkov in ta cilj so dosegli. Tako velik premik so si zastavili, ker so računali na polni izkoristek nove tehnologije, ki so jo pridobili leto poprej, ter na boljše delo zaposlenih, ki so ga stimulirali z novim načinom nagrajevanja. Ob tem so kot pomanjkljivost, ki jo je potrebno odpraviti, ugotavljali tudi precejšnje število nadur, zaposlili pa so tudi vse svoje študente - stipendiste, tudi vse tiste, ki so prvotno nameravali služiti vojaški rok. Drugi cilj lanskega poslovanja je bila rast obsega poslovanja, ki pa je bila ob načrtovanih 12 odstotkih dosežena v višini 8 odstotkov. Nedvomno pa je glavni vzrok za medletno prilagajanje obsega poslovanja v nenačrtnem povpraševanju, ki po začetku leta upade, nato začne v maju naraščati in doseže svoj višek v jeseni. Kot pravi **Franc Zupanc**, so se že ti trendi, ki jih statistično natančno spremljajo že pet let, po dinamiki v nekaj letih povsem približali gibanjem v raz-

viti Evropi in s kar 30-odstotno razliko v povpraševanju med prvimi meseci v letu ter jesenjo, se je potrebno sprijazniti in se temu prilagoditi. Prosti petki v marcu in podaljšani prvomajski prazniki torej niso nikakršno znamenje krize, pač pa le dela prost "kredit", ki ga bo potrebno namesto takratnih nadur vrniti v jeseni.

Sicer pa je Alples lani posloval dobro. Načrtovano rast celotne prodaje v višini 10 odstotkov zaradi delnega izpada izvoza v Ameriko sicer niso dosegli, vendar so z doseženimi 6 odstotki zadovoljni. Ker je, kot pravi Zupanc, dobiček lahko relativni podatek, se mu zdi povečanje dodane vrednosti bolj pomembno. Skupaj so lani povečali dodano vrednost za 12 odstotkov na zaposlenega. Pri izvozu v Združene države Amerike se je zataknilo pri omaricah za audio in video naprave, kjer so načrte uresničili praktično le polovično, vzrok za to pa vidijo v politiki glavnega kupca, ki ni pravočasno sledil spremembam in razvoju. Po obisku so se za potrebne prilagoditve razmeram že dogovorili, pripravili nove kolekcije in s proizvodnjo v tem smislu

že začinjajo, odločili pa so se tudi, da bodo tovrstne omarice za naprave za zabavo začeli tudi sami tržiti. Nekoliko drugače je pri prodaji programa pohištva za pisarne v Ameriki, za katerega ocenjujejo, da je dober in aktualen, na zmanjšanje pa je vplivala gospodarska recesija. Pri sobnem pohištvu je prodaja potekala po pričakovanjih, razvili so že dva nova programa, kot novost pa za letos ob dosežanih sistemskih ponudbah pripravljajo ponudbo kosovnega pohištva. Veliko si obetajo tudi od novega načina ponudbe, ko kupcu preko posebnega računalniškega CD-ja, ki ga je mogoče naročiti po elektronski pošti, omogočajo, da dobi pregled celotne ponudbe, vključno s cenami, program pa mu tudi omogoča animacije razporeditve pohištva po njegovih potrebah.

Tudi prihodnost bo po ocenah Zupanca zahtevala še mnoge na-

pore in prilagoditve. Razvito Evropo so v veliki meri zavzeli izdelki iz Daljnega vzhoda, iz držav s ceneno delovno silo in pohištvena industrija v Evropi množično zapira svoja vrata. Alples izvažava v srednjo in vzhodno Evropo ter na trge nekdanje Jugoslavije, kjer pa se s vstopom Slovenije v Evropsko unijo obetajo dodatne carine. Tudi vpliv vojne na Bližnjem vzhodu se pri prodaji pohištva občuti, saj je psihološko mogoče razložiti, da v časih negotovosti marsikdo odloži investicije, kot je nakup pohištva. Pri planiranju za letošnje leto so bili z načrtom 8-odstotne rasti na lani dosežene nekoliko bolj previdni, prvi meseci letos pa kažejo dobro. Zagotovo je zanimiv in vreden razmisleka podatek o tem, da mora Alples po prekinitvi proizvodnje (z malo možnosti, da se obnovi) Meblove tovarne ivernih plošč, te plošče uvažati iz Avstrije. Zdrobljeno lesno maso torej uvažamo v Slovenijo, ki je po zadnjih podatkih najbolj gozdната država v Evropi!

Prosti petki v Alplesu torej niso znamenje krize, če seveda pod krizo ne razumemo vedno tršega boja za trg in vedno večjega potrebnega prilagajanja trgu. Franc Zupanc pravi, da so to novo politiko delovnega časa zaposlenim tudi razložili, dobro pa tudi bo, kot pravi, da se po petih letih, odkar je Alples prebrodil resno krizo, zavedo, da je v tržnem gospodarstvu, zlasti v recesiji, potrebno tudi takšno prilagajanje in strnitev sil.

Stefan Žargi

GOSPODARSKI KOMENTAR

Škodljiva pomoč iz EU

Dr. Robert Volčjak,
Ekonomski inštitut Pravne fakultete

V splošnem samo kakšni čudaški milijonarji, ki hočejo razdediniti svoje otroke, prisegajo na idejo, da je škodljivo, če nekdo kar tako dobi veliko denarja. Očitno pa tega ne verjamejo v Evropski uniji (EU). Njeni uradniki v Bruslju so zelo ponosni na svoje programe regionalne pomoči revnejšim predelom EU, tako imenovane strukturne in kohezijske sklade, v obdobju od leta 2000 do 2006 teže 213 milijard evrov. Regionalna pomoč tako bruseljski birokraciji služi kot živ dokaz evropske "solidarnosti", kjer bogatejši in naprednejši deli Evrope pomagajo revnejšim regijam. EU vztraja na stališču, da se učinkovitost takšne pomoči kaže v gospodarski rasti, ki jo je spodbudila v Španiji in Grčiji ter na Irskem in Portugalskem. Ni čudno torej, da je v večini držav premernic skorajda bogokletno spraševati se o slabih lastnostih regionalnih pomoči.

Najbolj očitna škodljivost pomoči se odraža v izkrivljanju trgov. Podjetja, ki s takšnimi pomoči nastajajo v državah prejemnicah, tako samo izkoriščajo dostopnost raznih subvencij in se le malo menijo za resnične potrebe trga. Še več, države prejemnice morajo običajno, če se želijo kvalificirati za pomoč, prispevati približno polovico stroškov za s strani EU financirani projekt. To pa države lahko zapelje, da denar svojih davkoplačevalcev porabijo za stvari, ki jih sploh ne potrebujejo, kar pa povzroča glavobole v državah, kot je Portugalska, ki ima zaradi ostrih proračunskih pravil EU že tako ali tako težave, zaradi strahu pred izgubo "evropskega denarja" pa pritiska na izgradnjo novih infrastrukturnih projektov z majhno uporabno vrednostjo. Nedavna študija v reviji Economic Policy je celo pokazala, da je končni rezultat lahko tudi izkrivljen gospodarski razvoj, saj programi v revnih regijah spodbujajo razvoj visoke tehnologije, namesto česar bi bilo morda bolje ostati pri osnovnejših dejavnostih.

EU zagovarja svojo politiko regionalne pomoči z dejstvom, da se revnejše evropske regije in države v zadnji generaciji vztrajno približujejo povprečju EU. Tako naj bi po podatkih Evropske komisije povprečni bruto domači proizvod na prebivalca v najrevnejših regijah iz 54 odstotkov povprečja EU v letu 1987 zrasel na 61 odstotkov deset let kasneje. Revnejše države, kot npr. Irska, so se povprečju približevale še hitreje od regij, a ravno v tem se skriva problem. Okrog 90 odstotkov EU pomoči gre regijam in ne državam. Revne regije se približujejo povprečju EU predvsem zato ker jih večina leži v revnih državah, ki rastejo hitreje kot evropsko povprečje. A v revnejših državah se razlike v bogastvu med regijami dejansko povečujejo. Z drugimi besedami to pomeni, da so tiste regije, na katere najbolj dežuje denar EU, na slabšem kot s strani EU manj favorizirani predeli iste države.

Nobena akademska študija pa verjetno ne bo imela večjega vpliva na bruseljske birokrate. Tisti med njimi, ki jim je naložena naloga promocije EU, pač vedo, da so programi, financirani s strani EU, njihov najboljši propagandni instrument. In kateri politik bi se uprl podpreti program, za katerega bo izstavil račun tujim davkoplačevalcem. Sicer pa imamo Slovenci z "denarjem za nerazvite" že kar precej izkušenj iz preteklosti, mar ne?

Teleinfos - prava povezava

Ljubljana - Jutri, v sredo, 9. aprila, v Cankarjevem domu v Ljubljani odpira svoja vrata osrednji dogodek na področju telekomunikacij in informacijske tehnologije v Sloveniji izobraževalno-sejemska prireditve Teleinfos. Prvi dan je namenjen poslovnim in strokovnim javnosti, medijem in posebej povabljenim, v ostalih dneh do vključno sobote pa bo vstop prost in brezplačen, kar so, za razliko od preteklih let, letos omogočili sponzorji prireditve. Letošnji Teleinfos bo potekal pod geslom "prava povezava", saj želijo prikazati najaktualnejše dosežke pri omrežjih in tehnologijah, možnosti povezav ljudi in organizacij, znanja in rešitev ter vsebin in tehnologij. Kot lani bo sejemski del obsegal parke telekomunikacijskih storitev in samostojne nastope najpomembnejših podjetij (skupaj je prijavljenih 54 razstavljavcev) na tem področju, pripravili pa so kar 70 različnih dogodkov, kot so izobraževalni seminarji ter delavnice o mobilnem internetu, prenosu videa, slike in zvoka, MMS in zabavnih vsebin. Za poslovneže in strokovnjake so pripravili poslovno konferenco o telekomunikacijskem trgu, tehnološko konferenco o gradnji omrežij, ki temeljijo na preklapljanju paketov, posebna pozornost pa je namenjena izobraževalnim predavanjem za učence, dijake, študente in učitelje, študentski konferenci na tematiko e-izobraževanja in študentski delavnici Telekomunikacije in prosti čas. Kot vsako leto bodo razpisali tudi tekmovanje za najboljšo mobilno aplikacijo in za najboljši šolski video.

S.Ž.

Elan je povečal število zaposlenih

Število zaposlenih v proizvodnji plovil so lani podvojili, letos pa so zaposlovali v proizvodnji smučí.

Begunje - Da je begunjski Elan uspel prebroditi krizo, je sicer splošno znano, manj pa tudi to, da zadnji dve leti tudi pospešeno zaposluje. Povečanje zmogljivosti v proizvodnji plovil je že lani zahtevalo dodatnih 130 delavcev, letos pa so ob ugodnih naročilih za smučí v preteklem mesecu in pol zaposlili že 110 novih delavcev. Posebnost na kadrovskem področju v Elanu je zagotovo ta, da imajo na kadrovskem področju po številu, nadvse skromno kadrovske zasledbo, saj ob kadrovskih storitvah, ki jih izvaja pogodbeni direktor splošno kadrovskega področja Boris Košir in njegova družba za kadrovska inženirir g- B&T Košir, tvorita kadrovsko službo le še svetovalka za razvoj kadrov in kadrovski referent.

B&T Košir, družba z neomejeno odgovornostjo za poslovno kadrovske inženiring obstaja že štiri leta. Boris Košir je bil v preteklosti zaposlen v kranjski Savi in Eliti, kjer si je pridobil izkušnje na kadrovskem področju. Prvo svetovalno delo je njegova družba P&T Košir opravljala v Peku v Trzinu, ko pa je Slovenska razvojna družba od hrvaških lastnikov odkupila Elan, se je B&T Košir usmerila in vključila v sanacijo te begunjske tovarne. Po izdelavi programa prestrukturiranja Elana na kadrovskem področju, je Boris Košir postal pogodbeni direktor splošno kadrovskega področja. Za 660 ljudi zaposlenih v Elanu je imel Elan v letu 2000 le enega kadrovskega referenta in po podpisu pogodbe o svetovanju in vodenju kadrovskega področja za skupino Elan, se je začel razvoj tudi te službe. Pri tem poudarja, da ne gre le za klasično kadrovske službo, pač pa postopno uvajanje novih projektov razvoja kadrov, razvoj sistema nagrajevanja in razvoja organizacijskega vedenja oziroma veččin v družbah skupine Elan. Družba B&T Košir, predvsem zaradi potreb razvoja kadrovske funkcije sodeluje tudi z drugimi podjetji, na primer s podjetjem za selekcijo in razvoj kadrov Profil, d.o.o. iz Ljubljane in svetovalno družbo Mercury international, d.o.o., saj,

kot pravi Košir, vedno bolj postaja spoznana resnica, da so kadri naš najpomembnejši resurs.

Po veliki krizi v letu 2000, ko ni bil še povsem gotov obstoj Elana in so bili izvedeni dve prisilni poravnavi, je Elan prebrodil krizo in sredi leta 2001 se je s povečevanjem proizvodnje začelo tudi dodatno zaposlovanje. Oba glavna proizvodna programa: proizvodnja smučí in proizvodnja plovil, sta izrazito sezonskega značaja in temu so prilagodili tudi zaposlovanje. Lani so v proizvodnji plo-

vil, potem ko so dogradili tudi prostore, število zaposlenih praktično podvojili - na novo so zaposlili 130 ljudi, letos od meseca februarja pa so v proizvodnji smučí zaposlili 110 novih delavcev. Pri tem kaže omeniti, da gre pri veliki večini za enostavna in srednje zahtevna dela, za katere je potrebno usposabljanje. Ob tem pa je zanimivo, da na trgu delovne

sile med Kranjem in Jesenicami delavcev že ni več enostavno dobiti.

Najpomembnejša naloga, s katero se bodo v družbi B&T Košir ukvarjali sedaj in v letošnjem letu, je nov način nagrajevanja - Vodenje s cilji. Uvedli bodo razvojne razgovore za vse zaposlene, poseben poudarek pa bo na razvojni in marketinški naravnosti in dodatnemu izobraževanju. Plače v Elanu že po tradiciji niso visoke, vendar počasi realno rastejo. Letos so se odločili za vstop v dodatno pokojninsko zavarovanje oz. varčevanje, redno pa izplačujejo tudi polni regres za letni dopust in božičnico. Kot pravi Boris Košir, je dejstvo, da gre zaradi narave dela za zaposlovanje za določen čas, za nekaj mesecev, ni več posebno moteče in v tem okolju že splošno znano in sprejeto. Postopoma se približujemo praksi onkraj Karavank, še dodaja, kjer velja podobna praksa tudi v njihovem obratu v Brnici.

Stefan Žargi

Stanovanjski kredit na klic

VOLKSBANK
ZAUPANJE NAS POVEZUJE.

Ljubljana: 01 53-07-590, 23-06-368
Maribor: 02 23-80-342
Celje: 03 42-87-802
Kranj: 04 20-13-884
Koper: 05 66-34-862

Pokličite in vse o našem stanovanjskem kreditu vam bomo zaupali na štiri oči. Nakup ali obnova hiše, stanovanja, vikenda, so pač preveč pomembne odločitve, da se ne bi oglašili pri nas.

www.volksbank.si
e-mail: stanovanja@volksbank.si

Volksbank - Ljubljana banka d.o.o., Dunajska 126 a, Ljubljana

JUB barvito ugodje bivanja
JUBIZOL fasada

V Španijo odhaja barvita Macarena

Na mednarodnem prvenstvu v mešanju pijač in Pokalu Bleda so nastopili barmani iz devetih držav. V Španijo odhajata Aleš Ogrin in Aleš Petek. Društvo barmanov Slovenije ima novo vodstvo.

Bled - Minuli konec tedna je Bled gostil 11. mednarodno prvenstvo v mešanju pijač za barmane, učence slovenskih srednjih šol za gostinstvo in turizem in novinarje ter 25. Pokal Bleda (v bližnjem Grand hotelu Toplice je sočasno potekalo mednarodno srečanje o alkoholni politiki!). Prenovljena restavracija Panorama je od četrtka do sobote dihala v ritmu glasbe in odlične predstave nastajanja okusnih in barvitih koktajlov. Barmani so s spretnostjo in veščino spet dokazali, da domišljija ne pozna meja.

Obiskovalce so najbolj navdušili nastopi petintridesetih poklicnih barmanov iz Nemčije, Slovenije, Švedske, Finske, Češke, Slovaške, Poljske, Hrvaške in z Madžarske. Tekmovali so v kategorijah after, before in long drink za Pokal Bleda. Komisija je pri posameznem koktajlu ocenjevala videz, okus in vonjave ter splošen vtis. V kategoriji long drink za Pokal Bleda je prvo mesto s koktajlom Spring fizz No. 1 osvojil **Blaž Vrtovec** (Ljubljana), druga je bila **Manja Audič** (Kranj), tretji pa **Marius Wojcieszki** (Poljska). V kategoriji after je bil najboljši **Aleš Ogrin** (Vrhnik) s koktajlom Najeto srce, drugi je bil **Mitja Acman**

(Šoštanj), tretji pa **Rastislav Kuban** (Slovaška), v kategoriji before pa so žirijo z dobrim receptom in večim delom prepričali: **Goran Hadžić** (Švedska), **Aleš Ogrin** (Vrhnik) in **Miro Petrevčič** (Bled). S strokovnim delom si je naslov najboljšega prislužil **Blaž Vrtovec**, skupni zmagovalec Pokala Bled pa je bil prepričljivo Vrhničan **Aleš Ogrin**, ki bo skupaj z Blejcem **Alešem Petkom** odpotoval na svetovno prvenstvo v špansko Seviljo. Ogrin, ki po okusu, aromi in izgledu svojih pijač spada v vrh slovenskih barmanov, se bo za mesto svetovnega prvaka potegoval s svojim koktajlom Macarena. In kakšen je re-

cept zanj? Tri centilitra svetlega ruma, 1,5 centilitra suhega vermute, 1,5 centilitra likerja rdečih pomaranč, 0,5 centilitra konjaka in enako količino likerja galliano. Temu pa morate dodati še dobro mero spretnosti in za piko na i še rezino pomaranče, češnjo in svežo meto.

Zelo skromna je bila tekmovalna zasedba novinarjev, saj se je v mešanju pijač pomerilo le 5 novinarjev, prvo mesto je osvojila **Urša Cvilak** z revije Pet zvezdic. Petkov nastop srednješolcev pa je bil mešanica samozavesti in treme. Svoje znanje je pokazalo osem ekip slovenskih srednjih šol za gostinstvo in turizem (SSGT), med njimi je bila tudi ekipa radovljiske šole, v kateri so nastopili dijaki **Bojana Mesojedec**, **Franci Skuber**, **Marko Bašelj** in **Gregor Zupan**. Njihovi so bili koktajli Ljubezenski napoj, White lady in God mother. "Tekmovanje se udeležujemo prvič in kar nekaj treme smo imeli med nastopom. Je pa enkratni občutek zastopati šolo pred občinstvom in strokovno komisijo. Z opravljenim delom smo zadovoljni, vendar so se tudi ostale šole dobro pripravile. Zahvaljujemo se tudi našemu men-

torju profesorju **Boristu Lindiču**. Občutek je dober in računamo na kakšen pokal," so po nastopu povedali dijaki radovljiske ekipe. Ekipno so bili najboljši dijaki SŠGT Maribor, posamezno pa v različnih kategorijah **Vesna Čirič** (SŠGT Maribor), **Tina Baškovič** (SŠGT Novo mesto) in **Barbara Puhan** (SŠGT Radenci).

Slovenski barmani spadajo v vrh svetovnega barmanstva, pred tremi leti so bili ekipni svetovni prvaki, leta 2001 so osvojili prvo mesto v posamezni kategoriji, lani pa so na Bledu gostili svetovno prvenstvo. Dodajamo še recept za dobrega barmana: strokovno znanje, splošna razgledanost in izkušnje, našeto dobro pretrese in okrasite z bogato domišljijo.

"Poklicni barmani so nam tokrat predstavili 105 novih napitkov, razvoj na tem področju pa zelo hitro napreduje. Prihodnost je v lahkih in dolgih pijačah, s precejšnjim delom brezalkoholnih pijač in s poudarkom na sadni okrasitvi. Z zadovoljstvom opažam, da je tudi strokovno delo dijakov čedalje boljše. Tekmovanje je dobro uspelo, ostaja pa priokus razočaranja nad ignoranco slovenskih proizvajalcev pijač,

Spretnosti in dobrih receptov pri nastopih poklicnih barmanov ni manjkalo.

ki v tekmovalnih očitno ne vidijo priložnosti za predstavitev svojih proizvodov," je dejal predsednik Društva barmanov Slovenije **Dušan Vrtovec** in kritično osvrknil Kebrov proti alkoholni zakon, zaradi katerega so tekmovalje lahko začeli šele po deseti uri.

Tekmovalci so prejeli knjige avtorjev Alfreda Polaka in Janeza Freliha Poznavanje pijač za

poznavačce in ljubitelje ter knjižico o mešanju pijač Aleša Ogrina. Ob zaključku prvenstva sta se z dosedanjih funkcij poslovila predsednik organizacijskega odbora **Avugst Trampuš** in **Dušan Vrtovec**. Slovensko društvo barmanov, ki ima 120 članov, bo odslej vodil **Dušan Furar** iz blejskega Grand hotela Toplice.

Renata Škrjanc, foto: Tina Dokl, Samo Vidic

Oglaševanje alkoholnih pijač

Kranj - Pri izvajanju zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili, je bilo vsaj na začetku precej nejasnosti, še zlasti glede oglaševanja alkoholnih pijač.

Na ministrstvu za zdravje so pojasnili, da se objavljane podatkov o kakovosti in drugih lastnostih alkoholnih pijač ter o prejetih nagradah in priznanjih v strokovnih revijah, ki niso namenjene končnemu potrošniku, ne šteje za oglaševanje. Seznanjanje potrošnikov o kakovosti alkoholnih pijač, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola, na prodajnih mestih in degustacijah je prepovedano, prav tako tudi uporaba promocijskega materiala, ki opozarja na tako močne alkoholne pijače. Predstavljanje alkoholnih pijač z več kot 15 odstotki alkohola v katalogih poslovnih daril je dovoljeno le v primeru, če katalogi niso namenjeni končnemu potrošniku. Objava podatkov o kakovosti in drugih lastnostih alkoholnih pijač je dovoljena v poslovnih stikih med izdelovalci in prodajalci. Trgovskih letakov, prospektov in biltenov ni treba označiti z opozorilom ministrstva za zdravje, a to le v primeru, če gre za alkoholno pijačo z manj kot 15 odstotki alkohola in če trgovec z njimi obvešča končnega potrošnika o cenah in drugih prodajnih pogojih.

C.Z.

Več poletov med počitnicami

V Aerodromu Ljubljana načrtujejo v letošnji poletni sezoni poleg rednih tudi več čarterskih poletov.

Brnik - Na letališču Brnik so v nedeljo, 30. marca, prešli na poletni vozni red, ki bo za redne lete vseh letalskih prevoznikov veljal do 25. oktobra. Poleg rednih načrtujejo poleti tudi več dodatnih čarterskih poletov, še zlasti med prvomajskimi in poletnimi počitnicami.

Poletni vozni red bo izšel kot priloga revije Aerodrom Ljubljana, objavljen pa je tudi na njihovih spletnih straneh, kjer so dodatno še informacije o morebitnih dnevnih spremembah letov in o načrtovanih čarterskih poletih. V poletni sezoni bodo z Brnika najpogostejše povezave s Frankfurtom, Münchnom, Zürichom in Dunajem, kamor so predvideni trije odhodi in prihodi dnevno. Največji čarterski promet pričakujejo med prvomajskimi in poletnimi počitnicami, verjetno največ v Španijo, na Malto, v Turčijo in Tunizijo. Število poletov bo odvisno tudi od pteka vojne v Iraku. Kot je ob tem povedal **Vinko Može**, predsednik uprave Aerodroma Ljubljana, jim letošnji promet v primerjavi z lanskim postopoma narašča, načrtujejo pa še nekaj dogovorov s prevozniki, tudi z nizko cenovnimi. Ker ni možno natančno oceniti, kakšne bodo posledice vojne v Iraku, je tudi težko napovedati, kdaj

bodo novi poslovni dogovori vplivali na povečanje letnega prometa.

Adria z novimi progami in leti

Slovenski letalski prevoznik Adria Airways bo v letošnji poletni sezoni na nekaterih progah v rednem prometu povečal število tedenskih letov. V Frankfurt in München bo letel trikrat dnevno, s čimer bo v sodelovanju z Lufthanso omogočil zelo dobre povezave naprej po Evropi in ostalem svetu.

Na Dunaj bo imel devetnajst letov na teden, v Zürich enajst, v Pariz devet in v Bruselj osem, vsak dan bo letel v London, Istanbul, Skopje, Prištino in Sarajevo, petkrat na teden v Tirano in Split, štirikrat v Amsterdam, trikrat v Kopenhavn, Moskvo, Tel Aviv in Ohrid, dvakrat v Podgorico, Manchester in Dubrovnik ter enkrat na teden v Dublin. Za polete v Beograd v Adrii niso dobili dovoljenja srbskih oblasti, zato bo na tej progi v poletni sezoni letel samo JAT.

S prehodom na poletni vozni red so uvedli tudi novo progno med Dunajem in Münchnom, na njej bodo leteli vsak dan. Na progi med Dunajem in Frankfurtom, kjer so doslej leteli

desetkrat na teden, pa so dodali še enajsti let in sicer ob nedeljah.

V poletni sezoni načrtujejo tudi rahlo povečanje čarterskega prometa. Adriina letala bodo z Brnika tedensko letela na grška letališča Heraklion, Chania, Rodos, Santorini, Samos, Karpatos, Lesbos, Mikonos, Krf, Zakintos, Preveza, Kefalonija in Atene, na turško Antaliyo, na italijanski letališči Neapelj in Olbia na Sardiniji, na španska letališča Menorca, Girona, Palma de Mallorca, Ibiza in Tenerife, v Tuniziji v Tunis in Djerbo, na Hrvaškem v Dubrovnik in Split ter na bolgarsko letališče Varna. Maja in junija bodo z graškega letališča čarterski leti na Rodos in v Barcelono.

Adria Airways, ki je februarja svojo floto okrepila še z osmim letalom, je lani kljub težkim razmeram v letalskem prometu prepeljala 814.156 potnikov ali za dva odstotka več kot v letu prej ter 4.620 ton tovora, kar je v primerjavi s predlani 11-odstotno povečanje. Poslovno leto je sklenila s 521 tisoč evrov dobička. Med štiriindvajsetimi letalskimi prevozniki, ki so včlanjeni v Evropsko združenje AEA, se je po točnosti uvrstila na sedmo mesto.

Cveto Zaplotnik

Piše Maja Poljanec

Premagovanje ruskega mraza

(XII. del)

Nedelja, 2. 3. 2003

Sonce je. Tako redka stvar. Tole nedelja bo krasna. Na srečo nimamo šole, kot so nam prej obljubljali. Privoščila si bom sprehod do morja, ki mu težko verjameš, da je morje. Ljudje se še vedno sprehajajo po njem, vsake toliko časa tudi kak drzen voznik z avtom zapelje nanj. Ladje pa stojijo v pristaniščih še vedno vkleknjene v led. Lepa bela, zmrznjena in s snegom pokrita Neva je dobila drug obraz. Skozi zimo so jo mimoidoči pokrili z odpadki. Čaka otoplitve, da se led raztopi, počisti gladino in jih odnese stran, ali na nov sneg, da pokrije odvržene steklenice in drugo šaro. Na obisku imam sošolko. Eno najlepših v razredu. Temno dolgolaso lepoticico iz Sibirije. Jenjo. Fantastično pevko, občutljivo igralko. Sveže pomladansko zaljubljen.

Petek, 7. 3. 2003

No, pa je minil teden. Taka je torej petersburška pomlad?!... Pred dvema dnevnoma je termometer spet padel na -21

in kar nisem mogla verjeti. Ruske zime niso samo mrzle, predvsem so dolge. Kar ne morem si več predstavljati poletja. Zdi se mi kot pravljica, slike iz otroških knjig. Dvomljivo sem danes prisluhnila radiu. Le -8 stopinj pod ničlo? No, bomo videli. Nič več ne verjamem. Tu je vreme neusmiljeno kaotično in človeka premeta sem in tja kot na podivjanem morju. Niti Rusi mi ne znajo nič pametnega povedati, ko jim jamram, kdaj bo toplo. Letos je bila ena bolj mrzlih zim. In posledično je mraz pokosil ves naš razred. Le polovica jih je hodila na predavanja ta teden. Vendar jih je večina danes čudežno ozdravela. Danes je namreč predvečer praznika. Dneva žena, 8. marca. Rusi ljubijo praznike. Teden dni prej vsepovsod prodajajo rože, čestitke, visijo napisi, na radiu nasveti, kaj podariti. Že jutraj, ko sem prišla še vsa zaspana na uro ruskega jezika, so se slišali veseli zvoki iz kabine. Na katedri proslavljajo! Ob 9. uri zjutraj?! Moja ura ruskega jezika je potekala normalno, razen tega, da sem zraven griz-

Ledena reka Fontanka. Čez njo hodim vsak dan v šolo. V ozadju krasen most, ob njem stoji čizek pižek - tisti mali ptiček, ki se je tako zelo napil vodke.

ljala čokolado in srkala gin s tonikom. "Profesorji nam že od ranega jutra čestitajo," mi pravi moja profesorica in vzdigne svoj kozareček. "No, torej imamo dolge in kratke pridevnike, vidiš." Premišljal o pridevnikih, rahlo omotično z napol popitim kozarčkom v roki sem se privlekla skozi sončno jutro v naš avditorij. Tam ni bilo še nikogar, a na vseh omaricah deklet je visela čestitka. In potem se je začelo.

Vsi so prihajali s prazničnimi nasmeški. Dekleta pa je kar nosilo po zraku: "Naš dan je, naš dan! Z nastupajušim praznikom!" je bilo slišati od vsepovsod. Pouk? Ah, kaj pa še! Če se ni opravičila profesorica, ker je hotela iti praznovat na katedro, pa so se opravičili študentje, ki so pripravljali "pozdravljence" dekletom svojega razreda. Tako je cel dan minil in pričakovanju. Soščolci so se zaprli v naš avdito-

rij in niso pustili vanj deklet do poznega popoldneva, ko se je začela igra. Me pa smo se sprehajale, prisluškovale, se skrivnostno nasmihale druga drugi in ugibale, kaj bo... Pa se nas je profesor za igro le usmilil - končali smo kako uro prej. Fantje so nas posadili ob rob avditorija. Pripravili so nam smešno predstavico, ki se je končala z vsesplošnimi čestitkami, goro hrane in pijače. In zabavo, ki se je zavlekla pozno v noč...

Sobota, 8. 3. 2003

Kar noče se mi vstati. Glava ni na svojem mestu, udi so težki. Pa se odvlečeš do kuhinje in spiješ zdravilno cedevito. Noč se ni končala v Akademiji. Tudi študentski dom je bil ves vznemirljen in na nogah. Včeraj zvečer sem spet pristala v internacionalni družbi. Koreja, Turčija, Rusija, Kitajska in Slovenija. In prav tako raznoliki hrani, pijači in glasbi. Zdraviljice so padale in jezik kar naenkrat ni bil več ovira. Saj veste, kako je. Izza okna pa kuka sobota. Še vreme ve, da je praznik. Zunaj je prekrasen sončen topel dan. In že stoji Omar ob mojih vratih z rožami in s sestavinami za zajtrk. Ha, kako lepo je biti ženska na osmega marca! In že se je dan zavlekel v popoldan. Počasi se vlečejo ljudje po hodnikih. Pomečkani. Počasni nezanesljivi gibov. Z napol zaprtimi očmi. Nekateri niti ne vedo, kako točno so pristali tukaj.

(Se nadaljuje)

Društvo s petsto članicami

Društvo Kmečkih žena Kranj je s petsto članicami eno najbolj množičnih na Gorenjskem.

Kranj - Medtem ko so občni zbori običajno precej suhoparno razpravljane o poročilih in resnih problemih, je bil petkov redni letni zbor Društva kmečkih žena Kranj ob njegovi deseti obletnici predvsem zanimiva prireditve, ki so se je poleg kmečkih žena udeležili tudi številni gostje.

Če bi bilo v kmetijstvu res tako dobro, kot skušajo nekateri prikazati, potem bi bil v vseh kmetijskih šolah naval, je menil predsednik kmetijsko gozdarske zbornice Peter Vrisk in dodal, da povsod, žal, ni tako. V dosednji županski karieri še nisem bil na tako obiskanem občnem zboru, je ugotavljal kranjski župan Mohor Bogataj in kmečkimi ženami obljubil finančno pomoč. Njegov županski kolega Ivan Štular iz Naklega je bil ob pohvalah tudi nekoliko kritičen, dejal je, da kmečke žene

ne Črv deluje na območju občin Kranj, Naklo, Cerklje, Preddvor, Jezersko in Šenčur, vključenih okrog petsto kmečkih žena. Lani so organizirale pet predavanj, sedem tečajev, osem ekskurzij, planinski pohod na Raduho, gorenjsko srečanje kmečkih žena, ogled gledališke predstave in dopust za "vikend" v toplicah, sodelovale pa so na razstavi Dobrote slovenskih kmetij in pogostile udeležence na različnih prireditvah. Pri njihovi dejavnosti so jim finančno pomagale občine ter tudi ministr-

Del udeležencev občnega zbora.

na nekaterih prireditvah v Naklem niso bile dovolj opazne. Direktor nakelske kmetijske zadruge Viktor Frelih je menil, da se kmetijam, ki imajo tako zagnane kmečke žene, ni treba bati za prihodnost. Vodja oddelka za kmetijsko svetovanje v kranjskem kmetijsko gozdarskem zavodu Stane Rupnik pa je kmetijam zaželel, da bi priznanja z državne razstave Dobrote slovenskih kmetij "unovčile" na trgu in si s tem povečale dohodek kmetij.

Kot je povedala predsednica društva Štefka Pavlin, je v društvo, ki pod mentorskim vodstvom kmetijske svetovalke Mile-

stvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Letos so z zimskim izobraževanjem že končale, ta mesec bo še tečaj iz higienskega minimuma, aprila in maja načrtujejo strokovne ekskurzije po Sloveniji in poleti družinski izlet v tujino, julija bo za članice in njihove družinske člane piknik, avgusta planinski pohod, oktobra pa bodo spet začele s strokovnim izobraževanjem - s predavanji o zdravstvenih problemih, ekološkem kmetovanju, integriranem pridelovanju in reševanju družinskih sporov ter s tečaji kuhanja, šivanja, fizioterapije, računalništva, aranžiranja daril ter izdelave čestitk in "buta-

Predstavitve starih oblačil.

ric". Na poročila ni bilo razprave, le ena od članic je predlagala, da bi organizirale tudi plesne tečaje; Jelka Rozman, ki je vodila občni zbor, pa je poročilo disciplinske komisije komentirala z besedami: "Nismo se ne teple in ne lasale."

Na zboru so s šopkom nagradili članice, ki so lani in letos na državni razstavi Dobrote slovenskih kmetij osvojile priznanje. Prejele so ga Olga Tičar z Zgornjega Jezerskega, Štefka Balanč iz Zgornje Besnice, Mija Murovec z Zgornjega Jezerskega, Marica Eržen iz Žabnice, kmetiji Jeglič

in Gregorc iz Podbrezj, kmetija Podjed iz Olševka, kmetija Markuta iz Čadovelj in Andreja Jagodic s Police.

Občni zbor so popestrili s kulturnim programom. Jure Sešek je slikovito predstavil Martina Krpana, nastopila je otroška glasbena skupina Navihančki, članice društva in še nekateri drugi pa so pod vodstvom Ane Žorž iz Škofje Loke na modni reviji predstavili oblačila, kot so jih nosili v obdobju od 1870. do 1950. leta.

Cveto Zaplotnik

Koriščenje Sapardovega denarja

Ljubljana - Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je z drugim razpisom iz programa Sapard, ki ga je objavila novembra lani, za naložbe v kmetijska gospodarstva, v predelavo in trženje kmetijskih in ribiških izdelkov, v razvoj dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah ter v izboljšanje infrastrukture na podeželju namenila nekaj več kot 2,3 milijarde tolarjev. Večino denarja, to je 1,55 milijarde tolarjev, bo prispevala Evropska unija v okviru predpristopne pomoči bodočim članicam, ostalo pa bo zagotovila država proračuna. Do 20. marca je na agencijo prispele 21 vlog, med njimi jih je bilo devet za razvoj dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah, sedem za izboljšanje infrastrukture na podeželju, tri za naložbe na kmetijah in dve za naložbe v živilsko predelovalno industrijo. Agencija je do omenjenega datuma sklenila z upravičenci, ki so izpolnjevali razpisne pogoje, devet pogodb. C.Z.

Predavanje o odnosih v družini

Češnjica - Društvo podeželskih žena Selška dolina bo v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo pripravilo jutri, v sredo, ob pol štirih popoldne v zadružni dvorani na Češnjici predavanje o odnosih v družini. Predavala bo Damjana Šmid iz Zavoda Modrin. C.Z.

Zmaga dijakov kranjske biotehniške šole

Na gorenjskem tekmovanju Mladi in kmetijstvo je zmagala ekipa Srednje biotehniške šole Kranj.

Planina pod Golico - Kmetijsko svetovalna služba pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj in podeželska mladina iz krajevne skupnosti Planina pod Golico sta v soboto zvečer pripravili pri Čopu na Planini pod Golico letošnje gorenjsko tekmovanje Mladi in kmetijstvo. Pokroviteljica tekmovanja, ki je bilo tokrat že dvajsetič, je bila Občina Jesenice.

Od osmih prijavljenih se je tekmovanja udeležilo šest ekip, ki so odgovarjale na vprašanja o skrbi za varnost in zdravje pri kmetijskih delih, o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji in o bontonu. Zmagala je ekipa Srednje biotehniške šole Kranj, za katero so nastopili Barbara Kunšič, Boštjan Knez in Tadej Kalan. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa Planine pod Golico v postavi Frančiška Trpin, Jožica Klinar in Rok Razinger, tretje in četrto mesto pa sta si z enakim številom točk razdelili prva in druga ekipa Škofje Loke. Za prvo ekipo so nastopili Tanja in Niko Kokelj ter Olga

Frlic, za drugo pa Simon Kokelj, Petra Arnolj in Damjana Peternelj. Peto mesto je zasedla ekipa Društva kranjske in tržiške podeželske mladine, šesto pa Plavški Rovt. Vse ekipe so prejele priznanja in praktične nagrade, zmagovalna ekipa pa bo zastopala Gorenjsko na državnem tekmovanju, ki bo 26. aprila v Svetem Juriju ob Ščavnici.

Tekmovanje, ki so ga domačini popestrili še s kulturnim programom, je lépo uspelo. Obiskovalci so povsem zapolnili prireditveni prostor, med gosti pa je bil tudi jeseniški župan Boris Bregant.

C.Z., foto: Samo Vidic

Zmagovalna ekipa z mentorico Natašo Šink.

Srečanje turističnih kmetij

Poljane - Škofjeloška enota kmetijske svetovalne službe bo jutri, v sredo, ob sedmih zvečer pripravila v gostilni na Vidmu v Poljanah tradicionalno Srečanje turističnih kmetij. Na srečanje so povabili vse, ki se na kmetijah v občinah Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri že ukvarjajo s turistično dejavnostjo ali o tem šele razmišljajo. Marija Ješe iz Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj bo predstavila pomen čiščenja in razkuževanja, pravilno uporabo čistil in razkužil na turističnih kmetijah ter HACCP sistem, ki zagotavlja visoko varnost pri pripravi hrane za goste. Po razpravi bo še večerja, za katero bo treba odšteti 1.600 tolarjev. Svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti Vanja Bajd Frelih sprejema prijave še danes, v torek, na telefonski številki 51 12 701. C.Z.

SANOVET d.o.o.
Veterinarska ambulanta Jesenice
Murova 1, 4270 Jesenice
Tel.: 5860-222

RAZPORED ZA CEPLJENJE STEKLINE ZA PODROČJE UPRAVNE ENOTE JESENICE

Cena cepljenja je 6.800 SIT. S seboj na cepljenje prinesite izkaznice!

Kraj	Datum	Ura	Mesto cepljenja
Rateče	10. 4.	12. 00	Centralni park, prostor
Podkoren	10. 4.	13. 00	Pri zbiralnici mleka
Kr. Gora, Log	10. 4.	14. 00	Pri gasilskem domu
Gozd Martuljek, Sr. vrh	10. 4.	15. 30	Pri starem Špiku
Belca	10. 4.	16. 40	Na običajnem mestu
Mojstrana, Zg. Radovna	10. 4.	17. 00	Pri KS Mojstrana
Dovje	10. 4.	18. 00	Pri zbiralnici mleka
Hrušica	11. 4.	14. 30	Pri gostilni Črnologar
Kor. Bela, Potoki	11. 4.	15. 30	Pri gasilskem domu
Javornik	11. 4.	17. 00	Pri trgovini
Bl. Dobrava, Lipce, Kočna, Podkočna	11. 4.	18. 30	Na običajnem mestu
Jesenice - mesto in bližnja neselja	12. 4.	od 8. 00 do 11. 00	V veterinarski ambulanti Murova 1
Planina pod Golico, Prihodi, Prihodi, Plavški Rovt	12. 4.	9. 00	Na parkirnem prostoru
Javorniški Rovt, Pristava	12. 4.	10. 00	Pri domu na Pristavi
Moste, Breg, Žirovnica	12. 4.	11. 00	Pri tehtnici v Žirovnici
Selo, Zabreznica, Breznica, Doslovče, Vrba, Rodine, Smokuč	12. 4.	12. 30	Pri KS Breznica

ZAMUDNIKI

Rateče, Podkoren, Kr. Gora, Log,	14. 4.	14. 00	Pri gasilskem domu v Kranjski Gori
Gozd Martuljek, Sr. vrh	14. 4.	15. 00	Pri KS Mojstrana
Dovje, Mojstrana, Belca, Zg. Radovna, Hrušica	14. 4.	16. 00	Pri trgovini
Javornik, Kor. Bela, Potoki	14. 4.	16. 30	Pri gasilskem domu
Koroška Bela, Potoki	14. 4.	17. 00	Na običajnem mestu
Bl. Dobrava, Lipce, Kočna, Podkočna	14. 4. in 15. 4.	od 15. 00 do 17. 00	V veterinarski ambulanti Murova 1
Jesenice - mesto in bližnja naselja	14. 4. in 15. 4.	od 15. 00 do 17. 00	V veterinarski ambulanti Murova 1
Cepljenje - posamezno:	Po predhodnem naročilu		
Moste, Breg, Žirovnica, Selo, Zabreznica	14. 4.	17. 30	Pri tehtnici v Žirovnici
Breznica, Doslovče, Vrba	14. 4.	18. 00	Pri KS Breznica

Za rejce goved tri nova plačila

Letošnja uredba o ureditvi trga z govejim mesom prinaša tri nova plačila: ekstenzifikacijsko premijo, klavno premijo za teleta in dodatno plačilo.

Kranj - Vlada je pred kratkim v okviru ukrepov letošnje kmetijske politike sprejela tudi uredbu o ureditvi trga z govejim mesom, ki določa premije, podpore skladiščenju ter intervencijski odkup in prodajo govejega mesa.

Vse letošnje premije po višini še za četrtino zaostajajo za evropsko primerljivimi plačili, rejci goved pa lahko uveljavljajo podpore za vse vrste ukrepov, kot jih kmetje v državah, članicah Evropske unije. Letošnja uredba v primerjavi z lansko prinaša tri nove ukrepe, to je ekstenzifikacijsko premijo, klavno premijo za teleta in dodatno plačilo.

Kot je razvidno iz uredbe, so do ekstenzifikacijske premije upravičeni rejci, ki bodo letos prejeli posebno premijo oz. premijo za krave dojilje, in obremenitev krmnih površin ne presega 1,4 glave velike živine (GVŽ) na hektar. Za izračun obremenitve je treba upoštevati vse govedo, staro pol leta ali več, ter ovce in koze, za katere se vlaga zahtevek. Krava dojilja, krava za prirejo mleka ter govedo,

staro več kot dve leti, šteje kot ena GVŽ, govedo, staro od pol leta do dveh let, 0,6 GVŽ, ovce in koze pa 0,15 GVŽ. Kot krmne površine ne štejejo površine, na katerih pridelujejo poljščine, za katere je možno uveljavljati neposredna hektarska plačila, ter krmne rastline, ki jih izključuje predpis o izvedbi letošnje kmetijske politike. Razpoložljive krmne površine morajo vsebovati najmanj polovice pašnikov.

Do ekstenzifikacijske premije so po uredbi upravičeni tudi rejci krav molznic, ki izpolnjujejo pogoj glede obremenitve krmnih površin, kmetujejo na hribovski ali gorski kmetiji in imajo na tem območju najmanj polovico krmnih površin. Država bo premijo izplačala le, če bo letos več kot polovica mleka prirejenega v hribov-

skem in gorskem območju. Kmet, ki želi uveljaviti ekstenzifikacijsko premijo, mora to označiti na zbirni vlogi, za krave molznice pa jo je skupaj z zbirno vlogo treba vložiti na predpisanem obrazcu do 30. aprila. Višina premije je 17.300 tolarjev na žival. Za letos jo bodo v celoti izplačali prihodnje leto, vendar najkasneje do 30. junija.

In kdo je upravičen do dodatnega plačila? Uredba določa, da je rejec, ki izpolnjuje pogoje za klavno premijo za klavno govedo, za te živali upravičen tudi do dodatnega plačila, razen za klavno teleta. Dodatno plačilo znaša 5.100 tolarjev na žival. Letošnja novost je tudi klavna premija za teleta v znesku 8.600 tolarjev za žival. Pogoj je, da so klavna teleta ob zakolu ali izvozu stara več kot en mesec in manj kot sedem mesecev in da imajo 160 kilogramov ohlajene klavne mase oziroma največ 290 kilogramov žive teže. Zahtevke za dodatno plačilo in za klavno premijo za teleta je treba vložiti na predpisanem obrazcu, in sicer za prvo polovico leta od 1. do 15. julija, za tretje četrtletje od 1. do 15. oktobra, za oktober in november od 1. do 15. decembra in za december od 1. do 15. januarja prihodnje leto. Država bo premije izplačevala od letošnjega 16. oktobra do 30. junija naslednje leto, praviloma v enem delu, lahko pa tudi v dveh.

Občni zbor društva Blegoš

Gorenja vas - Članice Društva podeželskih žena Blegoš se bodo v petek ob sedmih zvečer zbrale v Kulturnem domu v Gorenji vasi na rednem letnem občnem zboru. Kot sta v vabilo zapisali predsednica društva Marjeta Kokelj in svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti Vanja Bajd Frelih, bodo na zboru obravnavale poročilo o lanskem delu in letošnji program dejavnosti, zbor pa bodo popestrili otroška folklorna skupina Zala, Minka Markelj z Babjimi čenčami in skupina igralk s skečema Srečanje prijateljic ter Danes in pred sto leti. Po uradnem delu bo še večerja, igral pa bo ansambel Zala. Letošnji predlog za članarino je 1.500 tolarjev, za večerjo pa bo treba odšteti 1.400 tolarjev. C.Z.

Cveto Zaplotnik

Teško odvajanje slabih navad

Ste eden tistih, ki se jih trdno oklepa slaba navada, pa se je nikakor ne morejo znebiti? Se ne morete odpovedati cigaretam, prenašanju alkoholu ali katerikoli drugi škodljivi razvadi?

Anon je nekoč dejal: "Navade so kot udobna postelja; z lahkoto se spravimo noter, a le s težavo iz nje." Zakaj se jim je tako težko odpovedati? Kaj je tisto, kar nas tako močno sili, da delujemo na določen način, čeprav si tega ne želimo in vemo, da je takšno vedenje škodljivo.

Naše življenje je sestavljeno iz navad

Morda najprej to, kako do navade sploh pride. Pravzaprav je celo naše življenje sestavljeno iz navad. Kar pomislite, že jutro se začne z navadami. Česanje las, umivanje zob, oblačenje, priprava zajtrka, vse poteka precej avtomatično, kajne? Kako pa bi bilo, če bi se teh opravkov vedno učili znova. Pisati se naučimo le enkrat. Z vožnjo kolesa in avtomobila je podobno. Plin, zavora, sklopka, vožnja po pravem pasu, opazovanje prometnih znakov, ustavljanje pri rdeči luči, vse počnemo skoraj nezavedno in hkrati lahko razmišljamo tudi o drugih stvareh.

Vidite, sposobnost, da določene stvari prepustimo naši podzavesti in se jih navadimo, je naša pozitivna in ne negativna lastnost. Ljudje imamo s tem možnost, da privzgojimo dobre navade, ki so pomembne pri našem ustvarjanju. Strokovnjaki pravijo, da navade služijo zato, da sprostito miselni del možganov in na ta način damo možnost tistemu delu, ki je namenjen ustvarjalnemu mišljenju.

Zakaj se tako pogosto navzamemo prav slabih navad?

Veste, kje je največji problem? V tem, da imamo ljudje vedno možnost izbire. In vedno lahko izbiramo, ali bomo privzgojili pozitivne navade ali pa dopustili, da nas ukleščijo negativne. Žal se pogosto zgodi, da izberemo ravno drugo. Ste že kdaj razmišljali za-

kaj je tako? V življenju se moramo vzpenjati na gore, dosegati vedno nove vrhove, zakaj moramo s seboj vselej vlačiti teška in zavirajoča bremena v obliki slabih razvad? Naj vas nekaj vprašam. Bi za pet kilometrov dolgo pot uporabili avto ali bi se odpravili peš? Odšli bi z avtom, kajne? Zakaj? Ker je tako bolj udobno, imam prav? In ravno stremenje za občutki udobja in užitki je največkrat razlog, da se navzamemo slabih in škodljivih navad.

S slabimi navadami pogosto zapolnjujemo praznino, ki jo čutimo v sebi

Znanstveniki, ki proučujejo te pojave, ugotavljajo, da ima vsaka navada v osnovi pravzaprav neki pozitiven cilj. Grizenje nohtov se na primer začne zato, da se izognemo nevrozi. Prekomerno uživanje hrane v začetni fazi služi boljšemu počutju. Nadležna navada kroničnega pritoževanja prvotno človeku služi, da si znova pridobi moč, ki mu v življenju primanjkuje. Tako se navada začne. Z vztrajnim ponavljanjem takšnih in podobnih oblik vedenja se v naših možganih ustvari vzorec, ki sčasoma postane del nas in brez katerega ne moremo več normalno delovati. Tisto, kar nam je v začetku predstavljalo "zdravilo" proti stresu, bolečini in neudobju, kasneje postane past, ki brez da bi tako želeli, oblikuje in vodi naše življenje. Ali kot je dejal John Dryden: "Ljudje najprej ustvarimo naše navade, kasneje pa naše navade ustvarjajo nas."

K omejujočim navadam nas silita telo in um

Ko je navada vsidrana, nas k neželenu delovanju silita tako fizično telo, kot naš um. Recimo, da imate težave s prekomerno te-

lesno težo in se želite odpovedati sladkarijam. Mama domov prinese okusno čokoladno pecivo in en kos pripada tudi vam. Seveda nemudoma odklonite, saj ste se odločili, da boste hujšali in hrano omejili. A pecivo ostane na mizi in tisti kos obvisi pred vašimi očmi...

...vaše telo poskrbi, da najprej zaduhate vonj peciva, nato kemično reagira na zunanje dražljaje (vonj, oblika) in pošlje možganom sporočilo, kako pecivo dobro izgleda. Možgani si kmalu ustvarijo svojo podobo peciva, v vas vzniknejo občutki in predstave, kako pecivo jeste, kako slasten okus ima, kako dobro se počutite ob tem. Takšna reakcija še bolj spodbudi telo in ta začuti še večjo nujno po kolaču. Informacija znova pride nazaj do možganov in tako na-

Stremenje za občutki udobja in užitki je največkrat razlog, da se navzamemo slabih in škodljivih navad.

prej in tako naprej, dokler sila ni tako močna, da kos peciva preprosto vzamete in ga pojedete. Podobno je s cigareto, alkoholom in drugimi škodljivimi navadami.

Dobro, boste rekli, imam škodljivo navado in marsikaj sem že poskusil, da se je znebim. Zakaj za vraga, je to tako težko? Zakaj preprosto ne morem prekiniti s tem in živeti brez nenehne prisile po nečem, kar sploh nočem? Zakaj so slabe navade tako trdovratne? Po vsem povedanem si bomo na ta vprašanja odgovorili bistveno lažje.

Zakaj se torej slabih navad tako težko odvadimo?

Prvi razlog je ta, da slabe navade največkrat zapolnjujejo naše osnovne potrebe - potrebo po sprostitivih, ki nastane zaradi stre-

sa, in potrebo po sreči, užitku in ljubezni. **Ravno pomanjkanje ljubezni vodi do mnogih zasvojenosti.** Slabe navade, kot ste videli, v začetku nudijo precej udobno in priročno bližnjico do boljšega počutja, sreče in sprostitev. Seveda vemo, da obstajajo bolj zdravi načini, da dosežemo takšne rezultate, a omenjeni načini so najhitrejši in zahtevajo najmanj napora. Nič ni lažjega kot to, da sežemo po cigaretni škatlici ali odpremo hladilnik. Ker smo torej ljudje tako pogosto pod stresom in vselej srčno hrepenimo po sreči in ljubezni, le s težavo zamenjamo "znane" poti do teh občutkov z neznanimi in tako tvegane neudobje, trpljenje in občutke negotovosti. Drugi razlog, zakaj so navade tako trdovratne, je

ta, da so tako globoko vsidrane v naše mozgane. Ustvarili smo vzorce, ti so postali del našega življenja in telo se je prilagodilo našemu vedenju. Tako se dogaja, da ko želimo zamenjati negativno navado s pozitivno, se nam prva, ki je del nas, avtomatično preriva v ospredje in nam onemogoča razvijanje bolj zdravega vedenja. Spomnite se čokoladnega peciva.

Vsake škodljive navade se lahko odvadite

Ampak stvar vseeno ni tako črnogleda, kot je videti. Vse naše navade izvirajo iz glave, ne iz telesa in če zmremo obvladati um, potem nam lahko uspe karkoli.

John Dryden: "Ljudje najprej ustvarimo naše navade, kasneje pa naše navade ustvarjajo nas."

Ne le to, da se slabih navad odvadimo vedno, ko se za to odločimo, ampak tudi bistveno hitreje, kot si lahko mislimo. Lahko se odvadite kajenja, lahko se odveste pretiravanju s hrano, lahko se vzdržite alkohola, lahko se znebite katerekoli druge navade, ki vas zavira in bremeni. Nekaj idej o tem, kako to storiti in kako ustvariti nove, bolj pozitivne navade, si v Gorenjskem glasu preberite naslednji tork.

Nace Volčič
www.mojuspeh.com

Sedem lekcij, ki nas jih lahko nauči mačka

1. Imejte glavo pokonci in odprte oči. Čeprav so zadržane in nevsiljive, so mačke vedno na preži in jim nič ne uide. Človek se pogosto lahko nauči več, če je tiho in opazuje. Seveda ne morete biti neopazni ves čas, a včasih je to vseeno vredno poskusiti.

2. Vedno pristane na svojih nogah. Ne glede na to, ali izgubi ravnovesje ali pa je nepričakovano odrinjena iz varnega mesta, mačka vedno pristane na vseh štirih. Od nje se lahko naučimo, kako ostati hladen, kadar nas nekaj spravi s poti.

3. Vedite, kdaj je dobro pokazati kremplje. Kadar so mačke izzvane, vam dajo vedeti, da so se pripravljene postaviti zase s tem, da zapihajo ali zamahnejo s kremplji. Seveda se vam ni potrebno po mačje pretepati, dobro pa se je zavzeti zase, če je tako potrebno.

4. Jejite le takrat, ko ste lačni. Ne glede na to, kako mamljiva je njihova hrana in koliko je je še v

posodi, bo mačka vedno prenehala s cmokanjem takrat, ko bo sita. Ali lahko enako trdite tudi zase?

5. Nikoli ne dajte drugim vedeti, da se potite. Mačka ima tipičen obraz profesionalnega ig-

ralca pokra. Ne le, da nikoli ne veste, o čem razmišlja, ampak skoraj vedno izgleda, kot da se ima v popolni oblasti. Seveda vam ni potrebno zakrivati vseh vaših čustev, a kadar vas je strah ali ste nervozni, drugim tega vseeno ni treba pokazati.

6. Velikost ni pomembna. Ste kdaj opazili, da je v večini odnosov pes - mačka, prav mačka tista, ki nosi hlače? Nazorno nam pokaže, da se takšen položaj ne meri po moči ali velikosti, ampak po odnosu in osebnosti.

7. Bodite neodvisni. Za mačko običajno ni potrebno veliko skrbeti in nagiba se k čustveni samozadostnosti. Gre po svoje in se ne menja za zunanje pritiske. Njihova neodvisnost nas uči, kako pomembno je biti iskren s samim seboj, se zavedati lastnih moči in biti pogumni, kadar smo sami. Seveda je pomembno, da se za pomoč včasih obrnemo tudi k drugim, ki so nam blizu.

"Protialkoholna ključavnica" za švedske voznike tovornjakov

Alkoholni hlapi preprečujejo zagon

Švedske prometne oblasti so pričakovale, da bo naprava, ki preprečuje zagon motorja pijanim voznikom letos postala del obvezne opreme pri tovornjakih in drugih večjih gospodarskih vozilih. Na kakšno podobno rešitev bi lahko pomislili tudi snovalci slovenske prometne zakonodaje.

Severnjiaki, ki se že pregovorno v precejšnji meri posvečajo prometni varnosti, so se problema opitih voznikov lotili na izviren in zelo verjetno učinkovit način. Tako imenovana protialkoholna ključavnica sicer še nima mesta v

zakonodaji, vendar so jo trgovci tovornih vozil in avtobusov znamke Volvo začeli ponujati prevoznikom kot del dodatne opreme. Naprava, ki so jo preizkusile švedske cestne oblasti, je soraz-

merno preprosta. Pred vožnjo mora voznik izdihati zrak v ustnik merilnika stopnje alkoholiziranosti, ki je povezan s zagono ključavnico vozila, ne moti pa računalnika, ki skrbi za delovanje ostalih pomembnih naprav. Če

merilnik zazna prisotnost alkoholnih hlapov, motorja ni mogoče zagnati pet minut, nakar je potrebno ponoviti preizkus, in če je rezultat nespremenjen, je potrebno vozilo privleči do servisne delavnice. Tam z izbrisanjem podatkov iz naprave deblokirajo ključavnico in vozilo je spet operativno.

Takšen pregon alkohola iz vrst poklicnih voznikov bo slednje verjetno prisilil, da bodo svoje delo opravljali trezni. Na švedskih cestah je namreč v povprečju vsak dan 16.000 opitih voznikov in mnogi sebe in druge udeležence

spravljajo v nevarnost. Zanimanje za protialkoholno ključavnico je veliko in z njo so doslej opremili okoli 1500 vozil. Največ zanimanja je med prevozniki, ki opravljajo prevoze šolskih otrok, taksisti službami in prevozniki podjetij, ki prevažajo nevarne snovi. Naprava, ki deluje v zelo širokem temperaturnem razponu (od -45 do + 85 stopinj Celzija), stane 17.500 švedskih kron, kar je v primerjavi s posledicami prometnih nezgod, ki jih lahko prepreči, skoraj zanemarljivo.

M.G.

Če ne gre prvič, voznik lahko poskusi še enkrat čez pet minut. Če naprava tudi potem zazna prisotnost alkohola, mora vozilo na deblokado zagona motorja v servisno delavnico.

Utrujenim nogam pomaga elektrika

Zlojljivo kolo z elektromotorjem je vsestransko uporabno za vožnjo po mestnih središčih ali v podeželski okolici.

Kdor ne mara avtomobilov ali motociklov, mu bo morda všeč zlojljivo kolo, ki mu lahko namestimo tudi elektromotor. Tako so mislili pri francoskem Renaultu, ki je sicer precej bolj znan po proizvodnji avtomobilov, že nekaj časa pa se precej intenzivno ukvarja tudi z dvokolesniki.

Zlojljiva kolesa so bila pred časom zelo v modi, potem pa je njihov sloves zamrl, saj so si proizvajalci izmislili predvsem lahke materiale in s koles odvzeli (ne)potrebno navlako. Zapping, kot se imenuje Renaultov dvokolesnik, pa predstavlja vrnitev tovrstnih vozil, ki so zelo prikladna za uporabo v mestnih središčih in na podeželju, med kampingarjem ali križarjenjem s plovilom. Zapping tehta le 9 kilogramov in še enkrat toliko, če mu je dodan elektromotor, ki za delovanje uporablja energijo, ustvarjeno z vrte-

njem pedal. Njegova moč znaša 230 kilovatov, dodana baterija pa zadošča za 15 - kilometrsko razdaljo. Električna pomoč je seveda najbolj dobrodošla pri premaganju vzponov ali ko je kolesar

utrujen. Osnova izvedba stane 640, "elektrificirana" pa 1350 evrov. Po zappingu je žal potrebno v tujino, svaj slovenski Renaultovi trgovci dobrodošla pri premaganju v svojem programu.

M.G.

Rabljena vozila

Na našem pokritem centru na Laborah v Kranju vas čaka največja izbira rabljenih vozil vseh znamk in letnikov (več kot 80 vozil).

Znamka in tip	Letnik-barva	Cena V Sit
Megane Scenic 1,9 d k,abs,sv,cz...	2002 bela	3.490.000,00
Opel Frontera 3,2 vsa oprema	1999 rdeča	3.790.000,00
Megane 1,9 dci fairway k,abs,sv,cz,es..	2002 srebrnozlata	2.980.000,00
VW Sharan 1,9 tdi k,abs,sv,cz...	1997 siva	2.660.000,00
Ren. Megane break 1,9dci k,abs,sv,cz...	2001 met.rdeča	2.550.000,00
Renault Clio 1,2 16v dyn. k,abs,sv,cz...	2003 zlata	2.250.000,00
Renault Thalia 1,4 16v expres. sv,cz,es	2002 met.modra	1.790.000,00
Renault Master tov. 2,5d sv,cz	1998 bela	1.780.000,00
Renault Clio 1,2 16v auth. abs,sv,cz...	2002 črna	1.750.000,00
Renault Thalia 1,4 16v expres. sv,cz,es	2002 srebrna	1.730.000,00
Alfa 146 1,6 k,abs,sv,cz,es..	1998 rdeča	1.340.000,00
BMW 318 1,8 k,abs,sv,cz...	1993 zelena	1.280.000,00

REMONT

SERVISNO PRODAJNI CENTER KRANJ, LJUBLJANSKA 22
D.D. KRANJ
Centrala: 04/20 15 240

RENAULT

www.alpeditour-remont.si

Za vozila v garancijo vam jamčimo:

- BREZPLAČEN PREIZKUS
- 45 TOČK KONTROLE NA VOZILU
- TEHNIČNO KONTROLO VOZILA PO 2000 PREVOŽENIH KILOMETRIH
- POMOČ NA CESTI, VLEKO ALI POPRAVILO
- 3 MESEČNO TEHNIČNO GARANCIJO

LEGENDA:
- G: VOZILU Z GARANCIJO
- K: KLIMA
- SV: SERVO VILIAN
- CZ: CENTRALNO ZAKLEPANJE
- R: RADIO
- ES: ELIJKATE DIVIG STERIL
- ABS: ABS

Vse za vaš avto na enem mestu:

- Prodaja vozil Renault
- Vzdrževanje vozil
- Najem vozil
- Vleka vozil
- Zavarovanje in registracija vozil
- Odkup in prodaja rabljenih vozil
- Tehnični pregledi osebnih tovornih in priključnih vozil

Test: Opel Astra 2.2 16 V DTI N'Joy

Jesen je lahko tudi drugačna

Na jesen svojega življenja bi rad vsak človek ostal čim bolj vitalen in aktiven. Morda je primerjava neumestna, ampak tudi v avtomobilskih tovarnah si želijo, da bi njihovi modeli, za katere je že znan datum upokojitve, do konca ohranili aktivno vlogo in se s tekmeči enake starosti ali celo mlajšimi enakovredno borili za prodajne številke in tržne deleže.

Tudi Oplovemu modelu astra se nezadržno bliža čas slovesa in v razvojnih oddelkih pospešeno pripravljajo naslednika. To pa seveda še ne pomeni, da so astro odpisali; nasprotno, z drobnimi oblikovnimi osvežitvami in s posodabljanjem tehnike si pri Oplu prizadevajo, da bi ostala v igri pri lovu na

kupce avtomobilov spodnjega srednjega razreda. Omembe vredna novost je tudi večji in močnejši turbodizelski motor, ki je v staro vsajen zato, da bi nadoknadila Oplov zaostanek pri tovrstnih pogonskih strojih in seveda predvsem zato, da bi bili potolaženi tisti, ki hočejo imeti štirikolesnik z

dobrimi zmogljivostmi in hkrati z "naftno" gospodarnostjo.

★★★★ **Zunanost:** kakšne posebne oblikovne revolucije zdajšnja generacija astra ni prinesla s seboj že pred petimi leti, ko je prišla na ceste in že takoj je imela veliko dela s svojima dvema močnima neposrednima tekmečema. Zunanja podoba sicer še ni povsem staričkava, jo pa že precej načel zob časa in nekatere poteze so že kar daleč od tistega, kar so Oplovi oblikovalci pokazali pri novjših izdelkih. Delno priletnost rešuje pestra ponudba karoserijskih različic, med katerimi je najbolj zaželena petvrtna, ki je videti dovolj dinamična in je hkrati prostorsko naravnana družinskim potrebam.

★★★★ **Notranost:** velja enako kot pri zunanji podobi: v astrini notranosti bi težko našli kaj posebno izstopajočega, vendar je skoraj vse na ravni solidnega povprečja. Najbolj navduši prostornost, ki tako vozniku in potniku spredaj kot tistim, ki so jim dodeljena meta na zadnji klopi, omogoča udobno sedenje in občutek, da se vozijo v večjem avtomobilu. Prednja sedeža sta čvrsta in precej dobro oprimeteta telo, voznik s pomočjo višinske nastavitve lahko hitro najde ustrezen položaj in če njegove noge le niso predolge, se tudi za njegovim hrbtom ne bo godilo slabo. Pred voznikovimi očmi je pregledna in germansko urejena armaturna plošča, ki ji glede uporabnosti ni mogoče očiti

tati skoraj ničesar, razen zoprne in neugledne belkaste oranžaste osvetlitve, od katere pri Oplu nocoje odstopiti. V to poglavje pripomb sodi tudi zaslon, ki služi potovalnemu računalniku, katerega upravljanje je za hiter pregled informacij nekoliko preveč zapleteno. Pogled na prtljažnik razkriva, da je prtljagi in tovoru namenjen dokaj velik, vendar nič izjemen prostor in kdor ima večje zahteve, naj se rajši odloči za kombihevsko različico. Nekaj je mogoče postoriti s podiranjem zadnje klopi, a s tem odpade možnost hkratnega prevoza petih potnikov. ★★★/★★ **Motor:** 2.2-litrski turbodizelski štirivaljni je presajeno srce iz Oplovega večjega modela vectra. Srčna kirurgija je bila v tem primeru načrtovana dobro, izvedena pa povprečno, kajti ta pogonski stroj je v astri mnogo bolj hrupen kot v večji sestri in povzroča več treslajev, kot bi se spodobilo za zdajšnje dizelske čase. Motorju seveda ni mogoče zanikati zmogljivosti, ki so ne glede na dejstvo, da ne zmore naj-sodobnejše tehnologije, povsem prepričljive. Zelo enakomerno razporejen motorni navor vozniku omogoča lenarjenje s prestavno ročico, zlasti v nižjem območju vrtljajev pa si lahko privoščiti tudi živahnije pospeševanje. Naftna žejša se v povprečju giblje pod 8 litri na 100 kilometrov, glede na režim vožnje pa lahko za slabega pol litra niha navzdol in za skoraj cel liter navzgor.

Tako kot na zunanosti tudi v potniški kabini razen zadovoljive prostornosti astra ne ponuja nič izjemnega.

★★★★ **Vozne lastnosti:** Astra ima dobro ugašeno podvozje in za zanesljivo lego na cesti spet največ zasluga pripada dolgi medosni razdalji. Avtomobilu se čuti, da je bil podvržen germanski vzgoji, zato je vzmetenje precej čvrsto, blaženje kratkih cestnih grbin pa še vedno dokaj udobno za udobje potnikov. S hitro vožnjo v ovinke astra nima večjih težav, ne glede na to, da je večji dizelski motor nekoliko težji od drugih pogonskih strojev, ki se vrtijo v tem avtomobilu. ★★★ **Končna ocena:** Astra z najmočnejšim turbodizelskim motorjem sodi v sivo povprečje svoje avtomobilске skupine. Z nobeno lastnostjo izrazito ne odstopa, a hkrati ustvarja vtis, da gre za vsestransko soliden izdelek. Če bi pri Oplu že imeli turbodizelski motor z novejšo tehnologijo in če bi pri določanju cene upoštevali tudi priletnost avtomobila, bi bila slika (in ocena) verjetno nekoliko drugačna.

Matjaž Gregorič

Legenda:

★★★★★ odlično
★★★★ dobro
★★★ povprečno
★★ zadovoljivo
★ slabo
/ vmesna ocena

Oplovo astro, ki je že zaplula v jesen svojega avtomobilskega življenja, v doglednem času čaka zamenjava, doslej pa je bila deležna več tehničnih kot lepotnih popravkov.

TEHNIČNI PODATKI

vozilo:	.....	kombilimuzina, 5 vrat, 5 sedežev
mere:	.....	d. 4.110, š. 1.710, v. 1.420 m
medosna razdalja:	.....	2.605 m
prostornina prtljažnika:	.....	370/1230 l
teža praznega vozila:	.....	1250 kg
dovoljena skupna teža:	.....	1770 kg
motor:	.....	štirivaljni, turbodizelski, 16V
gibna prostornina:	.....	1240 ccm
moč:	.....	92 kW/125 KM pri 4000 v/min
navor:	.....	280 Nm pri 1500 v/min
najvišja hitrost:	.....	203 km/h
pospešek od 0 do 100 km/h:	.....	9,9 s
poraba EU norm.:	.....	8,4/4,6/6,0 l/100 km
maloprodajna cena:	.....	4.115.151 SIT
zastopnik:	.....	Opel marketing, Ljubljana

OPEL ASTRA 2.2 DTI 16 V N'JOY in bližnji tekmeči

model	maloprodajna cena
CITROËN XSARA 2.0 HDi exclusive (81 kW)	3.760.000 SIT
VOLKSWAGEN GOLF 1.9 TDI highline (81 kW)	4.569.380 SIT
PEUGEOT 307 2.0 HDi XSi (81 kW)	4.821.000 SIT

Poleti bo BMW poslal na ceste novo serijo 5

Samozavesten prihod pete generacije

Poletje bo za bavarsko BMW izredno delovno, saj bo takrat naredena njihovih glavnih letošnjih novosti, nova, že peta generacija serije 5. Novinec se bo oblikovno delno navezoval na večjo serijo 7, sicer pa bo prinesel s seboj kup inovativne tehnologije.

Nova serija 5 z odhajajočim modelom nima neposredne povezave, saj nadaljuje BMW-jevo oblikovno usmeritev, začeto z limuzino serije 7, ki sicer ni povsod naletela na topel sprejem, kljub

temu pa so se v tovarni odločili za postopno preobrazbo. Pri novi limuzini bo posebej izrazil športno zaobljen nos z obvezno leđvičasto masko hladilnika in z zavihanima žarometoma, nato pa sledijo dokaj stroge bočne linije in manj kontroverzen zadek kot pri večji seriji.

V začetku proizvodnje bosta za pogon skrbela dva bencinska in en dizelski motor. V različici 520i bo 2,0-litrski (170 KM) in v 530i 3-litrski bencinski šestvaljni (231 KM), družbo pa jima bo delal 3-litrski šestvaljni turbodizel (218 KM) z drugo generacijo visokotlačnega vbrizga goriva po skupnem vodu. Oktobra bo motorna paleta dopolnjena še z 2,5-litrskim šestvaljnikom (192 KM) v različici 525i in s prestižnim 4,4-litrskim osemvaljnikom v 545i, ki bo limuzino poganjal kar s 333 konjskimi moči.

Nova limuzina prinaša s seboj vrsto sodobnih tehnoloških reši-

tev. V potniški kabini bo voznika pričakala dramatično modernizirana armaturna plošča skupaj z drugo generacijo komunikacijskega sistema iDrive. Aluminijasta žarometna luč z zmanjšano težo za celih 65 kilogramov v primerjavi s predhodnikom, med drugim pa bo na voljo tudi aktivni volan z ohranjen mehaniko povezavo med krmilnim mehanizmom in kolesi, ki izboljšuje voznikovo občutenje povratnih informacij s ceste in povečuje zanesljivost. Novost so tudi prilagodljivi žarometi s 15-stopinjskim zamikom snopa in inovativne zadnje luči z led diodami, katerih svetilnost se bo povečevala skladno z močjo zaviranja.

Na večini evropskih trgov bo novi BMW serije 5 svojo prodajno pot začel poletiti, pri slovenskem zastopniku Avto Aktiv pa ga pričakujejo jeseni; cene za zdaj še niso znane.

Matjaž Gregorič, foto: BMW

Slovenski avtomobilski trg v prvi letošnji četrtini

Okrevanje ali načrtno zavajanje?

Statistika je v marcu zabeležila 5.602 registraciji novih osebnih avtomobilov, kar pomeni letošnji najboljši prodajni mesec in skupni izkupiček 15.276 enot v prvi četrtini. Kljub statistično ugodni sliki, poznavači opozarjajo, da je med registracijami veliko "kloniranih" avtomobilov in da je realnost precej drugačna.

Prodaja novih avtomobilov je letos že ves čas v vzponu, saj je bilo januarja prodanih 4.606, februarja 5.068 in marca 5.602 nova avtomobila. Toda akterji na slovenskem avtomobilskem trgu opozarjajo, da statistika beleži tudi večkratne enodnevnne registracije enih in istih avtomobilov, ki se kasneje prodajo kot rabljeni, ali pa jih slovenski avtomobilski zastopniki izvozijo v države, kjer lahko dosežejo ustrežno ceno. Koliko je zastopnikov, ki se ukvarjajo s takšnim "poslom" in kakšna je "statistična napaka" zaradi avtomobilov, ki so sicer bili registrirani, vendar nanje niso nikoli pritrtili registrskih tabli, uradno ni znano. Zelo verjetno pa je, opozarjajo pri nekaterih znamkah, da je tako imenovanih kloniranih avtomobilov vsak mesec kar okoli 10 odstotkov, kar z drugimi besedami pomeni, da novi štirikolesniki letos še težje najdejo pot do kupcev kot lani.

Ne glede na zakulisno dogajanje je v razmerjih med posameznimi znamkami letos prišlo do sprememb v razstvitvi. Pom treh mesecih je trdno na vrhu še vedno Renault, ki mu sledita drugi Volkswagen in tretji Peugeot, na presenetljivem četrtem mestu pa je Škoda, ki je uresničila že dobro polovico lanske prodaje. Citroen se zaenkrat oklepa petega mesta, Fiat je padel za dve stopnički in je šesti, Opel ostaja na sedmem, Hyundai na osmem in Seat na devetem mestu, medtem, ko je na notranji meji desetice Ford. Prva znamka s perestiznim prdznakom je Audi na enajstem mestu, takoj za njim je prva japonska znamka Toyota, opazen je vzpon Daewooja na trinajsto mesto, navzgor pa grdo tudi Nissan, mazda, Mercedes-Benz, Honda, BMW, in še nekateri drugi.

Matjaž Gregorič, vir: MNZ, obdelava: Avto Triglav

Ne čakaj na maj!
Ob nakupu Thalie Air v mesecu aprilu
prihranite 450.000 SIT

BON BON
RENAULT

V akciji Renault Bonbon ob nakupu Thalie Air prihranite 450.000 tolarjev! Thalia Air vas bo prepričala z visoko stopnjo varnosti in udobja, dinamičnimi bencinskimi in dizelskim motorjem, največjim prtljažnim prostorom v segmentu in brezplačno klimatsko napravo!

www.renault.si

Odraslim vstop prepovedan

Ana Cergolj

Vaši prispevki že počasi kapljajo v naš nabiralnik in danes objavljamo prvega: Adi Smolar v svoji pesmici pravi "Jaz ne grem v šolo!" in z njim se strinja tudi Polona.

Še vedno velja naša aprilska nagradna akcija - vsi, ki boste poslali svoj prispevek na Gorenjski glas, Zoisova 1, 4000 Kranj ali na elektronski naslov ana.cergolj@g-glas.si, vas čaka na Tednu mladih v Kranju, ki bo v začetku maja, **sladoled zastoj**.

Torej, zimskega spanja je nepreklicno konec, zato hitro svinčnik v roke (ali pa tipkovnico pod prste) in pišite mi.

ANA

Otroška peresa

Jaz ne grem v šolo

Pravijo, da je jutranji spanec najslajši. Jaz se s tem čisto strinjam, saj odkar hodim v šolo, rada spim malo dlje. Nekega jutra pa se mi je zgodilo tole:

Bilo je lepo zimsko jutro. Sonce še ni vstalo, da bi stopilo sneg pred našo hišo. Jaz sem zadovoljno spala v svoji postelji in sploh nisem slišala, kdaj mi je zazvonila budilka. Potem sem se zbudila, da bi pogledala na uro. "Pet čez osem!" sem zakričala. Takoj sem videla, da si moram za mami izmisliti zvijačo, da mi ne bo treba v šolo. Ko sem prišla v kuhinjo, je mami že sedela za mizo. Rekla sem ji, da se zelo slabo počutim, in da me bolita glava ter grlo. Mami mi je dala tablete proti glavobolu. Čez nekaj minut sem imela občutek, da me glava ne bo bolela še naslednjih nekaj let.

To je bil dogodek, ki ga ne bom nikoli pozabila. Pa tudi ga nisem nikomur zaupala. Toda kmalu po tistem sem zares zbolela. Mislim, da zaradi tistih groznih tablet proti glavobolu. Le dve stvari pa sta bili dobri: tisti dan so bili z menoj vsi prijazni in še glavno - ni mi bilo treba v šolo.

Pa samo poskusite reči, da ta moja namišljena bolezen ni bila dobra!

Polona Sušnik, 6.a
OŠ Šenčur

Cukrček

Rok Benkovič:

"Letos še nisem bil v šoli!"

Rok je pri 17 letih najmlajši član A reprezentance smučarskih skakalcev. Pravi, da če bi moral izbirati med občutkom, ko je sredi dobrega poleta, in tistim, ko si noro zaljubljen, bi zaenkrat še izbral prvega.

Rok, ko prideš domov s tekme - ti domači nosijo "štrudl na kavč" ali te opomnijo, da pospravi sobo?

"Mislim, da so kar prijazni in je bolj "štrudl" kot pa soba. Potem pa pride tudi to - kasneje."

Najbrž kar veliko manjkaš v šoli?

"Ja, letos sploh še nisem bil tam. No, dvakrat sem šel samo malo pogledat."

Zdaj je sezona končana. To pomeni, da sem te danes zmotila pri učenju?

"Ja, sedaj se bom res ves čas učil. Danes se še nisem, ampak se še bom. Da bom lahko sploh nadoknadil, kar sem zamudil."

Se kdaj učiš, ko potujete na treninge ali tekme?

"No, ja, recimo, da se tudi včasih zgodi."

Na katero šolo hodiš?

"Na Gimnazijo Šiška."

Ti profesorji kot vrhunskemu športniku kdaj pogledajo skozi prste?

"Ah, narediti moram ravno tako vse kot drugi. Je pa res, da imam individualne ure; lahko rečem, da mi "grejo na roko"."

Te ljudje na ulici že prepoznavajo?

"Ja, me. Ampak ne še vsi."

Ti je všeč pozornost navijačev in oboževalcev?

"Pravijo, da to spada zraven. Če dobro skačeš, moraš dati tudi kakšen avtoogram. Jaz poskušam ustreči vsem."

Vas v reprezentanci učijo, kako se obnašati v javnosti?

"Enkrat smo imeli en tečaj. To je vse."

Obstaja kakšen Rok Benkovič fan club?

"Na tekme pridejo navijati moji klubski kolegi iz Mengša."

Ko si bil mlajši, si verjetno v živo gledal skoke v Planici ...

"... vedno, vedno sem jih šel gledat!"

Si že takrat vedel: "Enkrat bom tudi jaz tam skakal?"

"Ja, predvsem zadnje leto, ko mi je šlo res dobro."

Kako to, da si toliko boljši od svojih vrstnikov? Več talenta?

"Nimam pojma. Trudimo se vsi, ampak meni je uspelo malo prej."

Kdo skrbi za tvojo kačo, ko te ni doma?

"No, saj v bistvu ni treba veliko. Le prižigati lučko in menjati vodo. Predvsem sestra, tudi mami včasih."

List iz dnevnika

Torek, pomed, dnevnik sedmošolca

Tale pomed je res zmešala vse punce v našem razredu. Tisto vreščanje, ki me že tako ali tako živcira, je postalo zadnje dni nezno. Pa ne samo to. Ko sem prišel danes v šolo, me je ob pogledu na Nino, ki je drugače čisto ok - no, še več kot ok ... No, vsaj tako se mi je zdelo do danes. Potem pa ... oranžna? Ne Nina, ampak njeni lasje. Kaj je puncici padlo na pamet? Seveda sem pomislil na kakšen nesrečen eksperiment pri kemiji, ampak ona sploh ni dajala takega vtisa. Kar bi jaz vsekakor skrtil pod kapo, je ona ponosno razkazovala. Z Majo (a morata res ves čas tičati skupaj) sta se sprehajali - ali bolje rečeno paradirali - po hodnikih mimo zgroženih pogledov nas - ljudi z okusom. Sem že omenil, da je bila včasih čisto ok?

Ko sta šli mimo mene, sem se seveda po najboljših močeh trudil nadeti na obraz izraz "tosemi-nezdiničposebnega", ampak ko se je Nina obrnila proti meni, sem naenkrat sredi njenega oranžnega slamišča zagledal še en pramen - ZELENI!
(se nadaljuje)

Mi pa mislimo tako...

Kakšen je dober učitelj, dobra učiteljica? Vsem tistim učiteljem in učiteljicam, ki to še niste, svetujemo učenci 1. razreda OŠ Besnica.

Tak, ki nam da malo naloge, da imamo čas za zaljubljenost. Neje M.

Tak, ki ne da preveč naloge in se smeji. Rok

Tak, ki ne da preveč naloge in deli bonbone. Lovro

Prijazen, dober, nasmejan in ima rad rože. Sara H.

Tak, ki nas veliko nauči. Maja

Tak, ki bi nam nikoli ne dal domače naloge in bi bila šola samo ob sredah. Gregor

Tak, ki bi nam nosil bonbone, se smejal in nas veliko naučil. Jera

Tak, ki nam veliko pove in nas veliko nauči. Sara T.

Kaj odgovoriti otroku, ko vpraša o vojni?

Medtem ko po vsem svetu vlada razdor, ko se vrstijo prepiri med narodi, nasilje in se podžiga vojna v vedno novih in vse bolj krutih razsežnostih, ljudje komajda opazimo, kako se v naše misli usedajo dvomi in strah.

K temu nas spodbujajo dnevni mediji, katerih vojne in nasilje so že dolgo časa osrednja tema in seveda, ne moremo si kaj, da ne bi bila to tudi stalna rubrika vseh naših pogovorov in razprav z drugimi.

Vsa ta poplava informacij nedvomno zajame tudi otroke, od tistih najmlajših, do nekoliko starejših, ki si vsak s svojimi predstavami vojno razlaga drugače. Nekaj podatkov ujamejo na televiziji, nekaj skozi pogovore s svojimi vrstniki in naj se vam ne zdi čudno, če bo nekega dne (v kolikor še ni) tudi vaš otrok želel pojasniti in odgovor na vprašanje o vojni. Ste že pomislili, kaj bi mu odgovorili, če bi izrazil zaskrbljenost in negotovost ter želel izvedeti, kaj vojna je in čemu je potrebna?

Kako si vojno raloži otrok?

"Dobro," boste rekli, "z njim se bom pogovorila, ampak ali me bo razumel, kar mu bom povedala?" To je odvisno od njegove starosti.

Mlajši otroci seveda ne morejo razumeti, kaj je vojna in zakaj do nje pride, vendar pa razumejo, kaj pomeni bolečina in izguba. Na vojno imajo običajno zelo naivne poglede. Razmišljajo približno takole: Ko se v šoli pripravimo ali tepemo, nas učitelji vedno opozorijo, da se moramo pobotati, skleniti kompromis - ne razumem, zakaj tega tudi odrasli ne naredijo, da bi zaustavili vojno. Starejši otroci, najstniki pa so seveda že bolj kritični, vojno dojemajo dru-

gače, izoblikovana imajo določena mnenja in tudi pogosteje se pogovarjajo o tem.

Naj pogovor o vojni vodi otrok

V nadaljevanju boste izvedeli nekaj koristnih in uporabnih nasvetov o tem, na kakšen način se pogovoriti z otrokom o vojni, predvsem takrat, ko opazite, da ga to zanima in želi od vas dobiti odgovor. Z njim je dobro poklepeta-ti tudi takrat, ko pokaže znake zaskrbljenosti ali potrnosti, kadar pogovor nanese na to temo.

Ko vas otrok povpraša o vojni ali o katerikoli drugi stvari, povezani z njo, tako trdijo psihologi, je pomembno dopustiti, da pogovor vodi on. Na njegovo vprašanje mu odgovorite z vprašanjem: "Kaj pa ti misliš o tem, kaj je vojna?" Na ta način ga boste spodbudili, da izrazi svoja občutja, skrbi in da spregovori o vsem, česar se boji. Če kljub vašemu vprašanju ostane tiho, ga lahko spodbudite s tem, da mu zastavite še bolj široko vprašanje: "Kaj misliš o tem, kar si slišal ali videl zadnjič po televiziji?" Na vsak način je dobro, da sam spregovori o problemu, tako da si lažje predstavljate, na kakšen način razmišlja in kaj je tisto, kar dejansko mora vedeti.

Ko se pogovarjate z njim, imejte ves čas v mislih, da je otrok zelo dober opazovalec. Njegovo razpoloženje je precej odvisno od vašega. In ko jim pripovedujete o tako zapleteni temi, kot je vojna, je izredno pomembno, da ostanete hladni, da niste pretirano čustveni in odgovarjate samozavestno, zla-

sti pa je pomembno, da ste dober poslušalec in iskren sogovornik. Uporabljajte besede in fraze, ki jih otrok lahko razume in če je potrebno, večkrat ponovite informacije in razlage, saj otrok vaše besede razume drugače in si jih tudi drugače razlaga.

Ustvarite odprto in toplo ozračje

Kot pravi dr. David Fassler, klinični profesor psihiatrije na univerzi v Vermontu, je za takšen pogovor potrebno ustvariti odprto in toplo ozračje in ves čas morate spremljati otrokovo zanimanje ter kako sledi diskusiji. Če ne želi več, je bolje, da ga ne silite k pogovoru o tej temi. Včasih se otrok lažje izrazi na druge načine; skozi risanje, skozi pripovedovanje zgodbic; pisanje pesmi - ničkoliko možnosti, da ustrezno prenese na plan svoje dvome in strahove.

Zanimiv zgled, kakšen naj bi bil odgovor na otrokovo vprašanje, zakaj vojna, ponuja Jim Greenman, avtor knjige Kaj se je zgodilo s svetom. Tako pravi:

"V splošnem lahko otroku razložite, da se narodi ali skupine ljudi včasih ne morejo sporazumeti o nekaterih pomembnih stvareh in ne vedo, kako jih rešiti drugače, kot da se med seboj prepirajo. Stvari se zakomplicirajo in tako pride do vojne." Otroci vas bodo spraševali mnoga, bolj ali manj zahtevna vprašanja, in na vsa nimamo vedno odgovorov, zato ni nič narobe, če kdaj na vprašanje odgovorimo preprosto z "ne vem".

Najstniki si želijo iskrenosti in direktnosti

Greenman pravi, da je odgovor povsem drugačen, če sprašuje recimo dvanajstletnik, ki na problem gleda z bistveno bolj kritič-

nim očesom. "Takrat mu iskreno odgovorim, pač glede na moje politično prepričanje, zakaj se strinjam z vojno oziroma, zakaj sem proti njej." Sicer pa je tako, da se najstniki zelo verjetno z vami sploh ne bodo želeli pogovarjati o tem. Veliko lažje bodo o tem spregovorili z drugimi odraslimi, z učitelji, prijatelji ali vrstniki. Pa vendar, če se z njimi pogovarjate o vojni, vedite, da si želijo slišati vse in tudi redko kaj uide njihovi pozornosti. Zato bodite z njimi še posebej iskreni in jim govorite naravnost, brez nepotrebnih okolišajev.

Bodite pripravljeni na presenečenja

Ob vsem tem pa bodite jasno pripravljeni tudi na presenečenja. Prav neverjetno je, kako modre in logične zaključke, brez vsakršnih meja in predsodkov, znajo otroci včasih narediti in nas mnogih stvari lahko tudi sami naučijo.

Če na kratko povzamem, otroku omogočite iskren pogovor, v vsakem trenutku mu dajte priložnost, da izrazi svoja vprašanja, dvome in strahove, obenem pa mu postrezite z odgovori, ki bodo enostavna in zanj razumljiva. Med tem časom, ko bo otrok v svoji glavi premeleval in analiziral dobljene odgovore, pa se odrasli lahko resno zamislimo nad tem, kako daleč smo pripeljali svet, da se moramo z otroci, tako nedolžnimi in ljubezni željnimi bitji, pogovarjati o takšnih stvareh, kot sta vojna in nasilje.

Nace Volčič
www.mojuspeh.com

Denar je materializirana ljubezen

2. del

Ljubezen in sovraštvo, delo in zabava, varnost in nevarnost, prijateljstvo, zakon, otroci, zdravje - z vsem je povezan denar. Gre za najbolj pogosto temo naših razmišljanj in hkrati najbolj tabu temo naših pogovorov. Kdosisigavedel, od kod ta skrivnostnost, ki ga obdaja. Morda gre iskati vzrok v starih omejujočih prepričanjih in nazorih, ki smo si jih sami postavili. Vsi smo že slišali opomin: "Lažje gre kamela skozi sivankino uho, kot pa gre bogataš v nebesa." Z vidika Biblije je denar oz. ljubezen do denarja izvir vsega zla. Zakaj? Z duhovnega stališča sta denar in materializem iluzija, ki prikrivata pravi pomen življenja. Če je naš resnični namen tudi namen svetega potovanja - potem nas lahko obsedenost z bogastvom in denarjem vodi stran. Kljub temu lahko opazimo, da je bilo par najbolj duhovno razvitih bitij, ki so kadarkoli hodili po zemlji tudi med najbolj premožnimi v njihovih kulturah (Sv. Germanij, Jožef Arimatejski npr.). Kaj pa zdaj?

Strahovi

V sebi nosimo raznovrstne strahove, ki se jih največkrat ne zavedamo. Pa jih je potrebno ozavestiti, ker nam onemogočajo pretok materialnega izobilja v življenje. Gre za strahove: pred imeti denar; pred uspehom, pred izgubo denarja; pred tem, da bom umrl zato, ker imam denar; pred zlorabo; pred odvisnostjo; pred izgubo ljubezni zaradi denarja; pred tem, da mi bo denar porušil ravnovesje in harmonijo ali da nisem dovolj dober in svet, če imam denar; pred biti reven in vsi občutki krivde, povezani z denarjem.

Preobrazimo jih! Spustimo jih iz svoje življenja, sedaj ko jih poznamo in jih nadomestimo z njihovim nasprotjem - vero in zaupanjem.

Zgleda, da je ključ v tem, da se obilje (kakor ljubezen) realizira takoj, ko spustimo strahove in odvisnosti, povezane z njim. Kot ljubezen, tudi denar potem pri teka k nam, ko ga potrebujemo. Prav tako teče od nas, ko poskušamo najti in ustvari-

Foto: Tina Dokl

riti mir in lepoto okoli nas in za druge. **AFIRMACIJA: Popolnoma se zavedam, da mi pripada izobilje in ga kličem v svoje življenje zdaj.**

Čas je denar

Ugotovljeno je, da je človekov odnos do denarja neločljivo povezan z njegovim odnosom do časa. Ste med tistimi ljudmi, ki večino časa presanjajo, vsaka odločitev in sprememba jim povzročata težave, veliko tuhtajo in razmišljajo in se na koncu odločijo, da bodo delo opravili kdaj drugič? Potem vam tako čas kot denar spolzita med prsti!!!

Posojati denar in si ga izposojati?

Tudi najboljšim prijateljem posojamo samo takšne vsote denarja, ki jih zlahka pogrešamo pri mesečnih dohodkih. Posojanje večjih zneskov iz osnovnega kapitala ali iz tistega fonda, ki ga nabiramo doma za izpolnitev velikih osebnih želja, je dopustno samo z **materialno garancijo**, pod pogojem, da bo **dolg časovno natančno omejen in povrnjen z enkratnim plačilom**, ne pa po delih! Če si moramo izposoditi denar, čeprav to ni priporočljivo, velja enako. Kot poročstvo za vračilo dolga lahko navedemo nepremičnino, avto, umetniško sliko, glasbeni stolp, zlatino ipd. Vztrajajte pri tem, čeprav je posojilodajalec vaš dober prijatelj

in se ne pustite prepričati, da to ni potrebno. Kaj bomo pridobili s pravilnim postopkom sposojanja denarja, ki je neposredno povezan z usodo? Če vzamemo na posodo denar "kar tako" in odlašamo z vračilom iz meseca v mesec, si sočasno z denarjem sposojamo tudi del tuje usode. Nepoznavanje zakonov vzajemnega delovanja med denarjem in človekom pa nas lahko privede v stisko, precej hujšo od finančne.

Zlata rezerva

Od denarja, ki ga imamo trenutno na voljo, ne glede na to, kako skromen je ta znesek, ga nekaj spravimo na izbrano mesto. Pa ne za kakšno dobro naložbo, ampak za uresničitev svoje življenjske želje. **Odloženi denar naj bo za nas nedotakljiv in ga ne porabimo za druge namene.** Brez izgovora, niti v stiski! Lahko ga le povečujemo.

Gre za proces v glavi: ne bomo se bali, da ostanemo brez denarja, počutili se bomo varni in samozavestni in taki bomo dejansko tudi postali. V našem življenju se lahko uresniči vse, kar je v naši zavesti. Obrnimo ta stavek, da bomo še bolj začutili posledice te misli: Kar v naši zavesti ne obstaja kot možnost - se ne more uresničiti. Če torej v naši zavesti ne bi bilo ideje, da smo revni, ne bi bili revni! "Človek, ki si ne more predstavljati sebe kot bogataša, še ni zrel, da to postane."

Sprejemanje in dajanje

Kadar bi nam starši ali kdo drug dali denar kot darilo in nam s tem pokazali svojo ljubezen, mi pa ga ne vzamemo, **zavrnamo s tem tudi njihovo ljubezen.** Denar je treba znati tudi sprejeti **brez občutka krivde - brez ega.** Tisti, ki znajo denar samo dajati, ne pa tudi sprejeti, so še odvisni od materialnosti. In nobene odvisnosti življenje ne podpira! Tisti, ki nimajo denarja in o njem ne prestopajo govornice, so enako odvisni od njega kot tisti, ki denar kopičijo in ga ne uživajo.

Ko se naučimo sprejemati, nas tudi Bog nagradi z materialnim.

Užitek v telesu

Ste kdaj premišljevali, kaj imajo skupnega bogati ljudje? Mojstri materije imajo odnos do telesa, ljubijo svoje telo, vlagajo v svoje telo, telovadijo. Združeni so s svojim telesom in z vsemi občutki, ki jih telo proizvaja. Uživajo v dotiku, v hrani, v spolnosti, v obleki, v denarju. Uživajo v vsem, kar je povezano s prostorom (urejanje hiše, vrta, ipd). Radi živijo, bivanje na Zemlji jim je v veselje, uživajo v gibanju ter občutku, da obvladajo svoje telo.

Seveda gre še za druge stvari, ampak najbolj pomembna formula je, da **vse, kar delamo, delamo z ljubeznijo in užitkom!**

Malomaren odnos do denarja in pretirano povečevanje "čiste ideje" nad materijo ne ostaneta nekaznovana. Ljudje smo fizična, čustvena, mentalna in duhovna bitja in samo z enakovrednim spoštovanjem in poznavanjem vseh štirih nivojev smo celostna bitja. Brez hierarhije enega nivoja nad drugim. Živimo tukaj in zdaj, v materialnem svetu in nič ni bolj ali manj pomembno - vse plati življenja so enako pomembne. Zavesten odnos do materialnih dobrin, ki oblikujejo vrednostni sistem naše civilizacije, je ljubezen do njih. Tisti, ki se jim upirajo, postajajo v tem odporu njihovi sužnji.

Morda nekateri ljudje res ne potrebujejo več denarja na svoji poti, ampak to je že druga zgodba. Večina nas pa se ga še vedno uči spoštovati. "Denar je materializirana ljubezen." Dobro se je tega resnično zavedati in pravilno delovati, če si želimo v svoja življenja priklicati materialno in duhovno izobilje. Ker prav to življenje v resnici tudi je!

ANGELSKA KARTA SKUPINSKA ZAVEST

Globoko v srcu se zavedam pomembnosti delovanja za blagor človeštva in planeta Zemlje.

Na svetu nismo sami in edini; nismo otoki. V srcu čutimo nenehno, močno potrebo po skupnosti in skupnem delovanju. Le skupaj lahko najboljšamo kakovost življenja, varujemo planet Zemljo, delujemo globalno. Zdržimo Duše in sile s pravimi ljudmi in na pravem mestu.

Avtorica "angelskih kart" je prof. Ljiljana Lež Drnjević. Naj vas izbrana misel spremlja ves teden. Ponavljajte si jo, razmišljajte o njej in jo živite. Dobra misel vam bo prinesla mir, tolažbo in radost. Angel dobre misli bo z vami.

Stran pripravlja Marjeta Kern

ZLATA ZRNA

Vreme na poročni dan

Ste kdaj pomislili na to, da ima vreme na dan vaše poroke kakšen vpliv na vaše skupno bodoče življenje? Praksa kaže, da sonce na poročni dan obljublja srečno partnerstvo, brez večjih trenj; dež vam nakazujeta obilo "čiščenja" samega sebe skozi zakon in s tem možnost pospešenega razvoja; menjavanje obojega sporoča, da bo pestro zakonsko življenje in vam ne bo dolgčas; če pa se na dan poroke zbudite v pust, meglen in turoben dan, pa se nemara ne bi bilo odveč še enkrat vprašati glede pravilnosti svoje izbire bodočega sopotnika skozi življenje.

Usodnost živali

V usodi živali je že vse naprej določeno, delovanje te usode pa se delno prenese na človeka. Pogosto se dogaja, da žival umre kmalu potem, ko umre njen lastnik, redkeje zamenja gospodarja. Naj nam bo to všeč ali ne, lastnik živali sodi v tisti del njene usode, ki bi jo pogojno lahko imenovali "življenjsko okolje". Če je živali usojeno živeti v revnem domu, bo družina, ki je sprejela tako žival, začela počasi drseti v revščino. Če pa ji je usojeno bivati med bogatimi, bo družina postajala vse premožnejša. Če je njena usoda živeti med bolnimi, v nezdravem okolju - potem bo bolezen pogosto v hiši. Če naj vse okoli živali cveti in uspeva - se bo to gotovo zgodilo. Bodite pozorni na spremembe, ki so nastale nekaj časa za tem, ko ste v svoj dom vzeli novega hišnega ljubljénčka.

Jeza škoduje lepoti

Pa ne samo lepoti - tudi žolč in jetra trpijo. Morda vam bo pomagalo, če se zavedate, da je jeza le izražen strah in da gre za močne odvisnosti. Če se nimaš česa bati, tudi nimaš ničesar, nad čimer bi se lahko jezil. Takrat se ne jeziš, kadar ne dobiš, kar bi hotel, saj te k temu ne veže nuja, ampak zgolj naklonjenost. Ne jeziš se, kadar vidiš, da drugi delajo, kar ti ni všeč, in sicer zato, ker tebi ni več potrebno, da delajo to ali ne delajo tega. Ne jeziš se, kadar je kdo neprijazen, saj ne potrebuješ njegove prijaznosti. Ne jeziš se, kadar nekdo ni ljubeč, saj ne potrebuješ njegove ljubezni. Ne jeziš se, kadar je kdo okruten, brezobziren ali pa te hoče prizadeti, saj ne čutiš potrebe po tem, da bi se vedel kakorkoli drugače in ti je jasno, da te tako ali tako ne more prizadeti. Če v tebi ni več strahu, ti lahko vzamejo vse, pa ne boš jezen. In šele tedaj boš telesno v popolnosti doživljal radosti bivanja. Nevezanost na karkoli popolnoma osvobaja jeze.

Prižgi svečko zase

Navajeni smo prižigati sveče za druge, na primer na grobovih ali pa kar tako, ker nam je ob prižgani svečki bolj romantično. Bolj redko pa vemo, za kaj v resnici gre. Ogenj je velik transformator in predstavlja nov začetek, zato ga uporabimo tudi zase. Ko prižigamo svečo doma, jasno izrazimo svoj namen, pri čem želimo, da nam pomaga. Lahko gre za fizično telo, za naše miselne vzorce, čustva, karkoli. Preden jo ugasnemo, pa povejmo ognju, kam želimo, da gre, prečisti stvari in začne nekaj novega. Bolj, ko bomo natančni glede tega, kaj hočemo - bolj nam bo v pomoč.

Glas nikoli ne laže

Glas izdaja človeka in njegovo razpoloženje. Vsak posameznik ima specifičen glas, ki je značilen samo zanj in iz njega lahko razberemo posameznikovo osebnost in njegovo počutje. Glas nikoli ne laže; je vibracija, ki nastane kot posledica vseh fizičnih, čustvenih in mentalnih procesov v človeku. Lahko je nizek (in kot tak kaže na globino, pa tudi jang lastnosti) ali visok, lahko je šibek ali močan, raskav, nežen, počoč, harmoničen, medel, izrazit ali neizrazit, zlomljen, jokav, hripav, jasen, čist ali glas, ki menja višine - kaže na čustveno nestabilnost in impulzivnost.

VRANJA SPOROČILA

Formula za mir

Ni res, da smo posamezniki nepomembni, ko gre za mir v svetu. Res pa je, da bi se za take radi razglasili, ker se izogibamo odgovornosti za svoje življenje in prihodnost.

Vsako mišljenje vsakega človeka resno vpliva na svet! Nekaterih nič bolj ne razburi kot izjava, da smo ljudje mogočna bitja in da si prihodnost ustvarjamo sami. Razlog za to je jase: človek, ki ima v resnici moč, je odgovoren za svoje življenje. Mi pa smo veliko raje žrtve, tako se vsaj lahko pritožujemo in na druge prenašamo odgovornost za svojo bedo.

Vse, kar se dogaja v svetu, vpliva na nas in vse, kar mislimo in počnemo mi, učinkuje ne samo na našo družino, temveč na ves svet. Podobne misli imajo namreč podobne vibracije in se zato med seboj privlačijo. Nastajajo tako imenovana miselna telesa, ki imajo precej večji energijski potencial kot posamezne misli in zato odločilne posledice za narod in vse človeštvo.

Moje mišljenje oblikuje mojo prihodnost. Če smo izbrali zase, da želimo živeti v svetu brez vojn - potem najdimo mir v sebi.

Kadar v sebi nosimo mir, se to odseva v naših odnosih, razumevanju drugih, notranji ubranosti in stabilnosti. To pomeni, da nismo več tako vezani na

reči in odnose zunanjega sveta. Da se osvobajamo strahov: strahu pred tem, da obstaja nekaj, česar ne bomo imeli; strahu, da imamo nekaj, kar bomo izgubili, in strahu, da brez tega ali onega ne bomo srečni. Da opustimo vse, kar nas veže na preteklost, in si ne delamo skrbi za prihodnost. Ne razmetavamo lastne energije v brezno brez dna z razsojanjem, obsojanjem, kritiziranjem in iskanjem napak drugih. **Kajti brezno nezaujanja se lahko napolni samo z zaupanjem, brezno bolečine, strahu in besa le z ljubeznijo in sočutjem.** Če smo sprti s samim seboj in bijemo notranje boje, je razumljivo, da so spori in boji tudi zunaj nas, v svetu. Ves svet deluje kot ogledalo. V njem vedno vidimo sebe: napadalnost, če smo napadalniki, mir, kadar smo miroljubni. Toda zaradi tega se nam ni treba razburjati - to stvar samo še poslabša - le svoje mišljenje moramo spremeniti. Začeti misliti s srcem. Otresimo se občutkov krivde, saj nas samo izčrpavajo in v srcu jemljejo prostor življenjski radosti.

Če ni strahu, dvoma in občutkov krivde, kaj pa potem je? To je območje popolnega zaupanja v življenje, v univerzalno inteligenco, v Boga - ali kakorkoli že imenujemo to moč. Kadar z ljubeznijo sprejemamo ljudi in situacije, kadar se zavedamo, da je tukaj in

zdaj vse na pravem mestu in ob pravem času - takrat resnično najdemo notranji mir.

Osredotočimo se na najboljše, imejmo o tem jasno mnenje, stojmo za njim s srcem in voljo - in zgodilo se bo!

Da bi to dosegli, moramo odstraniti lupino, svoj stoletni ščit - ego. In to ni majhen zalogaj, sledi pa največja nagrada - mir v srcu in okrog nas! Na svetu je le ena pomembna oseba, ki se mora spremeniti in to smo mi.

Torej ni najpomembnejše reševati svetovnih vprašanj, ampak predvsem svoja lastna. Dokler tega zaporedja ne doumemo, ne bo napredka človeštva.

Ko najdemo notranji mir, nam ne morejo ne navzočnost ne odsotnost kateregoli človeka, kraja ali stvari, okoliščin, razmer ali položajev krojiti stanja duha in izkustva bivanja. Že ta preprosta sprememba - to, da poiščete in najdeš notranji mir, bi, če bi se je lotili vsi, spremenila tok zgodovine Zemlje, odpravila vse vojne, spore in krivičnost in prinesla svetu trajen mir. Ko se večina ljudi tega zave, klik, pride do spremembe.

Nobene druge formule ni, pa tudi mogoča ni. **Svetovni mir je osebna zadeva!** Za to ne potrebujemo spremembe okoliščin, temveč spremembo zavesti.

Od šeste do šeste na Kališče

Kadar je pot na Kališče prekrita s snegom, potem nasvet ne škodi. Bolj ko dviguješ noge, manj možnosti je, da ti spodrsne. Tekmovalci so šli navkreber prvič, drugič, tretjič, jaz sem bila s "prvič" popolnoma zadovoljna.

Mače - Klub ljubiteljev Kališča Kljuka je v soboto organiziral četrti vzdržljivostni preizkus "12 ur Kališča". Štart je bil za prijavitelne ob šestih uri zjutraj nad vasjo Mače pri Preddvoru, cilj pa pri koči na Kališču. Udeleženci so se vzpenjali in spuščali s Kališča do osemnajste ure.

Višinska razlika je znašala okoli 830 metrov. Pohodnikom so bile dovoljene le palice. Tekmovalci so v več kategorijah. Udeleženci so dobili na štartu kartončke, ki so jih potem potrjevali z žigi. Na cilju so kartonček oddali, dobili novega, ga spet potrdili na štartu in kontrolni točki ter postopek ponavljali, dokler niso z vzponi zaključili. Kako so udeleženci preizkušnje prišli na vrh Kališča, je bilo vseeno, morali so mimo kontrolnih točk, spust pa je bil dovoljen le po uhojenih poteh. Prijavljenih je bilo več kot sto dvajset tekmovalcev, na koncu pa je tekmovalo devetdeset moških in petnajst žensk. Očitno je sneg nekatere prestrašil, saj ga je pod vrhom Kališča padlo tudi do pol metra.

Usodno srečanje

Ker je tekmovalci trajalo do šeste ure popoldne, sem se od doma odpravila šele okoli dvanajstih. Do stičišča mačevske in bašljanske kolovozne poti sem prišla z bašljanske strani. Snega pa je bilo že tu več kot deset centimetrov. Čez dan se je otopilo in je nastala zmes blata in snega, kar je udeležencem tekmovalca še otežilo njihove vzpone, spusti pa so spominjali bolj na tek.

Prvi vtis "ob progi", če jo lahko tako poimenujem, je bil zanimiv. Srečala sem udeleženca tekme, ki se je že četrtič vračal v dolino. Fant je pravkar pristal na zadnji plati. V eni sapi mi je razložil, da

prihaja iz Tuhijske doline, in da je njegovo primarno športno "orodje" kolo ter da je tole popolnoma nekaj drugega.

"No," sem si mislila, "napol gol, z blatno zadnjico in v športnih copatkah. Prava balerina..." Ampak ta "balerina" je imela veliko kondicije. Jaz sem naredila korak, on pa deset. Kmalu sem ugotovila, da je bila večina tekmovalcev napravljena podobno: športni copati, dres ali kako lažje oblačilo podobno dresu, trenirki. Nekateri udeleženci vzdržljivostnega preizkusa so bili (in so še) aktivni športniki, drugi ljubitelji gora, tretji le Kališča. Trma in vztrajnost pa sta bili skupni vsem.

Pot navzdol se spremeni v pot navzgor

Odločila sem se, da se vrnem do štarta po mačevski poti. Med spustom sem opazovala tekmovalce, ki so "brzeli" mimo. Eni gor, drugi dol. Na enkrat se je pred menoj pojavil Izток z videokamero. Kot pravi snemalec, se je najprej "spotaknil" ob moj fotoaparatus, potem ga je že zanimalo, kako je na Kališču: kakšno je vreme, razpoloženje tekmovalcev, če je pot uhojena. Razložila sem mu, da žal na vrh ne bom šla oziroma nisem šla, ker je ura že dve popoldne. "Pa saj tekma traje do šeste. Potem pa na Kališču sledi še podelitev, pa zabava do jutranjih ur," je dodal bolj v šali kot zares. Nekaj časa sem ga čudno gledala. Potem

sva ugotovila, da sva pristala v "čofti" snega in blata zaradi dela in se odločila: če bo brez pohodnih palic "prilezel" do Kališča, vraga, da jaz pa ne bi. Po poti sva spodbujala tekmovalce, jih mimogrede še kaj povprašala in naredila kar nekaj dobrih posnetkov. Kratkočasi sva drug drugega, naredila korak naprej in dva nazaj, ter počasi prisopihala do vrha. Spila sva čaj, Izток pa je ugotovil, da bi morda kaj pojedel. Seveda si je gladko izmislil, da sem lačna jaz, s tem pa si je dodatno žlico prislužil še sam.

Večina tekmovalcev je osvojila Kališče štirikrat, potem pa so se ob malici veselili uspeha ostalih. Kratkolasa, šestindvajsetletna Sandra iz Grada pri Cerkljah je ponujala čokolado. Dekle rola in igra tenis, v hribe pa hodi nekaj let. Na Kališče se odpravi vsak konec tedna, tako da je na začetku potrebovala do vrha dve uri in petinštirideset minut, danes pa je njen čas malce nad uro. Med tekmovalkami je bila med najboljšimi. Pri moških pa so bili najboljši Tomaž Igljič (v kategoriji od 35 do 50 let), Janez Udovič (nad 50 let) in Janez Okoren (do 35 let). Vsi so imeli po osem vzponov. Jaka Reš iz Podvina je bil najstarejši udeleženec tekmovalca. Star bo oseminšestdeset let in je tokrat na Kališče prišel v desetih urah in devetih minutah kar šestkrat. Tomaž in Janez sta imela osem vzponov, vendar sta bila mnenja, da je bila letošnja preizkušnja ena težjih. Tomaž je bil tudi absolutni zmagovalci pri moških, pri ženskah pa je bila Jelka Krajnc. Zmagala je tudi v kategoriji do 40 let, v kategoriji nad 40 let pa je bila najboljša s petimi vzponi Milena Pegan. Med ekpami je bila

najboljša ekipa Medvod, sledila je Picerija Mlin in potem Ulica. Leteči cilj - dvakrat vzpon in enkrat spust, pa je pri moških najbolje "odletel" Boštjan Cvajnar, pri ženskah pa Sandra Kuhar.

Stava in na pol poti na Storžič

Trojica mladih fantov se je na Storžič od doma odpravila že zgodaj zjutraj. Pa je bila zadeva od blizu precej bolj zapletena, kot je izgledala od daleč. Vreme je bilo že lepo, vendar so prišli komaj do Sedla. Ko so nadaljevali pot s Kališča, so se kmalu znašli do pasu v snegu. Premočeni so se obrnili in se odločili za drugačen način osvajanja vrhov: udeležili so se tekmovalca. Gorski reševalec Rudi Lanz mi je razložil, da trenutno hoja na Storžič ni priporočljiva zaradi snega in plazov.

Nekateri udeleženci tekmovalca so med seboj staveli, koliko vzponov bodo dosegli. Igor Bitenc naj bi ne prišel na Kališče šestkrat, pa je vse presenetil in prišel kar sedemkrat: "Če ne bi bilo snega, bi lahko imel osem vzponov." Stava je bila dobljena in poraženi Andrej je moral na Kališče prinesiti določeno število pločevink piva. Pivo ni bilo toliko pomembno, kot teža nahrbtnika, ki jo je poraženec močno občutil pri vzponu.

Udeleženci preizkusa med seboj niso toliko tekmovali, bolj so uživali v druženju. Bili so veseli, ne glede na to, koliko vzponov so dosegli. Že dvakrat, trikrat je velik dosežek za nekoga, ki ne trenira, ni športnik, le sem ter tja zaide na Kališče. Zadovoljni so bili, da je bila letošnja preizkušnja za njimi, a so se že pogovarjali o pri-

Tekmovalci so bili zadovoljni, da je bila letošnja preizkušnja za njimi, vendar so že razmišljali o naslednji.

hodnji. Smeje so tudi ugotavljali, da bi se v dolino morda spustili po običajni poti, ki vodi na Kališče. Tako bi vsaj videli, kako izgleda,

saj so v času dvanajstih ur "ubirali" različne poti - predvsem čim krajše.

Alenka Brun

GLASOV KAŽIPOT →

Prireditve →

V Domu upokojencev Kranj
Kranj - Ob jubileju - 30-letnici Doma upokojencev Kranj - bo jutri, v sredo, 9. aprila, ob 16. uri koncert ŽPZ Društva upokojencev Kranj.

Urca z Martinom Krpanom
Trzin - V Knjižnici dr. Toneta Pretnarja se bo v okviru mednarodnega dneva knjig za otroke, ki je bil 2. aprila, v četrtek, 10. aprila, ob 17. uri začela urca z Martinom Krpanom, ki jo bo vodil priljubljeni novinar Radia Ognjišče Jure Sešek.

Ure pravljic

Bohinjska Bistrica - Jutri, v sredo, 9. aprila, se bo ob 17. uri v Bohinjski Bistrici začela pravljicna ura za otroke, stare vsaj 4 leta. Pravljico Cvetlice male Ide Hansa C. Andersena bo za otroke pripravila Irena Razingar.

Škofja Loka - V škofjeloški knjižnici bo Tatjana Bertonec danes, v torek, 8. aprila, ob 17. uri otrokom pripovedovala ljudsko pravljico Lisica pastirica.

Radovljica - V radovljiški knjižnici bodo otroci dramskega krožka OŠ prof. Josipa Plemija Bled v četrtek, 10. aprila, ob 17. uri zaigrali igrice Jane Kolarič Salon Expon. Igrica je primerna za otroke, ki so stari vsaj 3 leta.

V jeseniški knjižnici

Jesenice - Ta teden bodo na otroškem oddelku jeseniške knjižnice potekale naslednje prireditve: danes, v torek, od 15. do 16.45 ure ustvarjalne delavnice; jutri, v sredo, od 16. do 18.45 ure angleške urice za prijavljene otroke po razporedu; v četrtek bo od 17. do 17.45 ure ura pravljic; v

petek bodo od 15. do 16.45 ure potekale ustvarjalne delavnice.

Sredin večer

Škofja Loka - V Kašči na Spodnjem trgu se bo jutri, v sredo, 9. aprila, ob 19. uri začela prireditve z naslovom Prazniki že tisočletja napolnjujejo človeško življenje. O praznovanju v velikonočnem času bo tekel pogovor z Damjanom J. Ovsčem in Mileno Miklavčič.

Spoznamo Janeza Jalna

Radovljica - V knjižnici A. T. Linhart se bo danes, v torek, 8. aprila, ob 19.30 uri v okviru Torkovih večerov začelo predavanje z naslovom Spoznamo Janeza Jalna. Predavanje o projektu, ki predstavlja življenje in delo enega najbolj branih slovenskih pisateljev, je pripravila avtorica Marjeta Žebovec.

Gorenjska - arhitekturni vodnik

Kamnik - Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Kamnik, vladno vabi na predstavitev arhitekturnega vodnika Gorenjska, avtorja arhitekta Roberta Potokarja, ki bo v sredo, 9. aprila, ob 20. uri v galeriji Veronika na Japljevi 2 v Kamniku.

Izleti →

Na Šmohor in v Laško

Kranj - Planinska sekcija Društva upokojencev Kranj vabi na izlet "iz Savinjske doline na Šmohor - 787 m in v Laško". Izlet bo v četrtek, 17. aprila. Pot bo vodila po nezahtevnejšem srednjegorju, čiste hoje bo za približno 4 ure. Obutev naj bo planinska, vremenu primerna in pohodniške palice. Prijave z vplačili sprejemajo do srede, 16.

aprila, oz. do zasedbe mest v avtobusu. V primeru "višje sile" lahko vodnika Dušan Feldin in Slava Obradovič program prilagodita nastalim razmeram.

KRČNE ŽILE?
05 628 53 39

Kolesarski izlet

Kranj - Kolesarska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj organizira v torek, 15. aprila, kolesarsko pohodniški izlet v smeri: Kranj - Tupaliče - Preddvor - Sveti Jakob - Bela - Kranj. Proga je srednje težka. Odhod udeležencev bo ob 8. uri izpred stavbe društva na Tomšičevi 4 v Kranju. Vsak udeleženec vozi na lastno odgovornost po cestno-prometnih predpisih.

V Gorico

Škofja Loka - Društvo upokojencev Škofja Loka organizira jutri, v sredo, 9. aprila, nakupovalni izlet v Gorico. Obiskali boste nakupovalni center LIDL in trgovino čokolade Gordol ter na mejnem prehodu v Vrtojbi Primeks. Prijave zbira jo v društvu vsak dan do zasedbe avtobusa, tel.: 512-06-64.

Na Svinjak

Preddvor - Planinska sekcija Preddvor vabi svoje člane v soboto, 12. aprila, na planinski izlet na Svinjak. Odhod izpred trgovine Dvor bo ob 5.30 uri. Prijave in informacije do četrtega, 10. aprila: Janez Planinc, tel.: 255 15 65.

Lahkoten izlet v Julijce

Kranj - Pohodniška sekcija pri Društvu upokojencev Kranj organizira za svoje člane v četrtek, 10. aprila, lahkoten izlet v Julijce, v lepo dolino Tamar. Odhod posebnega avtobusa bo ob 8. uri izpred hotela Creina. Skupne hoje bo približno 3 ure. Vodnika Slava Obradovič in Miha Planinc priporočata

pohodniške palice in seveda obleko in obutev, primerno vremenu, saj je v Tamarju lahko še sneg. Prijave sprejemajo v pisarni društva do jutri, srede, 9. aprila, oziroma do zasedbe mest v avtobusu.

Na Kraški rob

Radovljica - Planinsko društvo Radovljica vabi v soboto, 12. aprila, na planinski izlet na Kraški rob nad Črnim Kalom. Tura je primerna za vse planince. Informacije in prijave v sredo in četrtek od 18. do 19.30 ure po tel.: 531 55 44.

Kolesarski izlet

Žabnica - Bitnje - Kolesarska sekcija pri DU Žabnica - Bitnje vabi ljubitelje rekreacije, da se jim pridružite v ponedeljek, 7. aprila. Zbor bo ob 16. uri pred Osnovno šolo Žabnica. Podali se boste na kolesarski izlet po bližnji okolici.

Po poti bohorskih slapov

Žabnica - Bitnje - Sekcija za pohodništvo pri Društvu upokojencev Žabnica - Bitnje vabi na izlet po poti bohorskih slapov. Odhod posebnega avtobusa bo v sredo, 16. aprila, ob 7. uri z avtobusnega postajališča pri Sv. Duhu. Avtobus bo ustavljal na vseh postajališčih od svetega Duha do Kranja. Hoje bo za približno 4 ure, nakar se boste okrepčali z enolončnico. Planinski vodniki priporočajo obleko in obutev, primerno

času in vremenu, pohodne palice in v nahrbtnikih nekaj okrepčila. Informacije lahko dobite po telefonu 231 22 88, prijave z obveznimi vplačili pa sprejemajo do zasedbe avtobusa.

V Terme Olimija

Kranj - Društvo upokojencev Kranj organizira kopalni izlet jutri, v sredo, 9. aprila, v Terme Olimija z odhodom avtobusa ob 7. uri izpred Globusa. Po kopianju bo kosilo na kmečkem turizmu Smoletova gorca. Prijavite se v društveni pisarni.

Po Koroškem

Kranj - Društvo upokojencev Kranj vabi svoje člane na turistični izlet po Koroškem, ki bo v torek, 15. aprila, z odhodom avtobusa ob 6.30 uri izpred Globusa. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni, na Tomšičevi 4.

Vrhovi nad Soriško Planino

Žabnica - Bitnje - Pohodna sekcija pri Društvu upokojencev Žabnica - Bitnje vabi na planinski izlet na vrhove nad Soriško planino. Izlet bo organiziran v sredo, 14. maja, z odhodom avtobusa ob 7. uri izpred hotela Creina v Kranju. Avtobus bo imel postanke na vseh postajališčih od Kranja do Plevne v Škofji Loki. Hoje bo za približno 4 ure. Vodniki priporočajo dobro obutev, obleko, primerno času in

vremenu, pohodne palice in v nahrbtniku malo okrepčila.

Obvestila →

Velikonočna delavnica

Kamnik - V Mladinskem centru Kamnik se bo danes, v torek, 8. aprila, ob 17. uri začela velikonočna delavnica za vse starosti. Prispevek za material je 500 SIT.

Srečanje gostinskih delavcev

Škofja Loka - V Gostilni Krona bo v petek, 11. aprila, ob 19. uri četrtot srečanje nekdanjih in sedanjih gostincev, ki so vabljeni, da si vzamejo nekaj uric časa za svoje nekdanje sodelavce, znanice in prijatelje ter poklepetajo z njimi. Za lažjo organizacijo srečanja svojo prisotnost potrdite do danes, torek, 8. aprila, po telefonu 04/512-79-10 - gostilna Krona.

Volivni občni zbor

Begunje - Danes, v torek, 8. aprila, se bo ob 9.30 uri v klubskem prostoru Društva upokojencev Begunje začel redni volivni občni zbor Zveze društev upokojencev Radovljica, Bled, Bohinj. Poleg delegatov na občni zbor vabijo tudi predstavnike lokalnih skupnosti in predstavnike organizacij in institucij, s katerimi Zveza sodeluje in razrešuje problematiko starejših.

CESTNO PODJETJE KRANJ, družba za vzdrževanje in gradnjo cest, d.d.
KRANJ, JEZERSKA C. 20 • TEL.: (04) 280 60 00 • TELEFAX: (04) 204 23 30 • www.cpkranj.si

Cestno podjetje Kranj, d.d., obvešča uporabnike cest, da bo zaradi rekonstrukcije ceste **R2-410/1134 Mlaka - Kokrica v dolžini 963 m** delna zapora ceste in sicer **od 7. 4. 2003 do 15. 12. 2003, neprekinjeno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih.**

GLASOV IZLET

Aprila v Istrske terme

12. aprila nas bo pot peljala v sosednjo Hrvaško v Istrske terme. Zdravilno moč termalne vode in blagodejnost blatnih oblog so cenili že stari Rimljani. Danes je to eno najstarejših hrvaških zdravilišč in edino v zasebni lasti, še vedno pa po kvaliteti termalne vode sodijo v sam evropski vrh. Priporočajo jih vsem revmatičnim bolnikom,

hrbtencičarjem in ljudem, ki imajo težave s kožo. Pred obiskom term si bomo ogledali še najmanjše mesto na svetu Hum iz 13. stoletja, če nam bo čas dovoljeval, pa še Motovun. Izlet je zanimiv in pester. Številno udeležencev je omejeno, zato pohitite s prijavi.

Napovedujemo: rekreativni izlet 26. aprila v Rogaško Slatino.

Vaše klice pričakujemo po telefonu:

04/201 42 47

04/201 42 49

041/626 154.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

MIRJANE ZRIMŠEK
učiteljice v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste čutili z nami. Zahvaljujemo se kolektivu OŠ France Prešeren, za nesebično pomoč in razumevanje pa še posebej kolektivu podružnične šole na Kokrici z g. Andrejem Bitencem na čelu.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, tašča in teta

TEREZIJA KOPAČ

roj. KROPAR, Prgačova mama z Luž

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, botrom, sosedom, prijateljem in znancem. Za izrečeno sožalje, hvala za darovano cvetje, sveče, maše in molitve. Hvala osebju Bolnišnice Golnik in Zdravstvenemu domu Šenčur. Posebna zahvala župniku g. Cirilu Isteniču za lepo opravljen pogrebni obred.

Hvala pogrebni službi Navček ter Miheli Hudobivnik iz Luž. Zahvaljujemo se tudi pevcem iz Predoselj ter vsem, ki ste jo skupaj z nami pospremili v njen večni dom in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

ŽALUJOČI: sinova Franc in Ludvik in hčerka Mira z družinami ter ostalo sorodstvo Luže, Gorenje, Visoko, Ljubljana, 26. marca 2003

ZAHVALA

*Srce tvoje je zaspalo
zvon v slovo ti je zapel.
Misel nate je ostala,
spomin za vedno bo živel.*

V 89. letu nas je zapustil oče, ded, praded, tast

ANTON KIMOVEC st.
tkalski mojster v pokoju iz Šenčurja

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, za podarjeno cvetje in sveče. Zahvaljujemo se vsem prostovoljnim gasilskim društvom, posebno pa GD Šenčur za številno spremstvo, nosačem, praporščakom, gospodu župniku iz Šenčurja za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Zupan, trobentaču in gospodu Beleharju za poslovilne besede ob odprtem grobu. Lepa hvala ZD Šenčur, patronažni sestri Francki in pogrebni službi Navček.

Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
Šenčur, 2. aprila 2003

ZAHVALA

*Tiha večerna pot,
brezi dve, breze tri...
žalost zazibana
vseh prebolelih dni.
(Vida Jeraj)*

V 79. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

MARIJA HOČEVAR
roj. Štular, p.d. Bištova mama iz Velesovega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše ter vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Hvaležni smo tudi Francki Kline za nesebično pomoč. Zahvala gospodu župniku Petru Miroslaviču za obiske v času njene boleznin in za lep pogrebni obred, pevcem za zapete pesmi ob slovesu, pogrebniemu podjetju Navček, trobentaču in vsem ostalim, ki ste počastili njen spomin. Predvsem pa izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste naši maml v življenju kakorkoli pomagali in vsem, ki jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: sin Janez z družino, hčeri Mari in Slavka z družinama Velesovo, Kranj, 29. marca 2003

V SPOMIN

*So tudi besede
s pomenom neumljivim,
a duša se zmede
ob glasu očarljivem...
(Lermontov)*

Minilo je leto dni, kar nas je zapustil

BOJAN SCHAUER

Vsem, ki se ga spominjate in kdaj postanete ob njegovem grobu, se iskreno zahvaljujemo.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, tašče, stare mame in prababice

ŠTEFKE BENEDIČIČ
rojene Šuštar

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sveče in nam izrazili sočutje. Posebna zahvala dr. Žuri in dr. Bavdku za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi g. župniku in pogrebni službi Komunale Kranj za lepo opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala tudi družini Omerz, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem.

Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

VSI NJENI
Kranj, 3. aprila 2003

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

FANIKE TOPOLOVEC

roj. Brvar iz Kranja, Šorlijeva 29

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala tudi dr. Silvi Kozjak, patronažnim sestram, ki so jo obiskovale na domu, bolnišnici Jesenice in Onkološkemu inštitutu Ljubljana. Hvala tudi g. župniku Mitju Štirin za opravljen pogrebni obred in pogrebni službi Komunale Kranj.

VSI NJENI
Kranj, Zg. Bitnje, 25. marca 2003

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

VINKO JUSTIN
z Dolenje Dobrave 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter sodelavcem Terma Škofja Loka, Marmorja Hotavlje in Kmetijske banke Ljubljana za izrečene besede tolažbe, poslana sožalja, darovano cvetje, sveče in izkazano nesebično pomoč in tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvala tudi osebju bolnišnice Golnik in pogrebni službi Akris. Posebna zahvala gorenjevaškemu župniku Alojziju Oražmu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in sosedi Cilki Bohinc za poslovilne besede na njegovem grobu.

Žalujoci: žena Elca, sin Marjan, hčeri Minka in Ana z družinami Dolenja Dobrava, 23. marca 2003

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, ata in dedka

JANEZA VERTELJA
z Lancovega 30/a pri Radovljici

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. LD Jelovica in lovskim prijateljem, pevcem LIP Bled za zapete pesmi, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter pogrebni službi Novak.

Posebna zahvala celotnemu kolektivu Doma upokojencev Dr. Franceta Berglja z Jesenic za dolgoletno nego in skrb v njegovi težki bolezni.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

JAKA POKORA

VREMENSKA NAPOVED ZA GORENJSKO

AGENCIJA RS ZA OKOLJE, Urad za meteorologijo

TOREK	SREDA	ČETRTEK
od -4 °C do 6 °C	od -1 °C do 2 °C	od 1 °C do 6 °C

Danes, v torek, bo delno jasno. Jutro bo še zelo hladno, čez dan bo nekoliko toplejše. Jutri, v sredo, bo pretežno oblačno, občasno bo rahlo snežilo. Hladno bo. V četrtek bo oblačno z občasnimi padavinami. Nekoliko se bo otopilo, zato bo lahko po nižinah tudi deževalo. Količina padavin pa ne bo velika.

Sonce v laseh

V petek, 4. aprila, je na Srednji tekstilni, obutveni in gumarski šoli v Kranju potekalo šesto državno tekmovanje frizerskih šol Slovenije, na katerem so se pomerili frizerke in frizerji vseh letnikov. Državno tekmovanje je bilo v Kranju prvič, kranjska šola je ekipno osvojila peto mesto.

Kranj - V petek je bilo na frizerskem oddelku šole zelo nape-to. Dijaki in dijakinje šestih slovenskih frizerskih šol, ki se nahajajo v Celju, Ljubljani, Sevnici, Kopru, Mariboru in Kranju, mladi frizerji in frizerke torej, njihovi mentorji in mentorice, pa seveda tudi "modeli" - prijatelji in znanci, ki so jim "posodili" lase za tekmovanje, so se vznemirjeni gnetli na hodnikih, polni strahu, pričakovanj, frizerske zavzetosti, smeha in pogumnih spodbud. Kako bo? Ali bom imela dovolj časa? A sem zadosti treniral? Najprej počešem tako, potem pa tako, potem pa barva ... Joj, kdaj bo že konec tega!?

A ni bilo tako hitro konec. Najprej so se na lutkah pomerili dijaki prvih in drugih letnikov, pose-

Umirjena eleganca...

... in razposajena vedrina

bej fantje in punce. **Andreja Čikič**, vodja praktičnega pouka in članica centralne komisije, je povedala, da imajo dijaki točna navodila, kako narediti pričesko in na lutki jasno razporediti lase. Tretji letniki so tekmovali na modelih s striženjem in oblikovanjem modne dnevne pričeske za dekleta in športne za fante. Pri tem so morali upoštevati dolžino las, primernost barv in pa seveda celoten videz, narejen čisto in lepo razporejen po glavi, zavistost špic, poudarjenost oblike glave. Ocenjevanje je bilo za člane komisije res težko. Med dijaki prvih letnikov je bila najboljša **Jasmina Cafuta** iz Srednje tekstilne šole Maribor, med dijaki drugega letnika **Biljana Jotanović** iz Srednje frizerske šole Ljubljana, v ženski

Med tekmovanjem je bilo napeto in vroče...

stroki striženja in oblikovanja modne dnevne pričeske 3. letnika je zmagala **Petra Golavšek** iz Srednje strokovne in poklicne šole Celje, v moški stroki striženja in oblikovanja modne športne pričeske 3. letnika pa je zmagal **Uroš Slana** iz Srednje tekstilne šole Maribor. Najbolje uvrščeni kranjski dijaki so bili **Dijana Stojakovič** (1. letnik, 7. mesto), **Lina**

Podjavoršek (2. letnik, 5. mesto), **Natalija Petrovič** (3. letnik, 13. mesto) in **Elvedin Mulalič** (3. letnik, 9. mesto). Ekipno so osvojili peto mesto. Ob tekmovanju pa so naredili tudi zanimive fantazijske pričeske s primerno obleko na temo Sonce v laseh. Prav zažigale so!

Katja Dolenc, foto: Tina Dokl

Raje telovadbo kot slovenščino

Na osnovni šoli Križe so dan šole posvetili zdravju in rekreaciji.

Križe - "Telovadba je 'ful' dobra, ampak učiteljica ima raje SND in slovenščino," sta med izvajanjem vaje z žogo navdušeno hitela pripovedovati učenca tretjega razreda osnovne šole Križe, na kateri so v soboto pripravili dan odprtih vrat. Učenci in učiteljica so staršem in drugim obiskovalcem prikazali aktivnosti, ki jih skozi leto izvajajo pri pouku telesne vzgoje in na nekaterih krožkih, posebno pozornost so pri tem namenili zdravju in rekreaciji.

Učenci in učiteljica razredne stopnje so prikazali vaje, ki jih izvajajo v programih telesne vzgoje Zlati sonček in Krpan, s pomočjo razstave fotografij so predstavili tudi letno in zimsko šolo v naravi v Čatežu in v Kranjski Gori. V sodelovanju s šolskim psihologom so pripravili projekt tehtanja šolske torbice. "S tem želimo opomniti starše, naj otrokom pregledu-

jejo šolske torbe, da ne bi vseh knjig nosili vsak dan s sabo," je razložila učiteljica prvega razreda **Mojca Srečnik**. "Nekateri otroci nosijo tudi četrtno svoje teže," je ob tem opozoril ravnatelj **Janez Piškur**. Za dan odprtih vrat, posvečen zdravju in rekreaciji, so se prvič odločili pred tremi leti. "V zadnjem času se je močno spremenila miselnost ljudi. Vedno večji poudarek je na kakovosti življenja."

Učenci so v športnih aktivnostih nadvse uživali, vsa šola je vrvela kot veliko mravljišče. "Stoja je najtežja, zelo težko se je postaviti navpično," nam je zaupal učenec tretjega razreda **Žiga Žepič**. "Meni pa je že v prvo uspelo, da sem petnajstkrat z žogo zadel steno, ne da bi mi pri tem padla na tla," je ponosno povedal **Gasper Golmajer** in se v naslednjem trenutku že posvetil novi vaji. Razne športne aktivnosti, med drugim lokostrelstvo, so prikazali tudi učenci predmetne stopnje, ki so

ob tem pripravili še razstavo knjig na temo zdravja ter plakatov v angleščini in francoščini. Obiskovalce so seznanili z vajami za zdravo držo, hrbtenico in proti ploskim nogam. Zelo mamljivo je dišalo iz učilnice, v kateri so predstavljali projekt o čebeli. "Učenci iz medenega voska vli-vajo velikonočne okraske, iz medenega testa pa oblikujejo srca," je pojasnila učiteljica biologije in gospodinjstva **Božena Perko**. Postopek vli-vanja okrasov je opisala učenca šestega razreda **Vanja Logar**. "Najprej moraš vošek segreti do prave temperature, da se stopi. Nato ga vliješ v modelček in počakaš približno petnajst mi-

nut, da se spet strdi." Aktivnosti ob dnevu šole so zaključili s podelitvijo priznanj učencem, ki so uspešno opravili vse vaje.

Mateja Rant, foto: Tina Dokl

Danes izšla Kranjčanka

Brezplačno za občanke in občane Mestne občine Kranj

Kultura del turizma

Medvode - Turistična zveza Medvode je na drugem občnem zboru obravnavala turistični razvoj. Čeprav uspešna rešitev ni nikdar samo v denarju, ki ga je treba nameniti za uresničevanje projektov, so se vsi na zboru strinjali, da bi letos pričakovali za uresničitev načrtov več denarja, kot ga je v predlogu proračuna.

Na občnem zboru je predsednik komisije za naravno in kulturno dediščino **Lojz Tršan** predstavil tudi projekt usmerjalnih tabel do javnih objektov v občini, povezovanje posameznih društev v lokalno turistično organizacijo **Kokra** predvsem na levem bregu Save (Hraše, Dragočajna - Moše in Smednik) in pozval, naj predlagajo tiste kulturne spomenike v kraju, ki bi jih bilo treba obnoviti.

Gorenjski novorojenčki

Gorenjci smo v minulem tednu bogatejši za 28 malih prebivalcev, od tega 17 dečkov in 11 deklic.

V Kranju se je rodilo 20 otrok, med njimi 12 dečkov in 8 deklic. Najtežji je bil deček, ki je ob rojstvu tehtal 4.280 gramov, najlažji pa je bil tokrat prav tako deček, tehtnica mu je pokazala 2.010 gramov.

Na Jesenicah se je v minulem tednu rodilo 8 novorojenčkov. Pet je bilo dečkov, tri pa deklice. Tudi na Jesenicah sta bila tokrat najtežji in najlažji dečka, prvemu je tehtnica pokazala 4.520, drugemu pa 2.440 gramov.

O tovrstni ponudbi so govorili že pred desetletji ob gradnji hidroelektrarne Mavčiče na skupnem posvetovanju občin Kranj in takratne občine Ljubljana Šiška. Sicer pa, pomembno je, da komisija za naravno in kulturno dediščino opozarja, da bi morali v programe vključiti tudi kulturno dediščino in tovrstne možnosti, ki jih v občini Medvode za turizem ni malo (Polhograjci, kmečki turizem, izletniške poti, Zbiljsko jezero, oživljanje nekaterih običajev itd.).

Ugotovitev, da so pogledi o turizmu in njegovih možnostih v občini različni, pa se je pokazala že na seji občinskega sveta, ko je bilo v spreminjalnih predlogih slišati, da se znesek v predlaganem proračunu za turizem zmanjša za poldrugi milijon na račun kulturne zveze. Vendar vsi v občinskem svetu niso bili takšnega mnenja in predloga niso izglasovali.

Andrej Zalar

DDI NAA POSLUŠAMO
RADIO KRANJ
 97,3 MHz

 GORENJSKI MEČASROBEK
 NAJBOLJ POSLUŠANA RADIJSKA POSTAJA NA GORENJSKEM

RADIO KRANJ, d.o.o.
 Slovenski trg 1, KRANJ
 TELEFON: (04) 2022-825 REDAKCIJA
 (04) 2021-186 TRŽENJE
 (04) 2022-222 PROGRAM
 FAX: (04) 2021-865 REDAKCIJA
 (04) 2025-290 TRŽENJE
 E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si
 Spletna stran: http://www.radio-kranj.si

polo
 igra štirih stevilk
 Izžrebane številke
 07.04.2003 12:00 **4445**
 05.04.2003 12:00 **7217**
 04.04.2003 12:00 **7505**
 Za 4 pravilne številke **4.709.460 SIT**

LOTO
 IZŽREBANE ŠTEVILKE 14. KROGA, z dne 6. 4. 2003
 3, 4, 15, 16, 22, 29, 32
 in dodatna 6
 IZŽREBANA LOTKO številka 350575
 V 15. krogu je predvidoma za sedmico 18.000.000 SIT
 Za dobitke LOTKO: 25.000.000 SIT